Vol. III
No. 2

13th March, 1981.
(Friday)
22 Phalgun, 1902 S.E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Pages
Oral Answers to Questions. ..	103
Short Notice Questions and Answers. ..	133
Matter under Rule 329:	
re: Seizure of crushers Manufacturing Jaggery in the Anakapalli Sugar Factory Area. ..	138
Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance:	
re: (1) Spreading of Gastro-Enterities in Hyderabad City ..	141
re: (2) Spreading of Filaria in Warangal District. ...	142
Papers Laid on the Table. ..	145
Annual Financial Statement (Budget) for 1981-82:	
Voting of Demands: Social Welfare, Tribal Welfare, Woman and Child Welfare. ..	145
Non-Official Business:	
(a) Non-official Bill:	
The Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control (Amendment) Bill, 1981. ..	162
(b) Non-Official Resolutions:	
re: (1) Remunerative Prices for the Agricultural produce of peasants. ..	162
re: (2) Need for Legislation regarding Trial and taking action against those who misappropriate Public Funds. ..	183

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH,
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD,
1983

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker: .. Sri Kona Prabhakara Rao.

Panel of Chairmen .. 1. Sri A. Eswara Reddy.
2. Sri Koratala Satyanarayana.
3. Sri V. Sobhanadreeswara Rao.
4. Sri N. Yetiraja Rao.
5. Smt. Jeevaratnam Naidu.
6. Sri B. Sitaramaiah.

Secretary: .. Sri E. Sadasiva Reddy.

Joint Secretary: .. Sri D. L. Narasimham.

Deputy Secretary: .. Sri M. Ramanadha Sastry.

Assistant Secretaries: .. 1. Sri S. Purnananda Sastry.
2. Sri Md. Ghouse Khan.
3. Sri T. L. Balaram.
4. Sri M. Viswanatham.
5. Sri J. V. Ramana Murthy.
6. Sri P. Bashaiah.
7. Sri A. V. G. Krishna Murthy
8. Sri M. Hanumantha Rao.
9. Sri K. Seshaiah.

Chief Reporter: .. Sri Habeeb Abdur Rahman.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Fourteenth Day of the Eighth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 13th March, 1981.
The House met at nine of the Clock.
(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

House Sites to the Harijans of Agaram Colony of Pechatoor Panchayat Samithi

161—

*6870 Q.—Smt. M. Swarajyam (Thungathurti) Smt. G. Dhanasuryavathi (Nidubrolu), Sri M. Omkar (Narasampet):–Will the Minister for Social Welfare and Harijan Welfare be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Harijans of Agram Colony of Pechatoor Panchayat Samithi in Chittoor district, have been submitting petitions for house sites since 1977-78; and

(b) the steps being taken now to provide house sites to the 70 (Seventy) harijans homeless poor families of the said Agaram village.

సాంఘిక సంక్షేమ హరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. రంగారావు): (ఎ) అవునండీ 1979 నుండి విజ్ఞాపన పత్రాలు సమర్పించుకున్నారు.

(బి) ఎన్యూమరేషను తరువాత 25 మంది కుటుంబాలకై అనువయిన భూమిని సేకరించుటకు చిత్తూరు జిల్లా సాంఘిక సంక్షేమ అధికారి ప్రయత్నించుచున్నారు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—1978, 79 నుండి విజ్ఞాపనలు చేసుకుంటూ ఉంటే ఇంకా ప్రయత్నిస్తున్నామని అన్నారు. ఈ ప్రయత్నాలు ఎప్పటివరకూ ముగుస్తాయి? అందులో 70 మంది హరిజనులు ఉంటే 35 మందికి మాత్రమే సేకరించడానికి ప్లాన్ వేసుకోడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ కె. రంగారావు :—1979 లో అర్జీలు పెట్టడం జరిగింది. ఆ తరువాత ప్రొసీజరు ప్రకారం గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి అర్జీ పెట్టుకున్న వారందరిని–బెనిఫిషరీస్ ఆ గ్రామస్థులు అవునా కాదా అని ఎన్యూమరేషన్

---

*An asterisk before the name indieates confirmation by the member

చేయడానికి అధికారులకు ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం జరిగింది. సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ అధికారి ఆ గ్రామం వెళ్ళి అర్జీ పెట్టుకొన్న వారిని వెరిఫై చేయగా 85 మంది — 70 లో 30 మంది మాత్రమే ఇళ్ళ స్థలాలు పొందడానికి అర్హులని నిర్ణయించడం జరిగింది. అయితే ఆ రోజునే ప్రక్కన ఉన్నటువంటి పడమరలో ఇళ్ళ స్థలాలకు భూమి అనుకూలమని కూడా నిర్ణయం చేయడం దానికి కావలసిన డియస్‌డిడి ప్రపోజల్ పంపించడం కూడాజరిగింది.

శ్రీ యన్. రాఘవ రెడ్డి (నకిరికల్) :— డియస్‌డిడి ప్రపోజల్ పబ్లిష్ చేయబడిందా? 78 లో అయితే ఇప్పటికి మూడేళ్ళు అయింది జాప్యం చేసిన అధికారుల మీద మంత్రిగారు చర్య తీసుకోకపోతే ఇంకో పదేళ్ళయినా ఇదే పరిస్థితి ఉంటుంది.

శ్రీ కె. రంగారావు — ఇటీవలనే ఈ భూమిని ఎక్వయిర్ చేయాలని అధికారులకు ఆదేశాలు యిచ్చాము. అవసరం అయితే ఎడ్వాన్స్ పొసెషన్ తీసుకొని పట్టాలు తయారు చేసి వారికి ఇవ్వాలని జిల్లాలో ఉన్నటువంటి అధికారులకు మేము ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. తొందరలోనే........

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి :— ఈ పర్టిక్యులర్ కేసులో డి యస్. డి. డి. అయిన వెంటనే మీరు పొసెషన్ తీసుకోవచ్చు. డి. యస్. డి. డి. పబ్లిష్ అయిందా ? అయితే పొసెషన్ తీసుకోవడం ఎందుకు జరగలేదు.

శ్రీ కె. రంగారావు :— మేము డి యస్. డి. డి. వెంటనే పబ్లిష్ చేసి అవసరం అయితే ఎడ్వాన్స్ పొసెసన్ తీసుకోమని కూడా ఆదేశాలు ఇచ్చాను. త్వరలోనే ఈ కార్యక్రమం పూర్తవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Measures to Stop Donations In Private Educational Institutions
162–

*6474-Q–Sarvasri Ch. Kashaiah (Kothagudem), V. Sivaramakrishna Rao (Badwel) :–Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) the measures taken to stop donations in the Private Educational Instiutions in the State, and

(b) whether any action was taken on the Instiutions where donations were collected.

విద్యాశాఖా మంత్రి (శ్రీ బి. వెంకటారామరెడ్డి) :—

(ఎ), (బి) పరిస్థితిని తెలిపే వివరణ పత్రానమక్షంలో ఉంచబడింది.

Statement placed on the Table

Measures taken to stop donations in Private Educational Institutions:—There were allegations that some Educational Institutions were collecting donations, capitation fee, abnormal tution fee in violation of Government rules and instructions. In order to find out and take evere action against the managements of the Private

Educational Institutions which indulged in malpractices of collection of donations etc,, Government constituted a committee to go into the question of malpractices indulged in by such managements, in the year 1977. This Committee was reconstituted twice. First to work under the Chairmanship of Sri K. Rosaiah, the MLC and now Hon'ble Minister for Transport and latter to work under the Chairmanship of Sri Ch. Syamala Rao, MLA On 20-4-79 a notification was issued in press inviting complaints from the Public in this regared 69 complaints were received from various parts of the State alleging malpractices indulged in by the Private educational institutions. Those complaints are categorised as below;

(i) 46 Complaints relating to Secondary Schools.
(ii) 13 Complaints relating to Primary and Upper Primary schools.
(iii) 8 Complaints relating to Colleges
(iv) 2 Complaints were of General nature.

Action taken on the institutions where donations were collected:

The Committee when it was working under the Chairmanship of Sri K. Rosaiah the then MLA, and present Minister visited some institutions namely Sujatha High school, Chapel Raod, and Little Flower Junior College, Hyderabad. A questionnaire was also issued to the Correspondents They denied the collection of donations. It was found that they followed their own proceedure in the matter of admissions. The Little Flower Junior college contended that as it being a minority community institution, their admis ion policy was governed by the rules of reservation for the minority community. Both the institutions were outside grant-in-aid fold, The enquiry about the allegations could not be further pursued as they were not supported by documentary evidence.

In the case of Peoples High School, Himayatnagar, against which a similar complaint was received the matter was enquired into. On the basis of the evidence that was produced by parents orders were issued to the correspondent of the said school to refund the donations collected unauthorisedly. As there were certain other allegations also against the school, a Government servant has been posted as Headmaster and correspondent to look after the administrative work of the school till the matters are settled. The management of the school agreed for this arrangement and also for the refund of the amount collected unauthorisedly.

The committee under the charmanship of Sri Ch. Symala Rao, MLA, issued in January, 80 a notification similar to that issued in 1979, no complaints with documentary evidence have been received so far.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—ఒక వివరణ పత్రాన్ని మాత్రము సభా సమక్షంలో ఉంచారు, సంతోషం. ఇక్కడ మంత్రిగారు వారియొక్క ఆశయాలు, ఉద్దేశాలు చాలా మంచిగానే వివరించారు కాని ఆచరణలో మాత్రము వాటికి భిన్నముగా జరుగుతూ ఉన్నాయి, కంప్లయింట్సు ఎన్ని విచారించారు? ఎన్ని చేసినప్పటికి డొనేషన్సు వివిధ రూపాలలో తీసుకుంటూ ఉన్నారు. అది బిల్డింగు ఫండు కాని, ఎడ్మిషన్ ఫీ కాని—ఈ రెండూ కాకపోతే రిసీట్ ఇవ్వకుండా తీసుకొనే పద్ధతి జరుగుతూనే ఉన్నాయి. వీటిని నివారించడానికి మార్గం ఏమిటి?

శ్రీ బి. వెంకటరామరెడ్డి :—గౌరవ సభ్యులకి అందరికీ కూడా తెలిసిన
9-10 a.m విషయమే గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఈ డొనేషన్స్ పద్ధతిని నివారించాలని చెప్పి అనేక రకాలుగా ఆదేశాలు ఇవ్వడమే కాకుండా అపీలు చేయడం కూడా జరిగింది. దయచేసి డొనేషన్సు ఇవ్వవద్దు ఎడ్మిషను కొరకు, విద్యాలయము మీద ఏమైనా అభిమానము ఉన్నా ఎడ్మిషన్సు ఇవ్వకండి, అది పద్ధతి కాదు అలా ఎవరయినా తీసుకొని ఉంటే అటువంటివి ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తే తగు చర్య తీసుకుంటామని చెప్పడం జరిగింది. వివిధ విద్యాలయాలకు ఆ రకంగా ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ఇవ్వడం జరిగింది. దీనిని పురస్కరించుకొని-పీపుల్స్ హైస్కూలు వారు డొనేషన్సు కలక్టు చేస్తూ ఉన్నపుడు మా ఆఫీసరును పంపించి వెంటనే రికార్డ్సు సీజ్ చేయించడం, యిచ్చినటువంటి డొనేషన్సు తిరిగి ఇప్పించడం జరిగింది. అలాగే తాడికొండ కాలేజీలో ఈ రకంగా జీతాలతోపాటు డొనేషన్సు తీసుకుంటూఉన్నారని విద్యార్థులు ముందుకువచ్చి ఋజువు చేసినప్పుడు వారికి వెనక్కి ఇప్పించడం జరిగింది. అనంతపురములో విద్యార్థులు మా దగ్గర డొనేషన్సు తీసుకుంటున్నారని ఋజువు చేస్తే ఆఫీసరును పంపించి ఎంక్వయిరీ చేయించి రికగ్నిషన్ కేన్సిల్ చేస్తామని త్రెట్ ఇచ్చి డొనేషన్సు మరల రిటరన్ చేయించి మరల ఫ్యూచర్‌లో వారు కట్టవలసిన జీతాలకు డొనేషన్సును ఎడ్జస్ట్ చేయించడం జరిగింది. ఇట్లా మేము అనేక రకాల చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. కానిఇది ఇంతటితో మారిపోతుంది, నశించిపోతుంది అంటేఇంకా ఈజాడ్యం ఉందనే మాట నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. దీనికి ఒక కాన్‌స్టంట్ ఎఫర్ట్ ఫ్రమ్ ఆల్ సయిడ్స్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. కేవలం ఉద్యోగస్థులకు చెప్పినంత మాత్రాన మానేటటువంటి విషయం కాదు. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులలో అనేక రకాలుగా కొనసాగుతూ ఉన్నాయి కాబట్టి ప్రభుత్వం ఒక వైపు చేసుకుంటూ వస్తూన్నా ఇటు పేరెంట్సు, విద్యార్థులు-అందరూ కూడా సహకరిస్తే తప్పకుండా ఈ డొనేషన్ జాడ్యాన్ని రూపుమాపగలమని ఇందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రంగారావు (బందరు) :—బందరులో టి. ఇడి. కాలేజీ – నేషనల్ కాలేజీలో లంచాలు తీసుకుంటున్నారనే ఉద్దేశము చేత సీట్స్, ప్రమోషన్స్

ఇవ్వకుండా అవుజేసి తిరిగి మళ్ళీ సీట్లు ఇచ్చినట్లు వార్త. దాని మీద మీరు తీసుకున్న చర్య ఏమిటి ?

శ్రీ బి. వెంకటార్మిరెడ్డి :—ఈ విషయములో ప్రత్యేకంగా నా దగ్గర సమాచారములేదు. ఇప్పుడు ప్రత్యేకమైన కాలేజి విషయం చెప్పారు. అక్కడ ఏమి జరిగింది నాకు జ్ఞాపకం లేదు. ఎక్కడయితే ఆ రకమైన ఆరోపణ వచ్చిందో, అది మాదృష్టికి వచ్చిన వెంటనే మేము ఆఫీసరును పంపించి ఎంక్వయిరీ జరిపించడం జరుగుతోంది. కాని ఋజువుకాకుండా ఏ చర్య తీసుకొనేదానికి చట్టరీత్యా అవకాశములేదు మేము ఏదైనా చర్య తీసుకుంటే వారు కోర్టుకు పోయి స్టే తెచ్చుకుంటారు. కాబట్టి ఋజువు ఉంటే చర్య తీసుకోవడం జరుగుతోంది. ఆ రకంగా చేసిన తరువాత ఒక నిర్దిష్టమైన హామీతో టు ఎలౌ దెమ్ టు బిహేవ్ బెటర్ తప్ప చర్య తీసుకోకపోవడం అనే ప్రసక్తి లేదు.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—మంత్రిగారు ఈ సభా సమక్షములో ఉంచిన వివరణ సమగ్రముగాలేదు. కేవలం రెండు మూడు విషయములు మాత్రమే చెప్పారు. దీనిలో చూడండి A questionnaire was also issued to the Correspondents. They denied the collection of donations. ఏ కరస్పాండెంటునైనా ఏమయ్యా నీవు డొనేషన్స్ కలక్టు చేస్తున్నావా అంటే కలక్టు చేస్తున్నానని చెపుతాడా ?

మిస్టరు స్పీకరు :—దొరికితే దొంగ దొరక్కపోతే దొర....

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు (ఉదయగిరి) :—మంత్రిగారు చాలా పెద్ద ఆదర్శవాది. ఆయన డిపార్టుమెంటులో వీటి ఆచరణ చాలా శూన్యం. నేను ఎంతో బాధతో చెపుతున్నాను. దీనికి ఒక పరిష్కారం ఉంది. మొత్తం ఎంత మంది అప్లికేషన్స్ పెట్టారు, వారి పేర్లు ఏమిటి, వారి మార్కులు ఏమిటి, మీరు సెలక్టు చేసిన వారి మార్కులు ఏమిటి అని స్టాట్యుటరీగా ప్రతి కళాశాలలోనూ ప్రకటించాలని మీరు ఒక స్టాట్యుటరి ఆక్టు కాని ఇనస్ట్రక్షన్స్ బై వే ఆఫ్ రూల్సు గాని ఇవ్వాలి. ఆ విధంగా స్పష్టమైన ఆదేశాలు ఇప్పించే ప్రయత్నం చేస్తారా ? దీని విషయంలో రెవ్యూ కోసం ప్రతిపక్షాలతోను, ప్రభుత్వ పక్ష మెంబర్సుతోను కమిటీని వేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ బి. వెంకటార్మిరెడ్డి —గౌరవసభ్యులకు ఇన్ఫర్మేషన్ బహుశా ఉండి ఉండక పోవచ్చు. గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఈ రకంగా ఎవరినయితే ఎడ్మిట్ చేసుకున్నారో ఎడ్మిట్ చేసుకున్నప్పుడు వారి పేరు ఆ ప్రక్కనే ఆ క్వాలిఫైయింగ్ మార్కులు తప్పకుండా బులిటిన్ చేయాలి అని నిర్దేశించడం జరిగింది. ఆ రకంగా వారు దాదాపు 80 శాతం ఇనిస్టిట్యూషన్స్ బులిటిన్ చేస్తున్నారని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. ఇదే కాకుండా డిస్ట్రిక్ట్ కన్సల్టేటివ్ కమిటీలను ప్రతి జిల్లాకు ఫారమ్ చేశాము. ఒకవేళ ఎడ్మిషన్సులో ఏదైనా లోపము ఉంటే వారికి వెంటనే రిఫర్ చేసి ఏ విద్యార్థియినా కంప్లయింట్ చేస్తే ఆ విషయం మరల చూపి తప్పు చేస్తే విద్యార్థులకు సీట్లు ఇప్పించిన సంఘటనలు కూడా ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను మరి ఈ కమిటీలలో అపోజిషన్ మెంబర్సు కూడా కొంత

మంది ఉన్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకా నిర్దిష్టమైన చర్యలు గౌరవసభ్యులు సూచిస్తే తప్పకుండా వాటిని కూడా అమలు చేయడం కోసం చర్యలు తీసుకోడానికి అభ్యంతరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు (ఉయ్యూరు) :— మంత్రిగారు చెప్పిన ప్రభుత్వ పాలసీకి, ఆశయానికి పూర్తి విరుద్ధంగా విజయవాడలో క్రొత్తగా ప్రారంభింపబడిన మెడికల్ కాలేజిలో లక్షా పాతికవేల రూపాయల కాపిటేషన్ ఫీజ్ వసూలు చేయడం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా ? మధ్యతరగతి వారికే కాక, ఎగువ మధ్యతరగతి వారికి కూడా అందుబాటులో లేని విధంగా లక్షా పాతిక వేల రూపాయలు ఈ విధంగా వసూలు చేయడం చరిత్రలో కనీ విని ఎరుగనిది గత కొద్ది సంవత్సరాలుగా మెడికల్ కాలేజీ లో 16 వేలు మాత్రం తీసుకొనేవారు. అంత ఎక్కువ అమౌంట్ పెడితే దానిని తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి ?

Mr Speaker .— Can the Minister answer that question ?

Sri B. Venkatram Reddy — That is not my question.

Report of the Committee on Combination of Courses and Raview of Examination System in Universities

163—

*7827 Q -Sarvasri M Omkar K. Satyanarayana (Repalle) and Smt. M. Swarajyam.—Will the Minister for Education be pleased to state

(a) whether it is a fact that a Report of the Committee on combination of courses and review of examination system in Universities in Andhra Pradesh was submitted to Government in May, 1979 ;

(b) if so, whether a copy of the said report be pleased on the table of the House , and

(c) the action taken thereon ?

విద్యాశాఖమంత్రి (శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి) :—

(ఎ) అవునండీ.

(బి) గౌరవనీయులైన సభ్యుల పరిశీలనార్థం నివేదిక ప్రతులు శాసన మండలి గ్రంథాలయంలో ఉంచబడ్డాయి.

(సి) 31–5–1979 నుండి 2–6-1979 వరకు వాల్తేరులో జరిగిన వైస్ ఛాన్సలర్స్ సమావేశంలో నివేదిక పరిశీలించబడింది. అందుకు సంబంధించి సమావేశపు ప్రొసీడింగులను అవసరమైన చర్యకోసం 17-7-1979న విశ్వవిద్యాలయాలకు పంపడం జరిగింది.

శ్రీ యం ఓంకార్ :—ఒక సమగ్రమైన నివేదికను ప్రొఫెసర్ కె. వెంకటామయ్యగారి అధ్యక్షతన ఏర్పడిన కమిటీ ఇచ్చింది. అందులో ఇప్పుడున్న విద్యావిధానం చాలా లోపభూయిష్టమైందని చెప్తూ 11 రికమండేషన్స్ చేసారు. అందులో విద్యావిధానం ఎట్లా ఉండాలి, ఏ రకంగా వాళ్ల మానవ విలువలు కాపాడుకొనే విధంగా, వివిధ వృత్తులు అవలంబించి వాళ్ళ

సమాజంలో బాధ్యతగల పౌరులుగా వ్యవహరించడానికి ఏ విధంగా డిగ్రీకోర్సులు అండర్ డిగ్రీ కోర్సులు ఏ విధంగా వుండాలని పరిశీలించి వివిధ సబ్జక్టులను కూడా తీసుకువచ్చారు. ఇంత సమగ్రమైన నివేదికను అమలుపరచడానికి ఇంకా ఎంతకాలం తీసుకొంటారు? వాల్తేరులో జరిగిన వైస్-ఛాన్సలర్ల సమావేశం చేసిన సూచనలు ఈ నివేదికలోని అంశాలకు భిన్నంగా ఉన్నాయా లేక వాటి ఎలాబరేషన్ అవుతుందా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :—ఇదివరకటినుంచి వస్తున్న లాంఛనప్రాయమైన ట్రెడిషనల్ కోర్సెస్‌ను మార్చుకోనట్లయితే విద్యార్థులు గురించే అప్లికేషన్-ఓరియంటెడ్ కాదనే ఉద్దేశంతో ప్రొఫెసర్ వెంకట్రామయ్యగారి కమిటీని అపాయింట్ చేయడం, వారు గౌరవ సభ్యులు ప్రస్తుతించిన రిపోర్టును ఇవ్వడం జరిగింది. 1979 మే నెలలో వాల్తేరులో జరిగిన సమావేశంలో వెంకట్రామయ్య గారి కమిటీ రిపోర్టును 5 రోజులు నిర్దిష్టంగా చర్చించడం దానిని సూత్రప్రాయంగా ఐదుగురు వైస్ ఛాన్సలర్సు కూడా అంగీకరించారు. వారి యూనివర్సిటీలలో కోర్సెస్ రిస్ట్రక్చర్ చేయడానికి తగినటువంటి ప్రపోజల్స్ ఇవ్వవలసిందిగా వారిని కోరడం జరిగింది. అయితే మొట్టమొదటినుండి ఉండే ట్రెడిషనల్ కోర్సెస్‌ను ఒక్కసారిగా మన రాష్ట్రంలో మాత్రమే మార్చినట్లయితే మన రాష్ట్రంలో వివిధ సబ్జెక్టులలో గ్రాడ్యుయేషన్ పూర్తి చేసిన విద్యార్థులు ఇతర రాష్ట్రాలకు వెళ్లి పోస్టు-గ్రాడ్యుయేషన్ కోర్సులు చదవాలంటే వాళ్లకు ఇబ్బంది అవుతుందనే ఉద్దేశంతో ఈ రిస్ట్రక్చర్ ఆఫ్ కోర్సెస్ ఇతర యూనివర్సిటీలలో కూడా చేసే విధంగా తగిన వాతావరణం సృష్టించే ఉద్దేశంతో ఇటీవలే ఆల్-ఇండియా సెమినార్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషనల్ అండ్ ఎగ్జామినేషన్ రిఫామ్స్ కూడా ఏర్పాటుచేసి ఈ రిపోర్టును అందరి దృష్టికి తీసుకువచ్చి వారి అభిప్రాయాలుకూడా తీసుకోవడం జరిగింది. వీటన్నింటిబట్టి కోర్సెస్ రిస్ట్రక్చర్ కోసం నిర్దిష్టమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవడంకోసం ఏప్రిల్‌లో వైస్-ఛాన్సలర్ల సమావేశం ఏర్పాటుచేస్తున్నాం. బహుశా వెచ్చే ఎకడమిక్ ఇయర్‌లో రాష్ట్రములో ఎక్కడ వీలైతే అక్కడ ఈ నూతన కోర్సులను ప్రవేశపెట్టే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఈ సంవత్సరం కూడా కొన్ని చోట్ల బి.ఎస్‌సి. (ఎలక్ట్రానిక్స్) సబ్జెక్టుతో రిస్ట్రక్చర్ కోర్సు ఏర్పాటుచేయడం జరిగిందనే మాట మనవిచేస్తున్నాను

Opening of Tourism Centre at Baruva Srikakulam District.

166—

*7873-Q.-Sri Kothapalli Narasayya (Etcherla) :— Will the Minister for Tourism be pleased to state :

(a) whether there is any proposal for opening Tourism centre at Baruva Srikakulam district in view of natural and beautiful sea shore;

(b) whether any report in this regard was received by Government from Collector Srikakulam and from the Director of Tourism; and

(c) if so, the action taken thereon?

పర్యాటక శాఖామంత్రి (శ్రీ సి. రాజనరసింహ) :—

(ఎ) పర్యాటక శాఖ, జిల్లా పరిషత్తు అతిథి గృహాన్ని స్వాధీనం చేసుకొని నవీకరించి, మెరుగుపరచడం ద్వారా శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని బారువాను సాగరతీర విహార కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేసే ప్రతిపాదన ఉన్నది.

(బి) బారువాలో పర్యాటక అతిథి గృహం నిర్మించి దానిని పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధిపరచే విషయాన్ని పరిశీలించవలసిందని శ్రీకాకుళం కలెక్టరు పర్యాటక శాఖ డైరెక్టరుకు వ్రాశారు.

(సి) బారువాలోని జిల్లా పరిషత్తు అతిథి గృహాన్ని పర్యాటక శాఖ, స్వాధీనపరచుకొని, అభివృద్ధి పరచడానికై ఆ భవనం, స్థలం విలువను తెలియపరచవలసిందిగా పర్యాటక శాఖ డైరెక్టరు శ్రీకాకుళం కలెక్టరుకు వ్రాశారు. వారి వద్ద నుండి సమాధానం రావలసి వుంది.

శ్రీ కె. నరసయ్య:—అధ్యక్షా, బారువా సీ షోర్ వంటి సీ షోర్ మొత్తం భారతదేశంలోనే ఎక్కడా లేదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం టూరిజం డెవలప్‌మెంట్ విషయంలో వెనుకంజ వేస్తున్నది. మనదేశంలోని రూర్కెలా, కలకత్తా వంటి ప్రాంతాలనుంచే కాక విదేశాలనుండి కూడా ఎంతోమంది అక్కడకు వస్తుంటారు. ఆ పరిస్థితులలో 30 లక్షల రూపాయలతో గోపాల్‌పూర్‌లో మాదిరిగానే ఇక్కడ కూడా ఒక హోటల్ కట్టి ఆ ప్రాంతాన్ని పర్యాటన్న కేంద్రంగా తప్పనిసరిగా అభివృద్ధిచేయాలి. ప్రభుత్వం అందుకు తగు చర్యలు తీసుకొంటుందా?

శ్రీ సి. రాజనరసింహ:—శ్రీకాకుళం గెస్ట్‌హౌస్ విషయంలో నేను మనవి చేసినట్లు కలెక్టరుకు ఉత్తరం వ్రాశాం, కాని వారినుండి రిప్లయి రావాలి. రిప్లయి వచ్చిన తరువాత దానిని టూరిస్ట్ సెంటర్‌గా డెవలప్ చేయాలనే ఉద్దేశం వుంది. అందువల్ల దానికి ఆరవ ప్లానులో 3 లక్షల రూ. లు కూడా కేటాయించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

9.20 a.m. శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు:— మంత్రిగారు కలెక్టరుగారికి ఉత్తరం వ్రాశాము అన్నారు. వ్రాసి ఎంత కాలం అయింది?

శ్రీ సి. రాజనరసింహ:— మార్చి 4వ తేదీన వ్రాసినారు. వ్రాసిన తరువాత రిప్లయి యిచ్చినారు. బారువా గురించి మెన్షన్ చేయలేదు. దీనిని డెవలప్ చేయాలని వ్రాశాము. బారువాకు జిల్లా పరిషత్ గెస్ట్‌హౌస్ వున్నదని దానిని డెవలప్ చేయాలనే ఉద్దేశంతో మూడు లక్షల రూపాయలు కేటాయించమని మనవి చేశాను.

శ్రీ కె. బి. సిద్ధయ్య (పుత్తూర్):— టూరిజం చాల ముఖ్యమైనది. మన రాష్ట్రంలో ఈ విధంగా ప్రకృతి సిద్ధమైన సుందరమైన ప్రాంతాలు ఏవి ఉన్నాయి? వాటిని అభివృద్ధి చేసేటందుకు చర్య తీసుకుంటున్నారా?

శ్రీ సి. రాజనరసింహా:— గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు టూరిజం డిపార్టుమెంట్ డెవలప్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంలో వున్నది. అయితే బడ్జెట్ చాలా మీగర్ బడ్జెట్ వున్నదని ఈ సంవత్సరం శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నేచురల్‌గా ఉండి ఏదైతే యింపార్టెన్స్ వున్నదో దానిని టేకప్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె నరసయ్య: — టూరిజం లాభదాయకమైనది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో సముద్రతీరంలో బందరు, కాకినాడ బారువా, వైజాగ్ వున్నాయి. బారువా చాల చక్కనిది. ఫారెన్ ఎక్స్చేంజ్ రావడానికి అవకాశం వున్నది. ఇంటర్నేషనల్ టూరిజం సెంటర్ క్రింద తీసుకొని మూడు లక్షలు కాకుండా 30 లక్షలు కేటాయించే దానికి అవకాశం వున్నదా?

శ్రీ సి.హెచ్. విఠర్ రెడ్డి :(నరసాపూర్):— ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించినది కాకున్నా అందరికీ సంబంధించినది. గతంలో ట్రెడిషన్ వున్నది. సాంస్కృతిక సంఘాలకు శాసనసభ్యుల నందరిని ఆహ్వానించేది. మంత్రిగారు చైనా సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలకు ఆహ్వానించలేదు. కారణం ఏమిటి?

శ్రీ కె. అప్పల నరసింహం భుక్త (హరిశ్చంద్రపురం):— ఇప్పుడు బారువా దగ్గర టూరిజం డెవలప్ చేయడం కోసం గెస్టుహౌస్ హాండోవర్ చేసుకుంటే సరిపోతుందని మంత్రిగారు భావిస్తున్నారా? లేక యింకా ఏదైనా యింప్రూవ్‌మెంట్ చేసి టూరిస్టును ఎట్రాక్ట్ చేసేదానికి ఆలోచన చేస్తారా?

శ్రీ సి. రాజనరసింహా:— గెస్టుహౌస్‌కు టెవెన్ ప్లేన్ వున్నది. దానిని తీసుకోవాలని ఆలోచన. దానికి మూడు లక్షల రూపాయలు కేటాయించాము. జిల్లా కలెక్టరు గెస్టుహౌస్ మాకు ఇచ్చారు. తొందరలో డెవలప్ చేస్తాము.

మిష్టర్ స్పీకర్:— అంతవరకు సరిపోతుందా, యింకా కావాలా?

శ్రీ సి. రాజనరసింహా:— ఇంతవరకే మాకు ప్లాన్‌లో వున్నది. తరువాత ఆలోచన చేస్తాము.

Balavadies in the State

367—

*6017 Q.-Sri P. Ramachendra Reddy (Kovvur):--Will the Minister for Women and Child Welfare be pleased to state:

(a) the samithi-wise number of balwadies functioning in the State and the details thereof; and

(b) whether there is any proposal to sanction additional balawadi centres in Nellore district for 1979-80, 1980-81

స్త్రీ, శిశు, సంక్షేమశాఖ స్టేట్ మంత్రి (శ్రీమతి ఎమ్.ఎస్. లక్ష్మీదేవి):— (ఎ) వివరణ సభా సమక్షంలో ఉంచబడింది.

(బి) 1979-80 సంవత్సరానికి నెల్లూరు జిల్లాలో 8 బాలవాడీలు ప్రారంభించబడ్డాయి. 1980-81 సంవత్సరానికి నెల్లూరు జిల్లాలో 4 బాలవాడీలు ప్రారంభించాలని ప్రతిపాదించడమైంది.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Sl. No.	Name of the District	Balwadi (IYC)	Balwadies in (ANP in operational Blocks	Balwadies in (ANP in Post Operational Blocks	Balwadies (15% General Revenues of Zilla Parishads)	Total
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1.	Srikakulam	1. Rajam 1	Nil	1. Bhadragiri 8	Ni	32
		2 Konuru 1		2. Seethampeta 4		
		3. Therlam 1		3. Pachipenta 8		
2.	Visakhapatnam	1. Govada 1	Nil	1. Araku 5	1. Araku PS 1	
		2. Kanda 1		2. Kayyuru 5	2. Bhimili PS 1	
		3. Bandiguda 1		3. Nakkalapalli 9	3. Gradugula PS 1	
					4. Gajanathinagaram PS 1	
					5. Gantiyada PS 1	
					6. Kasimkata PS 2	
					7. Kotauratila PS 2	
					8. Madugula PS 1	
					9. Nakkalapalli PS 1	
					10. Narsipatnam PS 2	41
					11. Nellimarla PS 1	
					12. Paderu PS 1	
					13. Pendurthi PS 1	
					14. Samarlakota PS 1	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
4.	West Godavari—(Contd)			4. Buttaigudem 10	4. Gopalapuram	PS 1	
					5. Koyyalagudem	PS 2	73
					6. Naljerla	PS 2	
					7 Penumertra	PS 3	
					8. Peravalli	PS 4	
					9. Poduru	PS 1	
					10. Peddapadu	PS 1	
					11. Polavaram	PS 2	
					12. Somajiguda	PS 1	
					13. Mogulthuru	PS 1	
					14. Visakoduru	PS 3	
5.	Krishna	1. Nandigama	Nil	1. Gannavaram 10	1. Kaikaluru	PS 3	
		2. Pocherla		2. Avenigadda 10	2. Konkipadu	PS 2	
		3. Jayanthipuram			3. Nuzvid	2	
					4. Gudivada	1	
					5. Pamarru	3	
					6. Gannavaram	4	
					7. Kanchikacherla	1	54
					8. Movva	6	
					9. Chillakalu	PS 1	
					10, Avanigadda	2	
					11, Bandar	2	
					12. Mylavaram	2	
					13. Banthulmilli	2	
6.	Guntur	1. Narsaraopet-1	Nil	1. Bapatla 10	1. Tenali	5	
		2. Repalle-1		2. Narasaraopet 10	2. Amarthalur	1	
		3. Tadepalli-1		3. Ponnuru 9	3. Nallapadu	2	

1	2	3	4	5	6	7	
6.	Guntur—(Contd)			4. Pallapatla 6	4. Bapatla	1	
					5. Prathipadu	1	
					6. Rajupalem	1	
					7 Tadikonda	1	63
					8. Narsaraopet	1	
					9. Gurijala	1	
					10. Vinukonda	1	
					11. Repalle	1	
					12. Pallapatla	1	
					13. Pidugurala	1	
					14. Tyaluru	3	
					15. Phirangipuram	2	
					16. Macherla	2	
7.	Prakasam	1. Domakonda-1	Erragonda-palem-10	1. Vetapalem 6	1. Ongole	2	
		2. Linnasamudram-1		2. Talluru 10	2. Santhamagalur	1	
		3. Chimakurthi-1		3. Kanigiri 10	3. Madhipadu	1	
					4. Korisipadu	1	
					5. Parchur	2	
					6. Kondapi	2	57
					7. Ullavapadu	3	
					8. Giddaluru	1	
					9. Vetapalem	2	
					10. Besthavaripeta	1	
					11. Markapur	2	
8.	Nellore	1. Soman legade 1	Nil	1. Venkatagiri 10	1. Kovur	2	
		2. Dachuru 1		2. Rapur 10	2. Podalakur	1	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
10.	Cuddapah—Contd.				6. Cuddapah 5	
					7. Kamalapuram 1	
11.	Anantapur	1. Gutti 1	Nill	1. Dharma-varam 8	1. Tadpatri 2	
		2. Netrapalli 1		2. Kalyandurg 10	2. Madakasira 3	
		3. Kudair 1		3. Chinnakotha palli 8	3. Hindupur 3	
					4. Guti 1	
					5. Chinnakothapalli 1	
					6. Kanikal 2	
					7. Penukonda 4	
					8. Kuduar 3	
					9. Dharmavaram 1	
					10. Singanamala 3	63
					11. Kadiri West 2	
					12. Uravakonda 3	
					13. Rayadurg 3	
					14. Kadiri East 3	
12.	Kurnool	1. Banaganapalli 1	1. Kurnool-18	1. Dhone 5	Nill	39
		2. Koyalakunta 1	2. Atmakur-10	2. Alur 5		
		3. Peddaharivaram 1		3. Nandyal 5		
13.	Mahaboobnagar	1. Midjil 1		1. Gadwal 9	1. Mahaboobnagar 1	
		2. Pentavalli 1	Nill	2. Amangal 9	2. Achampet 2	
		3. 3. Mahaboob-nagar 1		3. Achampet 10	3. Amangal 1	
					4. Kodangal 1	
					5. Manopad 2	

(1)	(2)	(3)		(4)	(5)		(6)	(7)	
13.	Mahboobnagar—(Contd.)						6. Kalvakurthi	1	
							7. Kollapur	2	
							8. Jedcherla	1	52
							9. Bijnepalli	2	
							10. Gadwal	4	
							11. Rahthel	4	
14.	**Hyderabad.**	1. Ameerpet	1	Nil	Nil		Nil	4	
		2. Subashnagar	1						
		3. Jahanuma	1						
15.	**Rangareddy**	1. Tandur	1	Nil	1. Chevella	4	1. Tandur	1	
		2. Shahabad	1		2. Rajendra-nagar-	6	2. Hayatnagar	1	43
		3, Doma	1		3. Vikarabad	10			
					4. Hayatnagar	10			
					5. Ibrahimpatnam	8			
16.	Medak	1. Dubbak	1	Nil	1. Narayanakhed	10	1. Jogipet	2	
		2. Jogipet	1		2. Gajwal	10	2. Medak	3	46
		3. Sangareddy	1		3. Narasapur	10	3. Narayanapet	1	
							4. Dubbak	5	
							5. Zahirabad	1	
							6. Narayanakhed	1	
17.	Nizamabad	1. Chakkicamp	1	Nil	1. Armoor	6	1. Madnoor	2	
		2, Yellareddy	1		2. Domakonda	10	2. Bhoden	3	45
		3. Kamareddy	1		3. Bhimgal	10	3. Bhanswada	3	
							4. Yellareddy	1	
							5 Kamareddy	5	

78—3

(1)	(2)	(3)		(4)	(5)		(6)		(7)
18.	Adilabad	1. Adilabad	1	Chinnur- 10	1. Adilabad	7	1. Asifabad	1	39
		2. Sirpur Village	1		2. Sirpur	10	2. Khanapur	3	
		3. Boath	1		3. Wankidi	5			
19.	Karimnagar	1. Madapalli	1	Nil	1. Manthani	1	1. Bhimadeverapalli	3	
		2. Mahdevpuri	1		2. Mahadevpur	6	2. Karimnagar	1	
		3. Bdimadevara-palli	1		3. Matial	10	3. Sirilla	1	
							4. Gangadhara	1	
							5. Metpalli	1	27
20.	Warangal	1. Maripeda	1	Nil	1. Eturnagaram	4	1. Nill		27
		2. Wardhanapet	1		2. Cherial	10			
		3. Ilurangampeta	1		3. Narsampet	10			
21.	Khammam	1. Menavolu	1	1. Burgampad-10	1. Ashwaraopet	10			
		2. Gangavaram	1	2. Khunavaram-—10	2. Bhadracha-lam	5	Nil		56
		3. Gothampur	1	3. Varuram-chandrapuram 10	3. Madira	8			
22.	Nalgonda	1. Huzurnagar	1	Nil	1. Devarkonda	8	1 Miryalaguda	1	
		2. Choutupal	1		2. Suryapet	9	2. Bhongir	1	32
		3. Alair	1		3. Mothukuru	10			

శ్రీ శ్రీనివాసరావు (నాగర్ కర్నూల్):— సభా సమక్షములో ఉంచిన నివేది చూసినట్లయితే కొన్ని జిల్లాలలో 27 వున్నాయి, కొన్ని చోట్ల 69, 70 వున్నాయి. అసమానతతో కూడిన పంపిణీ బాలవాడి స్కూల్స్ విషయంలో ఉన్నట్లు కనబడుతున్నది. దీనిని రెక్టిఫై చేయడానికి భవిష్యత్‌లో యిచ్చేటటువంటి బాలవాడీస్ — నా నియోజకవర్గంలో డివిజనల్ హెడ్ క్వార్టర్స్ అయినప్పటికి బాలవాడి లేదు - యిటువంటి మిస్టేక్స్ రెక్టిఫై చేస్తూ ఫ్యూచర్‌లో లేని చోట్ల గమనించి క్రైటీరియా పెట్టుకొని యిస్తారా? లేకుంటే యిష్టం వచ్చినట్లు యిస్తారా?

శ్రీమతి ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీదేవి — మన రాష్ట్రంలో సుమారు 946 బాలవాడీలు ఉన్నాయి. అవి డిఫరెంట్ కాటగరీస్ - మూడు హెడ్స్ క్రింద ఉన్నాయి. అప్లయిడ్ న్యూట్రిషన్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద, పంచాయతీ రాజ్ డిపార్టుమెంట్ ద్వారా, కొన్ని జిల్లా పరిషత్ 5 పర్సెంట్ ఫండ్స్ ద్వారా నడిపేటటువంటివి వున్నాయి వీటికి క్రైటీరియా పూర్వం నుంచి వున్నది. భవిష్యత్‌లో ఆ క్రైటీరియా ఆధారంగా లొకేట్ చేయడం జరుగుతుంది. పూర్ అండ్ నీడి పీపుల్, బాక్‌వర్డ్ ఏరియాస్, డ్రాట్ ప్రోన్ ఏరియాస్ దృష్టిలో పెట్టుకొని నెలకొల్పడం జరుగుతుంది ఎటువంటి డిస్పారిటి లేకుండా భవిష్యత్‌లో వాటిని లొకేట్ చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి జి. రనార్యావతి:- బాలవాడీ స్కూల్స్‌లో టీచర్స్‌కు సెకండరి గ్రేడ్ వారి స్కేల్ యిస్తారా? వారికి జీతం ఎంత యిస్తున్నారు? వారికి పెన్షన్ యివ్వడానికి అవకాశం వున్నదా? ఆయాలకు 60 రూపాయలు యిస్తున్నారు. టీచర్స్‌కు 50 రూపాయలు యిస్తున్నారు. ఇంత వ్యత్యాసం ఎందుకు వున్నది?

శ్రీమతి ఎమ్.ఎన్. లక్ష్మీదేవి:- మూడు కాటగరీస్ వున్నాయని మనవి చేశాను. అప్లయిడ్ న్యూట్రిషన్ ప్రోగ్రామ్‌లో ఫండ్స్ తక్కువ ఉన్నందువల్ల అక్కడ నిర్దేశించిన టీచర్స్ పార్ట్ టైమ్ టీచర్స్. 8వ తరగతి, 9వ తరగతి వరకు చదువుకొన్న వారే అక్కడకు టీచర్స్‌గా వస్తారు జీతాలు తక్కువ కాబట్టి ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. చదువుకొన్న వారు రారు కాబట్టి 60 రూపాయలు యివ్వడం జరుగుతున్నది. ఎక్స్‌పర్ట్స్ కమిటి వారు రికమెండు చేశారు. All Balwadi teachers should be treated as Secondary Grade teachers. ఆ స్కేలిస్ వీరికి ఇవ్వాలని చెప్పారు. మేము కూడ ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంట్ వారికి పంపించాము. వారి దగ్గర నుంచి సమాధానం వచ్చిన తరువాత యూనిఫారమ్‌గా ఒక స్కేల్ పెట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ వి. శివరామకృష్ణారావు - మంత్రిగారు సమాధానం చెప్తూ మూడు రకాలైన బాలవాడీలు ఉన్నాయి అన్నారు. పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ క్రింద ఉన్న బాలవాడీలు మా జిల్లాలో అన్ని సమితులలో మూసివేయడం జరిగింది. వాటిని తెరిచేదానికి వుమెన్ వెల్‌ఫేర్ నిధుల నుంచి గాని లేక ఆ స్కూల్స్‌కు నిధులు మళ్ళీ కేటాయించి గాని తెరుస్తారా?

శ్రీమతి ఎం. ఎన్. లక్ష్మీదేవి:— పంచాయతీ రాజ్ నుంచి కూడ తక్కువగా బడ్జెట్ ఉండడం వల్ల పార్ట్ టైమ్‌గా రన్ చేస్తున్నాము. పూర్తిగా మూసి వేయలేదు.

Dr. V. Sivaramakrishna Rao (Budvel):— All schools are closed for the last six months.

శ్రీమతి ఎం. ఎన్. లక్ష్మీదేవి:— ఇప్పుడు యిదివరకు కంటె ఎక్కువగా బడ్జెట్ వున్నది కాబట్టి తప్పకుండా అవి రన్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్య నాయుడు (ఉదయగిరి):— నెల్లూరు జిల్లాలో బాలవాడీ కేంద్రాలు 1980-81 లో కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధులతో మంజూరు చేయబడ్డాయా ?

శ్రీమతి ఎమ్. ఎన్. లక్ష్మీదేవి :— 1979–80 సంవత్సరంలో కూడ Samalaragada in Udayagiri block, Dachur in Rapur Panchayat Samithi and Kallur in Podalakur Panchayat Samithi వారి జిల్లాలో 20 (ఎక్జిస్టింగ్) బాలవాడీలు ఉన్నాయి. 1980—81 లో 5 బాలవాడీలు నెలకొల్పబోతున్నాము. దానికి కలెక్టరుగారికి వ్రాయడం జరిగింది. నీడీ పీపుల్ ఎక్కడ ఉన్నా వ్రాయడం జరిగింది. The report is awaited. As soon as we get the report from the Collector, we locate them.

శ్రీ డి. సమ్మయ్య :— ఈ బాలవాడీలు యింటీరియర్ ప్లేసెస్‌లో కొన్నిటిలో లేవు. దూర ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి ఆ ప్రదేశాలలో తప్పకుండా ఓపెన్ చేయడానికి ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకుంటుందా? ఇప్పుడున్నటువంటి బాలవాడీలలో 30 మంది పిల్లలు ఉండాలి అని లిమిట్ పెట్టారు. అక్కడున్నటువంటి పేద కూలి జనం చాలమంది కూలికిపోయే వారు బాలవాడీలలో పిల్లలను పెట్టిపోవడం జరుగుతుంది. అటువంటి వాటిలో సీట్సు పెంచడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీమతి ఎమ్. ఎన్. విజయలక్ష్మీ దేవి :—ఇంటర్ నేషనల్ యియర్ సదంర్భంలో ప్రతి జిల్లాలో మూడు బాలవాడీలు శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. ఇంటీరియర్ ప్లేసెస్‌లో అవసరం ఉన్నచోట దృష్టిలో పెట్టుకొని తప్పకుండా చేయడం జరుగుతుంది. రూరల్ లేబర్ ఉన్నచోట అని చెప్పారు. దానికి ప్రత్యేకమైన క్రెషి ప్రోగ్రామ్ వున్నది. ఈ సంవత్సరం దాదాపు 100 క్రెషీస్ ఓపెన్ చేయబోతున్నాము. గౌరవసభ్యులు చెప్పిన దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అవసరం ఉన్నచోట తెరవడానికి సిద్ధంగా వున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. 9-30 a.m.

శ్రీ కె. అప్పల నరసింహాభుక్త :— 5 పర్సంట్ జనరల్ రెవెన్యూ జిల్లా పరిషత్‌లో నుంచి అన్నిజిల్లాలో బాల వాడీలు ఓపెన్ చేసినట్లు వున్నది. శ్రీకాకుళం, కర్నూలులో లేదు. జిల్లా పరిషత్ 5 పర్సంట్ రెవెన్యూలేక చేయలేదా ? చేసే ఉద్దేశ్యం లేక చేయలేదా ? క్రెషి ప్రోగ్రామ్, బాలవాడి, రెండు కంబైన్ చేసినందువల్ల ఎక్కువ ప్రయోజనం ఉండే అవకాశం వున్నది. అది చేసే ఉద్దేశ్యం వున్నదా ?

శ్రీమతి ఎం. ఎస్. లక్ష్మీదేవి :— గౌరవసభ్యులు చెప్పిన ప్రకారం చెయ్యడానికి సిద్ధంగా వున్నాం. ఇప్పుడు 6 పర్సెంట్ జిల్లాపరిషత్తుల ద్వారా వచ్చే బాలవాడీస్ వారి జిల్లాలో లేకపోవచ్చు. తక్కిన రెండు హెడ్స్ క్రింద వచ్చేవి ఉన్నాయి.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :— నా నియోజకవర్గంలో – మంత్రిగారు ఇచ్చిన నోట్ ప్రకారం – బాలవాడీస్ ఉన్నాయి. కాని, అవన్నీ ఇన్‌కంప్లీట్‌గా ఉన్నాయి. బిల్డింగ్సు కన్‌స్ట్రక్షన్ ఆగిపోయింది. ప్రజల కంట్రిబ్యూషన్ ఇస్తేనే ఆ బిల్డింగ్సు పూర్తి అవుతాయి. మాది చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం కాబట్టి కంట్రిబ్యూషన్ ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు కాబట్టి అవి పూర్తి చెయ్యడానికి డబ్బు కేటాయిస్తారా ?

శ్రీమతి ఎం. ఎస్. విజయలక్ష్మీదేవి :— ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ ఇదివరకు కంటే కొంచెం మెరుగ్గా వుంది కాబట్టి తప్పకుండా వారి సూచనను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచిస్తాము.

శ్రీమతి జి. ధనసూర్యావతి:—ఎం. ఎస్. వారు యీ బాలవాడీ టీచర్సును శని, ఆదివారాలు అని కూడా లేకుండా అన్ని రోజులూ పని చెయ్యాలని వత్తిడి చేయడం వాస్తవమేనా ? మరొకటి – బాలడీస్ ఒక సమితికి, మరొక సమితికి సంఖ్యలో ఎందుకు తేడా వుంటున్నది ?

శ్రీమతి ఎం. ఎస్. విజయలక్ష్మీదేవి :— అక్కడి అవసరాన్ని బట్టి ఎక్కడ నీడీ పీపుల్ వుంటారో అక్కడ ఏర్పాటు చేస్తారు. ఎం.ఎస్. బాలవాడీ టీచర్సును హరాస్ చేస్తున్నారనేది సెపరేట్ క్వశ్చన్. ఆ విషయం వివరంగా మా దృష్టికి తీసుకువస్తే ఎగ్జామిన్ చేస్తాను.

శ్రీ ఎ. శ్రీనివాసరావు :— బాలవాడీస్‌లో పనిచేస్తున్న వారి జీతాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. 140–'50 ; ఏనాడో నిర్ణయించినది. వారి నుంచి రిప్రెజెంటేషన్సు చాలా కాలం నుంచి ప్రభుత్వానికి వస్తున్నాయి వారి నుంచి సక్రమంగా పని తీసుకోవడానికి, మిగతా ఉపాధ్యాయులకు వలె వీరికి ఆదేవిధంగా జీతాలు ఇస్తారా ?

శ్రీమతి ఎం. ఎస్. లక్ష్మీదేవి :— నేను మొదటనే ఈ విషయం గురించి చెప్పాను. వారి పేస్కేల్సు – 250 టు 430. భవిష్యత్తులో వీరి పే స్కేల్సు కూడ సెకెండరీ గ్రేడ్ టీచర్సుతో సమానంగా ఇవ్వాలని ఎక్స్‌పర్ట్సు కమిటీ రికమెండ్ చేసింది. దానిని ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటుకు పంపించాము. వారి రిపోర్టు రాగానే అది అమలు జరుపుతామని చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— క్వశ్చన్ నెం. 168 పోస్టుపోన్డ్.

Fixation of Rates of Eatables In Hotels by the Govt.

164—

*7934 Q.-Sri M. Venkaiah Naidu:-Will the Minister for Labour and Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government have recently fixed the rate of eatables in the hotels in the State;

(b) the particulars of the rates the quality size and weight of the eatables prescribed in the Government order ;

(c) whether it has been brought to the notice of the Government that most of the hotels have not implemented the Government orders; and

(d) the steps taken by the Government to get these orders implemented.

A.—

Minister for Civil Supplies (Sri G. Venkataswamy):—(a) Yes sir.

Name of the foodstuff and minimum weight	Category-I turnover of Rs 3 lakh and below per annum (Max. Price)	Category-II turnover above Rs. 3 lakhs per annum (Max. price)
1. Two Idlies each weighing 45 Gms. (two idlies 90 gms.) net, excluding chutney and Samber	40 paise	45 paise
2. Two Vadas weighing 55 gms. net excluding chutney and Sambar	60 paise	65 paise
3. Upma weighing 100 gms net excluding chutney	60 paise	65 paise
4. Sada Dosa weighing 40 gms excluding chutney	45 "	50 "
5. Tea 120 Ml	40 "	45 "
6. Coffee 120 Ml	45 "	50 "
7. Meals (plate) 350 gms cooked rice, 1 vegetable dish, sambar, rasam, pickle and thick butter milk	1.95 "	2.20 "

(Prices of foodstuffs in Districts)

1.	Two Idlies	40 paise
2,	Two vadas	60 paise
3.	Upma	60 paise
4.	Sada Dosa	45 paise
5.	Tea	40 paise
6.	Coffee	45 paise

(c) The hoteliers of Kakinda, Visakhapatnam, Machilipatnam, Vizianagaram, Khammam, Karimnagar and Mahabubnagar filed writ petitions in Supreme Court and obtained ex-parte stay, Superme Court is being moved on 9–3-1981 to vacate stay.

Seven two star hotels and Brindavan hotel of Twin Cities the hoteliers of West Godavari and Nellore districts have filed writ Petitions in the High Court of Judicature of Andhra Pradesh and obtained stay. The above writ petitions came up for hearing before the Chief Court on 20–1-1981 and their Lordships directed to post the above cases after the superme court disposes off similar writ petitions filed by the hoteliers of various districts in supereme court. The hoteliers in other Districts are implementing the orders.

(d) The Supreme Court is being moved to vacate stay. Once the stay is vacated the Government will enforce the rates in all areas.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు :— కోర్టుకు వెళ్ళిన వారు కాని వెళ్ళని వారు కాని మంత్రిగారు చెప్పిన రేట్లు అమలు చేయడం లేదు. మన ప్రక్క ఉన్న కాంటీను వాళ్ళు కోర్టుకు వెళ్ళినప్పటికి స్టే ఇవ్వలేదు. ఏమి తీసుకున్నప్పటికి 85 పైసలు అమ్ముతున్నారు. సుప్రీం కోర్టు ఎప్పుడు స్టే ఇచ్చారు? ఆ స్టే సడలించడానికి ప్రభుత్వ న్యాయవాదికి ఎప్పుడ ఆదేశాలు ఇచ్చారు?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— ఒక వారం రోజుల లోనే వారు స్టే తెచ్చుకున్నారు. మేము ఇచ్చిన ఉత్తరువు జనవరి 1 వ తేదీ నుంచి ఇంప్లిమెంటు చేస్తాం అన్నారు. హైకోర్టుకు పోయి సుప్రీం కోర్టుకు పోయి స్టే తెచ్చారు. ఏ ఏ హోటల్సుకు స్టే ఉత్తరువులు ఇచ్చారో అవి ఇంప్లిమెంట్ చేయడం లేదు. మిగతా వారు అమలు చేస్తున్నారు.

9-40 a.m. శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు :— ఏ రోజున ప్రభుత్వం ఉత్తరువులు యిచ్చారు? హోటలు వాళ్ళు ఎప్పుడు అమలు చేస్తాం అన్నారు. When the Orders were issued by the Civil Supplies Department? When the hoteliers got stay from the Supreme Court? When the Government Pleader in Supreme Court was moved for vacation of stay? I want specific answers for these three questions.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— 9–3–81 న సుప్రీం కోర్టులో కేసు వస్తుంది. Supreme Court is being moved on 9–3–1981 to vacate the stay.

Sri M. Venkaiah Naidu :— When the Civil Supplies Departmen has fixed the rates and issued orders in the first instance ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— ఒక ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ సభ్యులకి చెప్పి ఇస్తున్నారు. హోటలు వాళ్ళతో ఎగ్రిమెంటు జరిగినప్పుడు వారు వారం రోజులు టైం అడిగి జనవరి 5 నుంచి అమలు చేస్తాం అన్నారు.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు : – ఆర్డర్లు ఎప్పుడు ఇచ్చారు ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఈ ఆర్డరు ఇచ్చింది అక్టోబరులో. అప్పుడు మొత్తం హోటలు రేట్లు ఫిక్స్ చేయడం జరిగింది. దానికి వ్యతిరేకంగా 7 మంది టూరిస్టు హోటల్సు వారు సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్లారు. అప్పుడు మరల తిరిగి పిలిపించి సిటీలో రేట్లు, జిల్లాలలో రేట్లు ఫిక్స్ చేసాము. జిల్లాలలో ఇంప్లిమెంట్ చేయాలని కలెక్టర్లకు ఆదేశాలు ఇచ్చాము. 29 అక్టోబరు 1980న ఆర్డర్లు ఇచ్చాము. వారు సమ్మెకు నోటీసు ఇచ్చారు. త్వరగా సెటిల్ చేయాలనే ఉద్దేశంతో పోటీకి జిల్లా కు మెరుకు తేడా పెట్టి రేట్లు ఫిక్స్ చేసాము. తరువాత వారు స్టే తెచ్చారు.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి) :—ఏ హోటల్సు విషయంలో సుప్రీం కోర్టు కాని హైకోర్టు కాని స్టే ఇచ్చారో ఆ హోటల్సులో అమలు కాకపోవడం మాత్రమే కాదు. మిగతా హోటల్సులో కూడా అమలు కావడంలేదు. ఇంప్లిమెంట్ చేయించడానికి అవసరమైన మెషినరీ ప్రభుత్వం వద్ద లేని మాట నిజమేనా? కొన్ని హోటల్సు వారు సమ్మె చేసిన తరువాత వారితో సంభాషించినప్పుడు ఇచ్చిన ఆర్డరు విడ్‌డ్రా చేయము కాని ఇంప్లిమెంటు చేయము అని వారికి ఎష్యూరెన్స్ ఇచ్చిన మాట వాస్తవమేనా ? స్టే లేని హోటల్సు కూడ ఇంప్లిమెంట్ చేయకపోవడానికి అదే కారణమా ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— జైపాల్ రెడ్డిగారు చెప్పిన మాట నిజం కాదు. అటువంటి ఎష్యూరెన్స్ ఇవ్వలేదు. ఇప్పటికి వారిని వత్తిడి చేస్తున్నాం. సుప్రీం కోర్టులో తీర్మానమైన తరువాత వారి హోటల్సుతో సహా అన్ని హోటల్సులోను అమలు చేస్తాం అంటున్నారు. ఇది సిటీ కాకుండా జిల్లాలోని హోటల్సు విషయం. సిటీలోని హోటల్సు అమలు చేస్తున్నారు. ఇది జంటిల్ మెన్స్ ఎగ్రిమెంట్, ఎన్‌ఫోర్సిబుల్ ఎగ్రిమెంట్ కాదు. ఒకటి రెండు హోటల్సు చేయకపోతే చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ యస్. జయపాల్ రెడ్డి : –మంత్రి గారు ఒక వైపు స్టే ఆర్డరు తెచ్చుకున్న హోటల్సు తప్ప మిగతా హోటల్సు ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నారన్నారు. మరొక వైపు సుప్రీం కోర్టులో తేలిన తరువాత అందరూ ఇంప్లిమెంట్ చేసామంటున్నారు అంటున్నారు. Why don't you prosecute such hoteliers who are not implementing your orders when they are not under stay Orders?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—ఇంప్లిమెంట్ చేస్తే వారు మరల స్ట్రయిక్‌కు పోతారని—అన్నం దొరక లేదని పెద్ద గొడవ అయిపోయింది కదా. కొంత ఇంప్లిమెంట్ చేయాలని గట్టిగా చెబితే వారు స్ట్రయిక్ చేయగానే ఎంతోమంది మెంబర్లు చెప్పారు—నేను ఇక్కడ చెబితే బాగుండదు.

(Interruptions)

Sri S. Jaipal Reddy :--Let the hon. Minister reveal the names Members.

Sri M. Venkaiah Naidu :--Who are the Members who approached the Minister.

Sri S. Jaipal Reddy :--They might be Congress-I M.L.As.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—నేను వీరని కాని వారని కాని అనలేదు. చేసారన్న మాట చెప్పాను. ఇక్కడ ఎష్యూరెన్స్ ఇస్తున్నాను-సుప్రీం కోర్టు నిర్ణయం రాగానే తప్పకుండా ఇంప్లిమెంట్ చేసే ప్రయత్న చేస్తాం.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—ఆన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్—మంత్రిగారు ఇంప్లిమెంట్ అవుతున్నాయని మొదట చెప్పారు. ఇప్పుడు సుప్రీం కోర్టులో తేలిన తరువాత అన్ని హోటల్సులోను ఇంప్లిమెంట్ చేస్తాం అంటున్నారు. ఇంత కాంట్రడిక్షన్ ఉండవచ్చునా ? The ministei is misleading the House.

Mr. Speaker :—There is no point of ordeı.

شری محمد امان اللہ خان - منسٹر صاحب نے کہا ہے کہ سٹی میں جو ہوٹلس ہیں ان کے ریٹس کم کئے گئے ہیں لیکن یہ بات غلط ہے۔ آپ اگر کسی ہوٹل میں جا کہ اڈلی منگا ئینگے تو بوائے پوچھے گا کہ کیا وینکٹ سوامی اڈلی لاوں یا دوسری اڈلی لاوں۔

ఇడ్లి కావాలంటే వెంకటస్వామి ఇడ్లి కావాలా, ఆర్డినరీ ఇడ్లి కావాలా అంటున్నారు. బిర్యాని అడిగితే వెంకటస్వామి బిర్యాని కావాలా, మామూలు బిర్యాని కావాలా అంటున్నారు. వెంకటస్వామి బిర్యానిలో క్వాంటిటి తక్కువ. ఇదంతా ఫ్రాడ్. Poor people are not benefitting from the orders of the Government.

9-50 a.m. శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—అమానుల్లాఖాన్ సగం ఉరుదూ, సగం తెలుగులో మాట్లాడారు, నేనూ అట్లాగే చెబుతాను.

Sri M. Venkaiah Naidu :–He himself agrees that they are not implementing because of the stay orders from the Supreme Court. Now, he says that they are available.

Sri S. Jaipal Reddy :—You have ruled out my point of order. you must come to our rescue.

Sri M. Venkaiah Naidu:—Just to insult the Government and the Minister, hoteliers have enhanced the rates. They are insulting

the Government. Is the Government not feeling ashamed for not implementing its own orders. Let the Minister accompany, I will show.

(interruptions)

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—మొదట్లో సిటీలో వున్న కొన్ని హోటల్స్‌లో కావాలని వారు చెప్పినట్లు నడిచినమాట వాస్తవమే. దానికి నేను ఏమి చేస్తాను ? జి. ఓ. వున్న దానికి ప్రకారం యిప్పటి కీ ఆ క్వాంటిటీ దొరుకు తున్నదని విశ్వాసం యిప్పిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—లేదు. స్టే ఆర్డరు వచ్చిన తరువాత కక్షతో వారు చేయడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం నవ్వులపాలవుతున్నది. ప్రభుత్వాన్ని ఎగతాళి చేస్తున్నారు. గవర్నమెంటు సిగ్గు పడ్డములేదా ? ఇక్కడున్న కాంటీన్‌నే చూద్దాం.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—స్టే ఆర్డరు జిల్లాల కొరకు వచ్చింది. క్వశ్చన్ అవర్ కాగానే మీరు పెర్మిషన్ ఇవ్వండి. ఏ మెంబర్స్ అడుగుతున్నారో వారిని నాతో తీసుకుపోతాను. పోదాము. ఏ ప్రకారం అయితే జి. ఓ. ఇష్యూ చేశామో దానికన్న తక్కువ వుంటే వారిముందే ప్రాసిక్యూట్ చేయిస్తాను.

Mr. Speaker :—I will give you permission. You can go as early as you can, I have no objection. Because, by the time you go, they may change,

Sri M. Venkaiah Naidu :—We will straight away go to the canteen here.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—నేను, నా అధికారులు అనేకసార్లు చెక్ చేస్తున్నాము. కొన్ని హోటల్స్‌లో ఎక్కువ వుంది. కొన్ని హోటల్స్‌లో సమానముగావుంది. తక్కువ వుంటే చర్య తీసుకొంటాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గవర్నమెంటు ఆర్డర్సు యిచ్చింది. కొంతమంది కోర్టుకు పోయి స్టే తెచ్చుకొన్నారు. తక్కినవారు వెళ్ళలేదు. మనము స్ట్రిక్ట్‌గా అమలు చేస్తే తక్కినవారు కూడా ఇబ్బందిలో పడతారేమో అని పర్యవేక్షణ లూజ్‌గా వున్నట్లు అగుపిస్తున్నది సుప్రీమ్ కోర్టులో ప్రభుత్వానికి హక్కు వుందని తేలిన తరువాత సూపర్‌విజన్ స్ట్రిక్ట్‌గా చేద్దామనే అభిప్రాయములో వుండవచ్చు. మీరు చెప్పినట్లు అన్ని చోట్ల సక్రమముగా నడవకపోవచ్చు. కొన్ని చోట్ల జరుగుతూ వుండవచ్చు. ఉచ్చముగా ఆర్డరు అమలు జరుగుతున్నదని చెప్పడం కష్టము.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—కొంతమంది హోటల్స్‌వారు 15 రోజుల నుంచి డెప్యుటేషన్ వస్తున్నారు. ధరలు పెరిగాయి కాబట్టి ప్రభుత్వం ఫిక్స్ చేసిన రేట్స్ కూడ ఎక్కువ చేయాలని వస్తున్నారు ఎక్కువ చేయడానికి వీలులేదని చెప్పడం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇక్కడున్న కాంటీన్ మీ పర్వ్యూలో లేదా

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— ... లేదు ? అప్పుడిప్పుడే స్టార్ట్ అయింది. మూసివేస్తే ఫిక్స్ నష్టము. రేట్స్ తగ్గించాలి. ఆ రేట్స్ కరెక్టు అనడంలేదు. హోటల్ ఓనర్స్ అసోసియేషన్ వచ్చారు. వారి సాధక బాధకాలు విని ఫిక్స్ చేయాలి. ప్రభుత్వం ఫిక్స్ చేసిన రేట్స్ సరిగా అమలు జరుగుతున్నాయో లేదో చూడటానికి తగిన మెషినరిని క్రియేట్ చేయాలి. కిలో అరిసిల్ 14 రూపాయలకు పెరిగితే ఇడ్లీ 20 పైసలకు యివ్వాలంటే ఎట్లా యివ్వగలుగుతారు ?

శ్రీ వి గంగారావు :— రేట్స్ మీద దగాదా వస్తున్నారు. కంట్రోల్ రేట్లకు ప్రొవిజన్స్ ని వారికి సప్లయి చేస్తున్నామా? సప్లయి చేయకుండా కంట్రోల్ చేయడానికి ఏమి అధికారం వుంది ?

శ్రీ ఎం. శ్రీనివాసరావు :— అధ్యక్షా, మీరు కూడ మాతోపాటు చాల సార్లు ఎం.ఎల్.ఏ. క్వార్టర్సు క్యాంటీన్ లో భోజనము చేశారు. ఒక సారి తమరు, మంత్రిగారు, సివిల్ సప్లయిస్ కమీషనర్ గారు వచ్చి విజిట్ చేస్తే బాగుంటుంది. I request you to have lunch or anything in the M.L.As' quarters.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— క్వార్టర్సులో వున్న కాంటీన్ లో వారు కూడ భోజనం చేస్తున్నారు. మేము పోయినపుడు వారు స్పష్టముగా చెబుతున్నారు. ఇక్కడ మాత్రము రేట్స్ దించి భోజనం పాడుచేయకండి, మంచి భోజనము పెట్టండి అని చెప్పినందువల్ల మేము అట్లా చేస్తున్నామని వారు అంటున్నారు. శ్రీనివాసరావుగారు చెబుతున్నారు కనుక నేను వెళ్ళడానికి సిద్ధముగా వున్నాను. కంట్రోల్డ్ ఆర్టికిల్స్ మేము సిటీలో సప్లయ్ చేస్తున్నాము. జిల్లాలలో లేదు ఇక్కడ చక్కెర మైదా, ఆయిల్ ఇస్తున్నాము. పోయిన నెలలో ఆయిల్ తగ్గినందువల్ల ఆపివేశాము. లేకపోతే యివ్వడం జరుగుతున్నది.

Difference in the Quota of Sugar to Higher Income Group and Lower Income Group in Urban and Rural Areas

165—

*7851-Q.-Sri N. Raghava Reddy:—Will the Minister for Labour and Civil supplies be pleased to state:

(a) the difference between the quantity of sugar quota being given to Higher Income Groups and Lower Income Groups in the urban areas and the quantity given for these two groups in rural areas and the reasons therefore; and

(b) whether arrangements will be made to supply sugar to rural areas also on par with urban areas?

(శ్రీ జి. వెంకటస్వామి) :—(ఏ) పట్టణప్రాంతాలలో నెలకు ఒక్కొక్క కుటుంబానికి ఇస్తున్న చెక్కెర పరిమాణంలో అధికాదాయ వర్గాలకు, అల్పాదాయ వర్గాలకు మధ్య 2 కిలోగ్రాముల నుండి 3 కిలోగ్రాముల దాకా తేడా ఉన్నది. గ్రామీణప్రాంతాలలో ఈ తేడా 1/2కిలో నుంచి 3 కిలోలదాకా వున్నది. భారత

ప్రభుత్వం మనరాష్ట్రానికి చాలినంత లెవీ చక్కెర కేటాయించక పోవడామే ఈ వ్యత్యాసానికి కారణం.

(బి) రాష్ట్రమంతటా ఒకే రీతిగా ప్రతి వినియోగదారునికి నెలకు 500 గ్రాముల చొప్పున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సరఫరా చేయడానికి వీలుగా నెల ఒక్కంటికి ప్రస్తుతమున్న రాష్ట్ర కోటాను 20 882 టన్నుల నుండి 27,000 టన్నులకు హెచ్చించవలసిందని భారత ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. రాష్ట్ర కోటాను ఇంకా పెంచలేదు. అదవు కోటా అందిన మీదట రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పంపిణీ విధానాన్ని సమీక్షిస్తుంది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—పట్టణ ప్రాంతాలలో యిచ్చిన మేరకైనా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో యివ్వండి అనేది ప్రశ్న. ఎ కార్డు, బి కార్డుకు వున్న తేడా ప్రకారము అయినా గ్రామాలలో యివ్వాలంటున్నారు. ఆ ప్రకారం సరిచేస్తారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— మొత్తము రాష్ట్రములోని 5 జిల్లాలలో మాత్రం గ్రామాలలో అర్బన్ ఏరియాతో సరిసమానంగా యివ్వడం జరుగుతున్నది. వేరే జిల్లాలలో అర్బన్ ఏరియాలో యిచ్చినట్లు ఇవ్వడం కష్టము. పట్టణ ప్రాంతాలలో ఎక్కువ షుగర్ వాడతారు కాబట్టి అక్కడ ఎక్కువ యిచ్చి గ్రామాలలో తక్కువ వాడతారు కాబట్టి అక్కడ తక్కువ చేశారు. కలెక్టరు నిర్ణయం చేస్తారు. అక్కడున్న కమిటీతో చర్చించి డిస్ట్రిబ్యూషన్ సిస్టమ్ నిర్ణయించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— త్రాగడం అనేది పట్టణాలలో, పల్లెలలో కొద్దిపాటి తేడాతో వుంటుంది. ఈ తేడా ఎందుకు ? పట్టణాలలో వున్న ధనికులు త్రాగడానికి అలవాటుపడి వున్నారు. గ్రామాలలో వున్నవారు తక్కువ త్రాగుతారు. అట్లాగే పట్టణాలలో వున్న పేదవారు ఎక్కువ త్రాగుతారు. పల్లెలలో వారు తక్కువ త్రాగుతారు అనేది అవాస్తవికము. పట్టణాలలో పేదవారికి దొరికే మోతాదులోనే పల్లెలలో పేదవారికి ఇవ్వాలి. పట్టణాలలో ఎ కార్డు, బి కార్డుకు వున్న నిష్పత్తి అయినా గ్రామాలలో మెయింటెయిన్ చేస్తారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—కలెక్టర్లకు, జిల్లా కమిటీలకు అధికారం ఇచ్చాం. 10-00 a.m.
వారికి ఇచ్చిన కోటా మా డిపార్టుమెంటు నుండి ఎలాట్ మెంట్ జరుగుతుంది. జనాభానుబట్టి గ్రామాలకు, అర్బన్ ఏరియాలకు కలిపి పంచడమా లేక అర్బన్ వారికి వేరుగా కోటా ఇవ్వడమా అనేది ఆలోచనలో వుంది. 5 జిల్లాలలో సమానంగా, మిగిలిన జిల్లాలలో అర్బన్‌కు వేరుగా, గ్రామాలకు వేరుగా ఇవ్వడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ సి.హెచ్. పరశురామనాయుడు :—లెవీ షుగర్ అనేది తక్కువ ధరకు దొరకటానికి ఏర్పాటు చేసిన విధానము. హై ఇన్‌కమ్ వారికి ఎ.కార్డు అని, లో ఇన్‌కమ్ వారికి బి. కార్డు అని ఇస్తున్నారు. హై ఇన్‌కమ్ వారు ఎక్కువ ధరకు కొనుక్కోగలరు. కనుక హై ఇన్‌కమ్ వారికి బి.కార్డు, లో ఇన్‌కమ్ వారికి ఎ. కార్డు ఇవ్వటానికి ఆలోచిస్తారా ? అర్బన్, రూరల్ అని తేడా చూపవలసిన అవసరం ఏమిటి ? ఈనాడు టీ త్రాగనివాడు ఎక్కడా వుండటంలేదు కదా, ఆ తేడా లేకుండా చూస్తారా ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ఎస్. వెంకట్రామయ్య :— షుగర్ పంపకంలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో కొన్నిచోట్ల ఇంటికి కిలో, కొన్ని గ్రామాలలో మనిషికి 400 గ్రాములు ఇస్తున్నారు. నేను వెరిఫై చేసి చెబుతున్నాను. లెవి షుగర్ ఏడున్నర రూపాయలు ఖండసారి ఆరున్నర రూపాయలు, కంట్రోలు షుగర్ మూడు రూపాయల చిల్లర వుండటంతో బ్లాకు మార్కెటులో అమ్ముకుంటున్నారు. కనుక స్టాకు వెరిఫికేషన్ జరుపుతూ వుంటారా? ప్రతివారికి సమాన కోటా ఇప్పిస్తారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— నాకు తెలిసినంతవరకూ మనిషికి 400 గ్రాములు ఒకచోట, ఇంటికి కిలో మరొకచోట ఇవ్వడం నిజం కాదనుకుంటాను. అయినా అనంతపురం కలెక్టరు నుండి రిపోర్టు తెప్పించి కనుక్కుంటాను.

శ్రీ పి. అమ్మిరెడ్డి (అనపర్తి) :— గ్రామాలలో ఫ్యామిలికి అర కిలో ఇస్తున్నారు. కిలో ఇప్పించటానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— మనకు 20 వే టన్నులు వస్తున్నది. ప్రతి జిల్లాకు ఇవ్వాలి. ఇంకా 7 వేల టన్నులు వస్తే సరిపోతుందనుకుంటున్నాము. అది వచ్చిన తరువాత తప్పకుండా చేస్తాము.

శ్రీ పి. అప్పారావు (రామచంద్రాపురం) :— షుగర్ పంపకం చేయలేక చాలామంది డీలర్‌షిప్ వద్దని అంటున్నారు, కనుక గ్రామంలో అందరకూ అందే ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు (మల్లేశ్వరం) :— కృష్ణాజిల్లాలోని షుగర్ ఫ్యాక్టరీ నుండి మహారాష్ట్రకు, మహారాష్ట్రనుండి కృష్ణాజిల్లాకు కోటా ఇస్తున్నారు. అలా గాక ఏ ఫ్యాక్టరీలో తయారైన షుగర్‌ను ఆ ఏరియాలోనే ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— అదే విషయాన్ని గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు వ్రాశాము. అది అంగీకరించడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. శ్రీనివాసరావు (భాన్సవాడ) :— ఇదివరలో గ్రామాలలో రేషన్ కార్డులు పంచాయితీబోర్డు ప్రెసిడెంటు ఇచ్చేవారు. ఇప్పుడు తహసిల్దారు ఇస్తున్నారు. తహసిల్దారు ఆఫీసుచుట్టూ నాలుగైదుసార్లు తిరగవలసివస్తున్నది. పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంట్లకు ఎందుకు తీసేశారు, తహసిల్దార్లకు ఎందుకు ఇచ్చారు? పంచాయితీల మీద విశ్వాసం పోయిందా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— దానిని ఎగ్జామిన్‌చేసి చెబుతాను.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :— కొన్ని రాష్ట్రాలలో చెరుకు పండించే రైతులకు లెవి పంచదారను ఆ ఫ్యాక్టరీలు ఇచ్చే పద్ధతి వుంది. మేము వీరేంద్ర సింగ్ గారితో మాట్లాడాము. నేనూ, నారాయణరెడ్డిగారు వారికి చెప్పినప్పుడు రాష్ట్రాలనుండి అటువంటి ప్రతిపాదనవస్తే ఆలోచిస్తామని చెప్పారు. అలాంటి

ప్రతిపాదన కేంద్రానికి పంపి చెరుకు పండించే రైతులకు లెవీ పంచదార సప్లయి చేయించటానికి చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—ప్రపోజల్స్ పంపిస్తాము.

శ్రీ కె. రాజన్నం (పాలకొండ) :—షుగర్ పంపిణీ విషయంలో గ్రామాలలో తగువులు రావడంవల్ల కొన్నిచోట్ల మూడు నాలుగు మాసాలవరకూ తహసిల్దార్లు కోటా ఇవ్వడం లేదు. ఆ కోటాను తహసిల్దార్లు ఏమి చేస్తున్నారు ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— అటువంటివి ఎక్కడైనా వుంటే స్పెసిఫిక్‌గా వ్రాసిఇస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాను.

శ్రీ కె.బి.చెన్నమల్లప్ప (రాయదుర్గం) :— కోటా ఇచ్చిన తరువాత కొంత రిజర్వ్‌లో పెట్టాలని అంటున్నారు. ఆ రిజర్వ్‌లో పెట్టిన దానిని కమిటికి చెప్పకుండా తహసిల్దారు తనకిష్టమొచ్చినవారికి ఇస్తున్నారు. ఇందులో కుంభకోణం జరుగుతున్నది, కార్డులు ఇష్యూచేసి తరువాత అది డీలర్ వద్ద వుంచుకొని ఆ షుగర్ కోటా అయిన తరువాత కార్డు ఇచ్చి కోటా అయిపోయింది అని చెప్పడం కూడా జరుగుతున్నది. అటువంటివాటిని విచారిస్తారా ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— అటువంటి కంప్లేంట్సు మేముకూడ వింటున్నాం. 10-10 a.m.
మెంబరుగారిని ప్రార్థించేది, ఎక్కడైన అటువంటిది జరుగుతుంటే యిన్ఫర్మేషను యిస్తే అటువంటి విషయాలు దూరం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను, ఈ కంప్లేంట్సు మాకు వస్తున్నవి. దానికొరకు పూర్తిగా ప్రయత్నం చేస్తామని హామీ యిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వరదారెడ్డి (జనగాం) :— అధ్యక్షా, కార్పొరేషనుద్వారా పల్లెలకు షుగరుకోటాను చేరుస్తున్నారు, బాగానేవుంది. కొంతవరకు పరిస్థితి మెరుగు అయింది. కాని పట్టణాలలోమాత్రం కౌంటర్సులోకి షుగరును చేర్పించడంలేదు. దానివల్ల మిస్‌యూజ్ చేసే అవకాశంవుంది. యిక్కడ ట్విన్ సిటీస్‌లో మరి డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్‌క్వార్టర్సులో తప్పకుండా కౌంటర్సులోకి చేర్పించాలి.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— వారికి ముడుతుంది లేకపోతే వూరుకుంటారా ప్రజలు సిటీస్‌లో.

శ్రీ వి బి. తిరుమలయ్య :— మంత్రివర్యులు అన్నింటికికూడ సక్రమంగా సమాధానం యిస్తున్నారు. కొంతమంది డీలర్లు కోటాను తీసుకోకపోవడంవల్ల ఆ కోటాలు డిస్ట్రిక్ట్సుకి పోవడంలేదు. అందుకని తహసిల్దార్లు, గిర్దావర్ల చేత అమ్మించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— అటువంటివారు ఎవరెవరు డీలర్లో మెంబరుగారు వ్రాతపూర్వకంగా యిస్తే యీ రోజే యాక్షను తీసుకుంటాను.

Mr. Speaker:—Next question is postponed.

L. A. Q. Postponed from 3-3-81

Collection of donation by Management of M. R. College. Vijayanagaram for B. ED.. Seats.

65—

*6770 Q.—Sri V. Varada Rama Rao :—will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that that the management of M. R. college of Education, Vijayanagaram has been collecting donation for B, Ed.. seats from certain students ; and

(b) the amount collected by way of donations during 1979-80?

Sri B. Venkatarama Reddy :—(a) and (b) the matter is being uibenred into. అధ్యక్షా, ఈ సమాధానం తయారు అయిన తరువాత నాకు కొంత సమాచారం వచ్చింది. అది మనవి చేస్తాను, డిప్యూటి డైరక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ యినస్ట్రక్షను 9-3-81 నాడు 10-3-81 నాడు యం.ఆర్ కాలేజ్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్, విజయనగరం ఇన్స్పెక్ట్ చేశారు. దాని ప్రకారం, మేనేజ్‌మెంటువారు మేము డొనేషన్స్ కలక్టు చేయడం లేదనే మాట చెప్పారు గాని అక్కడ పుస్తకాలు తనిఖీ చేసిన తరువాత ఎడిషనల్ ఫీజు కలక్టు చేస్తున్నారని అన్‌ఎడెడ్ పర్సన్స్ కొరకు, డెవలప్‌మెంటు ఆఫ్ బిల్డింగ్స్, లెబొరేటరీ, లైబ్రెరీ, పర్చేజ్ ఆఫ్ ఫర్నిచర్ కొరకు వారు 480 రూపాయల చొప్పున ఒక్కొక్క విధ్యార్థి నుండి ఎడిషనల్ ఫీజు కలక్ట్ చేసినట్లు ట్యూషను అందు స్పెషల్ ఫీజు కలెక్ట్ చేసినట్లు ట్యూషన్ ఫీజు 440 ప్లస్ 480 ఎడిషనల్ ఫీజ్ కలక్టు చేసినట్లు రుజువు అయింది. ఎస్.సి.ఎస్.టి అభ్యర్థుల నుండి వసూలు చేసినట్లు రుజువు కాలేదు. 79-80 వ సంవత్సరానికి యీ రకంగా వారు 373 విద్యార్థుల దగ్గఱ ఒక లక్షా 73 వేల 770 రూపాయలు వసూలు చేసినట్లు రుజువు అయింది. మేనేజ్‌మెంటు వారు 200 సాంక్షన్డ్ స్ట్రెంగ్తు అయితే పది వందల తొమ్మిది మందిని అడ్మిటు చేసుకున్నారు. అడ్‌హాక్ అడ్మిషన్సుకు 550 కి మాత్రం యూనివర్శిటీ పర్మిషను యిచ్చింది. 350 మందికి రిస్ట్రిక్టు చేయాలని డైరక్షను యినస్ట్రక్షన్సు యిచ్చినా కూడా పదివందల తొమ్మిది మందిని అడ్మిటు చేసుకోవడం జరిగింది. ఈ కాలేజి షిఫ్ట్ సిస్టం పైన నడుస్తున్నది. ఈ రిపోర్టు 12-3-81 నాడు వచ్చింది. 792 మంది విద్యార్థుల నుండి 500 రూపాయల చొప్పున ఎడిషనల్ ఫీజు 80-81 కి వసూలు చేసినారు. 3 లక్షల 70 వేల 896 రూపాయలు వసూలు చేసినట్లు రుజువు అయింది. ఈ అడ్మిషన్సు డిశంబరు 80 వరకు కూడ వారు చేస్తున్నట్లు యీ రోజు యీ నివేదిక అందిందని సభవారి ముందు వుంచుతున్నాను.

శ్రీ యం. శ్రీనివాసరావు :—ఇదొక్కటే కాదు. ఈ విధంగా బి. ఇడి టీచర్సు ట్రేనింగు కాలేజీలు పర్మిషను లేకుండా నడుస్తున్నవాటిపైన చర్య తీసుకుంటారా?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ కె. ఎ. ఎస్. శుక్ల :—మినిష్టరుగారు 500 రూపాయల డొనేషను అని చెప్పారు. అది యథార్థం కాదు. వరి వంగల 910 మందిలో మెరిట్ లిస్టులో వున్న 60 మంది పోను మిగతా వారినుండి 750 రూపాయల చొప్పున తీసుకోవడం జరిగింది. పర్మిషను లేకుండా 1090 మందిని అడ్మిట్ చేసుకున్నారని చెప్పారు 500 విద్యార్థులకు పర్మిషను పంపే ఎక్సెస్‌గా వున్న విద్యార్థుల విషయం ఏమిటి? రికగ్నయిజ్ అయినట్లా కానట్లా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామ రెడ్డి :—వారు చెప్పినట్లు 750 రూపాయలు అనే యిన్ఫర్మేషను నా వద్ద లేదు డిప్యూటి డైరక్టరు ఆఫ్ యిన్స్పెక్షను రికార్డు లనుబట్టి ఎంక్వయిరీ చేసిన సమాచారమును మీ ముందు వుంచాను. ఒకవేళ గౌరవసభ్యులవద్ద అదనంగా యిన్ఫర్మేషను వుంటే తప్పకుండా తీసుకొని తగిన చర్య తీసుకుంటానని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో రిపోర్టు యీ వుదయమే నా చేతికి అందింది. డైరక్టరుగారిని సంప్రదించి తగిన నిర్ణయం తీసుకుంటాను.

Mr.Speaker:—L.A.Q No.94 is Postponed.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Mr. Speaker:—SNQ 168-A (8029-P) is postponed.

168—B

Simhapuri Maila Super Bazaar Nellore

S.N.Q.No.8029-I :–Sarvasri M. Venkaiah Naidu, K Satyanarayana and Poola Subbaiah :—Will the Minister for Health & Medical be Pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the Government have issued orders for the withdrawal of the case filed in the Magistrate Court under the Prevention of Adulteration Act against the management of Simhapuri Mahila Super Bazaar at Nellore;

(b) if so, the reasons therefor ; and

(c) whether the Government are aware of the specific assurance given on the Floor of the House during the last meetings of the Assembly that the said case would not be withdrawn under any circumstances?

వైద్య. ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్):—

(ఏ) అవునండి.

(బి) (1) సహకార స్టోర్సు లాభాలు ఆర్జించే సంస్థ కాదు.

(2) రేప్ సీడ్ నూనెను వేరుసెనగ నూనెలో కలుపాడానికి ఉద్యోగులుగాని నిర్వాహకులుగాని ఏవిధంగాను బాధ్యులైనట్లు కనిపించలేదు.

(3) స్టోర్సు నిల్వలన్నింటినీ ఒక ఆయిలు మిల్లు నుండి కొనుగోలు చేసినట్లు తగిన సాక్ష్యం వున్నట్లు గోచరిస్తున్నది.

(4) ప్రాసిక్యూషను కొనసాగించడానికి అనుమతించడం వల్ల అమాయకవ్యక్తులను బాధించినట్లు అవుతుంది.

(5) శాసనసభ అందజేసిన 2861 వ హామిని బట్టి చూస్తే నెల్లూరులోని సింహపురి మహిళా సూపర్ బజారు పై కేసును ఉపసంహరించుకోవడం జరుగదంటూ సభా సమక్షంలో మంత్రి గారు నిర్దిష్టమైన హామియిచ్చినట్లు లేదు సభకిచ్చి హామి నిజమైన దోషాలను ప్రాసిక్యూటు చేయడం జరుగుతుందని మాత్రమే.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—అధ్యక్షా, యింతకన్నా పెద్ద ఫ్రాడ్ యింకొకటి వుండదు, ప్రభుత్వ అధికారులే యీ నూనెను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. ఈ సూపర్ బజారు వెల్ఫేరు హాస్టల్సుకు నూనెను సప్లయి చేస్తుంది. దానిని పట్టుకొని చీఫ్ కెమికల్ ఎగ్జామినరుకు పంపిస్తే 78 పర్సెంటు అడల్టరేషను వుందని తేలింది. దాని మీద మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసు పెట్టారు. కేసు పెట్టిన తరువాత మళ్లీ విత్ డ్రా చేసుకోవాలని అప్లికేషను పెట్టారు, మేజిస్ట్రేటుగారు నిరాకరించారు. తరువాత అసెంబ్లీ లో ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. మంత్రిగారు వత్తిడి చేస్తున్నారు దానిని విత్ డ్రా చేయాలని అంటే ఎటువంటి పరిస్థితులలోను దానిని విత్ డ్రా చేసుకోవడం జరుగదని యీ మంత్రిగారే యీ సభలో చెప్పారు, ఇప్పుడు దోషులను వదలి పెట్టము అంటున్నారు. మంత్రిగారే యిప్పుడు ఒక ఎడిషనల్ యిన్ఫర్మేషను యిచ్చారు, అదేమంటే ఎక్కడైతే హోల్ సేల్ గా కొన్నారో వారి వద్దనే జరిగి వుండవచ్చునేమోనని, కాని మీరు సీజ్ చేసింది వీరి వద్ద వున్న స్టాకు, పంపించింది వీరి వద్ద వున్న స్టాకు, అయితే హోల్ సేల్ అతని స్టాకు కూడ పంపించారు, దానిలో ఏమీ లేదని తేలింది మరి యీ మధ్యలో పంపించిన ఆఫీసర్ చేసిన పొరపాటా? స్పష్టంగా ఛీఫ్ కెమికల్ ఎగ్జామినరు కల్తీ జరిగిందని అన్న తరువాత ప్రభుత్వం వుత్తరవులను వుపసంహరించుకోవడం భావ్యమా? ఎందుకు యీ చర్య తీసుకున్నారు? దాని వెనుకాల రాజకీయ వత్తిడి వుందా? లేకపోతే లంచగొండితనాన్ని ప్రభుత్వం ప్రత్యక్షంగా, బాహాటంగా, అసహ్యయంగా ప్రోత్సహిస్తుందా?

12-00 noon శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—వారు అనుకున్న రెండూ లేవు. వెంకయ్యనాయుడుగారు అంత తీవ్రంగా వున్నారంటే, పర్సనల్ గా యీ క్వశ్చన్ విషయములో టచ్ వారికి వున్నట్లుంది.

Sri M. Venkaiah Naidu:—I protest, Sir. As a Member of the Legislative Assembly, I cannot keep quiet. నాకు పర్సనల్ గా ఎవరి మీద కక్ష లేదు. అన్యాయం జరిగితే అవినీతి జరిగితే మీరు గమ్మునగా వున్నారు. As a member of the Legislative Assembly, I am raising the issue. When a question is put, can the Minister attribute motives?

Mr. Speaker:—Don't do it.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—నేను కథ అనలేదు. పర్సనల్‌గా టచ్‌లో వున్నట్లుంది అన్నాను. నాయుడుగారు చిన్న పిల్లవాడు—అంత ఉద్రేకమా? ఇంకా నేర్చుకోవాలి.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—టచ్ వుండే అలవాటు నాకు లేదు. టచ్‌కు టచ్ కనెక్ట్ అయితే జి. ఓ. విత్‌డ్రా అయింది.

Sri A. Madan Mohan:—I do not know where it has touched and whom. యాక్చువల్‌గా మాకు వచ్చిన రిపోర్టును బట్టి అక్కడ శివశంకర్ ఆయిల్ మిల్స్ అనేవారి నుండి యూస్టోర్స్‌కు యిచ్చినట్లుగావుంది ఇది కోఆపరేటివ్ స్టోర్స్ గాబట్టి నో ప్రాఫిటు నో లాస్ బేసిస్ గనుక మోటివ్స్ ఎట్రిబూట్ చేయడానికి వీలు లేదని-మొత్తం స్టాకును ఒకే మిల్లు నుండి లిఫ్ట్ చేశారు. కనుక ప్రాసిక్యూషను జరుగుతుంది. ఆ నాడు కూడ You may kindly recall the proceedings. I have not said that the cases will not be withdrwan. I said that no person who is a culprit will be allowed to go cought free withought prosecution. దానికి ఏమీ అనుమానం లేదు. ఇవాళ కూడ ప్రాసిక్యూషను చేస్తున్నాము. Who ever is responsible, we are not allowing them to to go caught free. We are going to prosecute them. 10-20 a.m.

శ్రీ సి. వి. శేషారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఎవరో ఉద్యోగులు ఇది చేస్తే ఈ మహిళా సూపర్ బజారు అధ్యక్షురాలి మీద ప్రాసిక్యూట్ చేశారు. ఇది అన్యాయం. ఆ విధంగా ఆ మహిళా సూపర్ బజారు అధ్యక్షురాలి మీద ప్రాసిక్యూట్ చేయడం మంచిది కాదు. ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన ప్రజా ప్రతినిధి మీద ఆ విధంగా చేయడం మంచిది కాదు. అసలు కల్తీ నిరోధక యాక్టు కొంచెము లోపభూయిష్టంగా ఉంది, కాబట్టి దానిని సవరిస్తారా ?

Sri A. Madan Mohan :—After due investigation and after getting all the reports by the Government and if the guilty is established prima facie, then only such persons are brought to book.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—బహుశా ఆమె కాంగ్రెస్-ఐ నాయకురాలు కావచ్చు.

మిస్టరు స్పీకరు :—సభ్యులు తమ ఉపప్రశ్నలకు జవాబు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి కాని ఇన్ సెన్యుయేషన్స్‌గా మాట్లాడవద్దు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఇక్కడ కెమికల్ ఎగ్జామినేషనుకు పంపించడం, పోలీసులు ఇన్వెస్టిగేట్ చేయడం, వారు అన్ని విషయాలు శాటిస్‌ఫై అయిన తరువాత ఈ కేసును ప్రాసిక్యూట్ చేయడం జరిగింది కనుక మా ఆరోపణ ఏమిటంటే - మంత్రి తన యొక్క పలుకుబడిని ఉపయోగించి క్యాబినెట్‌లో ప్రెషర్ తీసుకొని వచ్చి దీనిని ఉపసంహరించారని, దీని వెనకాల రాజకీయ హస్తం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి దీనిని ఉపసంహరించడానికి దారి తీసిన పరిస్థితులను పరిశీలించడానికి ఒక హౌసు కమిటీని వేస్తారా ?

Sri A. Madan Mohan :—I refute all allegations. I have not seen who the members are. It is very uncalled for on the part of the

Members to speak like that. I never expected a responsible opposition Member would hurl allegations without any basis. I can assure this House....

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—తప్పులనుంచి తప్పుకోనడానికి ఇది మంచి మార్గం.

Sri A. Madan Mohan .—There is absolutely no truth in it. I am not getting provoked by what he says.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—నా ఆరోపణ మీద నేను నిలబడుతున్నాను, నేను రుజువు చేస్తాను.

Sri M. Venkaiah Naidu:—G. O. is not issued by Health Minister. This is issued by Home Department. How can Minister refute the charge?

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి:—ప్రాసిక్యూషను వేసేముందు ఎవరు గిల్టీ, ఎవరు కాదని ఎందుకు పరిశీలించ లేదు. ప్రాసిక్యూషను వేసిన తరువాత ఆ వ్యక్తి గిల్టీ కాకపోతే ఎక్విట్ అవుతాడు కదా? మీరెందుకు విత్ డ్రా చేసారు?

Sri A. Madan Mohan:—The case is sometimes prosecuted basing on the information that is available. If extra information is brought to the notice of the Government, then the whole issue would be re-examined. We once it is established that a particular person is inncent, it is never the object of either law or of the Government to punish the innocent person. There is a famous dictum which I need not say here. After examining the reports that were brought to the notice of the Government, the Government in its wisdom must have taken a decision to withdraw the case against those who are innocent and allow the procioution against those where prima facie guilty is established.

Sri S. Jaipal reddy:—I am afraid the Minister is getting confused. Government only prosecutes and does not punish. The accused also can defend himself in the court of law.

Mr. Speaker:—The court will not suo moto punish.

Sri A. Madan Mohan:—Prosecution is a prelude to conviction.

Sri S. Jaipal Reddy :—What exactly was the information that was furnished to the Government in favour of the accused agaist whom the case was filed after prosecution was launched. We would like to know that.

Sri A. Madan Mohan :—The request of the President for withdrawal of the case from the court was examined in consultation with the law department. Secretary, Law Department opined (i) the co-operative stores is not a profit making concern, (ii) neither the employees nor the office-bearers appeared to be in any way responsible for the mixing up of rape seed oil with the groundnut oil and

(iii) if the prosecution is allowed to continue it would result in harassment of innocent persons. He also opined that there is ample record to show that the entire stock was purchased only from M/s Sivasankara Oil Mills. As the Food Inspector who lifted the sample did not seem to insist employees of the stores to disclose particulars of manufacture as required under section 14 (A) of the P.F.A. Act. The employees presumbly did not volunteer to give the particulars of manufacture and for this lapse, on their part, subjecting the super bazar management to a protracted criminal trial with a prospect of facing imprisonment does not appear to be justified. The Law Secretary concluded that in his opinion the above mentioned grounds are certainly justifiable reasons for the Government to ask the Public Prosecutor to move the court for withdrawal from prosecution.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్య నాయుడు:—ఇది మహిళా సూపర్ బైజరు మీద వేసిన ప్రశ్న అనుకొంటున్నారు. నేను అది చదివి వినిపిస్తాను. In G.O. Rt. No. 3174, Home (Court–B) Department dated 24th November, 1980, the Government have decided that the prosecution pending against the President and Directors and other Employees of the Simhapuri Mahila Consumers Co-operative Stores, Nellore, Court of Second Additional Judicial First Class Magistrates, Nellore in C.C. No. 22/80 be withdrawn. అని ఉంది. అందువల్ల చైర్మన్, ప్రెసిడెంటు ఇన్నోసెంట్సు అని వారు చెబుతున్నారు. మొత్తం సూపర్ బజారులో పని చేస్తున్న వారి గురించి ఉంది. ప్రాసిక్యూషను చేసి ఎవరు గిల్టి అయితే వారిమీద యాక్షను తీసుకుంటామని చెబితే వాగుంటుంది కదా. డైరెక్టర్సు అందరూ పిటిషను పెట్టారు. అది వాస్తవం అవునా కాదా, అది మీ దృష్టికి వచ్చిందా లేదా? అసలు ఈ ఉత్తర్వు యిచ్చేముందు హెల్తు డిపార్టుమెంటును కన్సల్టు చేయడం జరిగిందా?

Sri A. Madan Mohan:—The Food Adulteration and Drugs Control Act happens to be part and parcel of Medical and Health Department. I have made it clear to the Members. But the withdrawal of the case and the prosecution usually is done by the Home Department. It only allows withdrawal and the prosecution. Any further information which the Member wants, this may kindly be directed to the Home Department rather than to the Medical Department.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి:—మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ఏదైనా స్పెషల్‌గా ఎక్స్‌ట్రా ఇన్ఫర్మేషను వస్తే మళ్లీ రెవ్యూ చేస్తామని అన్నారు. ఎక్స్‌ట్రా పని వచ్చింది తప్ప ఎక్స్‌ట్రా ఇన్ఫర్మేషను రాలేదు. Law Department can only give legal opinion. వారు ఇచ్చిన సమాధానంలో కొత్త ఇన్ఫర్మేషను ఇచ్చినట్లు ఎక్కడా లేదు. అందుచేత ఇది రాజకీయంగా వచ్చిన ఒత్తిడితో విత్ డ్రా అయిందని అనుకుంటాము.

Sri A. Madan Mohan :—You know the judgments are based on both law and facts.

Sri S. Jaipal Reddy :—No facts. The House cannot be reduced to the state of helplessness.

10-30 a.m. Sri A. Madan Mohan :—Sir, you know as a lawyer that the judgments are based on facts as well as law. Supposing legally it is defective, it cannot stand to the scrutiny of the court. Normally the opinion that is sought by law department or Government pleader as the case may be is based on that only. When the case becomes weak the cases are withdrawn. Here the legel opinion that was given was very defective. It is not only defective but if these persons are going to be prosecuted, they are innocent persons also.

Sri S. Jaipal Reddy:—He said he has received extra information.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—అధ్యక్షా, అవకాశం మీరు ఇచ్చారు. అవినీతి అవకాశం పోతుందా ? ముఖ్యమంత్రిగారు అవినీతిని రూపు మాపుతామని స్టేటుమెంట్లు ఇచ్చారు. ఇది మంత్రుల ఒత్తిడివల్ల రాజకీయ ఒత్తిడులవల్ల విత్ డ్రా చేసుకుంటున్నారని దీనికి నిరసనగా నేను వాక్ అవుట్ చేస్తున్నాను.

(Interruptions)

Mr. Speaker :—All this will not go into the record.

Matter under rule 329:

re: Seizure of crushers manufacturing jaggery in the Anakapalli Sugar Factory area

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అధ్యక్షా, ఇటీవల అనకాపల్లి కోఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీ తగినంత చెరుకు కావడం లేదు అనే ఉద్దేశంతో ఫిబ్రవరి మూడవ వారములో కొన్ని జాగరీ మాన్యుఫేక్చర్సు చేస్తున్నటువంటి కొన్ని క్రషర్సు పట్టుకుపోవడం కొన్ని గ్రామాలలో కొంత మంది పైన కేసులు పెట్టడం జరిగింది. మేము జిల్లా కలెక్టరుగారితో మాట్లాడి . ఆ చర్యలు తీసుకోవడం ఇప్పుడు మంచిది కాదని మేము సాధ్యమైనంతవరకు చెరకు షార్టు సప్లయి లేకుండా చూస్తామని చెప్పి ప్రయత్నం చేద్దామని అనుకున్నా కూడా లక్ష టన్నులు రావలసిన ఫ్యాక్టరీకి 50 టన్నులే రావడంవల్ల దానిని క్రష్ చేసి ఆపవలసి వచ్చింది. మాకు అక్కడ ఒక స్పెషల్ ప్రోబ్లెమ్ ఉంది. ఈ దేశంలో ఉన్నటువంటి రెండవ పెద్ద బెల్లము మార్కెట్ మా అనకాపల్లిలోనే ఉంది. దాని రేట్లు ఎప్పుడూ ఒకే విధంగా ఉండవు. ఎప్పుడు తక్కువ అవుతుందో ఎప్పుడు ఎక్కువ అవుతుందో ఎవరూ చెప్పలేరు. ఈ సంవత్సరం మరి గుడుంబా చేస్తున్నారో ఏమో తెలియదు బెల్లము రేట్లు బాగా ఎక్కువ అయ్యాయి. రైతులు అందరు బెల్లమునకు ఇవ్వడం జరిగింది. అందువల్ల అర్ధంతరముగా ఫ్యాక్టరీ మూసివేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఫ్యాక్టరి చాల డిఫికల్టు ప్రోబ్లెమ్ ఫేసు చేస్తున్నది అక్కడ

ఇప్పుడు బెల్లము మార్కెట్టుకి ఇచ్చినా కూడా ఫ్యాక్టరీకి ఇవ్వడానికి చెరుకు ఉంది. అందువల్ల ఈ విషయంలో ప్రభుత్వము తగిన చర్యలు తీసుకుని రైతులకు కావలసిన ఇన్‌సెంటివ్స్ అన్నీ ఇచ్చి, సీడ్సు, ఎరువులు, పెస్టిసైడ్సు అన్నీ ఇచ్చి దీనిని కాపాడమని కోరుతున్నాము. ఈ విషయంలో మేమందరము కూడా సహకరించడానికి సిద్ధముగానే ఉన్నాము. ఎట్లాగైనా సరే ఈ ఫ్యాక్టరీ దెబ్బ తినకుండా చూడవలసిన అవసరమున్నది. అక్కడ ఫ్యాక్టరీ మూతబడి మొత్తం ఆర్థిక విధానము అంతా తలక్రిందులు అయ్యే ప్రమాదము ఉన్నదని మేమంతా చెప్పడం జరిగింది. అక్కడ క్రషర్సు సీజు చేయడంలో పెద్ద పెద్ద రైతులను వదిలిపెట్టి చిన్న చిన్న సన్నకారు రైతులను పట్టుకోవడం జరిగింది. మేము ఇంతకుముందే రివెన్యూ అధికారులకు డైరెక్టర్లకు మినిష్టరు గారికి కూడా చెప్పాము. అందుచేత ఊరికే క్రాపును పాడు చేయడం మంచిది కాదు. ముందు వాటికి తగినంత ప్లానింగు చేయడం ఇన్ ఎడ్వాన్సు తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. బాల గౌడు (చక్కెర పరిశ్రమల శాఖా మంత్రి) :— గౌరవనీయులైన గోవిందరావు గారు కోపరేటివ్ షుగర్ మిల్లులు కాపాడమని సెలవిచ్చారు. పెద్దవారిని వదిలిపెట్టి చిన్నవారి మీదనే కేసులు బుక్ చేస్తున్నారు అని కూడా అన్నారు. ఇక్కడ ఒక స్టేట్‌మెంటు చదివి చెబుతాను.

Sir, prior to 1976, there was no restriction on the Working of he power crushers engaged in the manufacture of jaggery. On a number of complaints received from sugar factories about diversions of agreemented cane for jaggery making, Government of Andhra Pradesh issued the A.P. Jaggerry (Gur) Manufacturers Licensing Order 1975 through G.O.Ms No 975, F & A Department, dated 7-11-1975. The objective of issuing this Licensing Order was to restrict the hapanard operation of power crushers in jaggery manufacture and to ensure adequate cane supplies to sugar factories. The Licensing Order envisages that no person shall carry on business as a manufacturer except under and in accordance with the terms and conditions of the licence granted by the Licensing Authority.

The District Collectors have been appointed as the Licensing Authority to issue licences under the Licensing order. The District Collector, Visakhapatnam who is a licensing Authority has appointed the Sugarcane Inspector, Anakapalle, Asst. Sugarcane Inspectors and Tahsildars in the District as Licensing Inspectors for the effective enforcement of the Licensing Order.

It is not the intension of Government to interfere with the production of jaggery by the farmers themselves from out of their own produce by crushers operated without power. What is objectionable is the unauthorised operation of the power crushers on a commercial

scale. The very definition of a manufacturers is "a person engaged in business of production of jaggery by a power crusher irrespective of its capacity or by a crusher in quantities exceeding 5 quintals in one day.

It cannot be said that great hardship was caused on account of seizure of power crushers in Anakapalli area. Collector, Visakhapatnam has reported that a total of 43 power crushers were seized throughout the crushing season. 25 power crushers covered by High Court stay orders were released. The number of power crushers seized in Narsingabilly area areonly 5. The Sugar Factory in Anakapally has in fact stopped crushing this year for want of cane supplies. There is no restriction on manufacture of jaggery by manually operated or bullock power operated crushers subject to the limits of daily production. Thus it cannot be said that there has been grave hardship on account of seizure of limited number of power crushers.

The Collector, Visakhapatnam has informed that the villagers of Narsingabilly had stopped the jeep of the Tahsildar, Anakapalle when he was returning with seized articles on 18th February and tried to snach away the seized articles. The Village (Munsiff in Narsingabilly area were assulted and the matter is under police enquiry. The seized machinery therefore cannot he released without due process of law. Merely because the sugar factory has stopped crushing because cane was not being supplied to it, does not follow that action taken earlier for unauthorised crushing should now be withdraw. The return of the crushers would be possible only by following the due process of law. The Collector, Visakhapatnam would be examining all applications for licences for power crushers on the merits of each case and would decide the issue of licences taking into acconnt the availability of cane in the concerned area.

(Sri A. Eswara Reddy in the Chair)

10.40 a.m. శ్రీ కె. గోవిందరావు :— అంతా అయిపోయిన తరువాత ఇప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చిందా ఈ చర్య తీసుకోవాలని. అప్పుడు మాట్లాడకుండా ఊరుకుని, పెద్దవారు చేసుకున్నప్పుడు ఊరుకుని, ఇప్పుడు చిన్నవారు చేసుకుంటుంటే, పదిమందిని పట్టుకొని వారిని హింస పెట్టడం న్యాయంగా లేదు. మేము కాంట్రాక్టు కేను సప్లయ్ చేశాము రిలీజ్ చేయమని కూడా చెప్పాము, నాన్ కాంట్రాక్టు కేన్ కూడా కొంత ఇప్పించాము, అలాచెపితే ఎలా? దయచేసి పునరాలోచన చేయమని కోరుచున్నాను.

శ్రీ టి. బాలగౌడ్ :— ఆ ఫ్యాక్టరీ పరియాలో 1,01,000 టన్నుల చెరకును కాంట్రాక్టు చేయటం జరిగింది. పెద్దవారు, చిన్నవారు అన్న సమస్య

లేదు. పవర్ క్రషర్ నడుపుతుంటే లైసెన్సు కావాలన్నాము. ఇది అందరికి వర్తిస్తుంది. లైసెన్సు తీసుకోనివారి క్రషర్సు సీజ్ చేశారు. ఆ ఫ్యాక్టరీ అభివృద్ధి చేయాలని అందరి ఉద్దేశము చిన్న వాళ్ళను నష్టపెట్టాలనే ఉద్దేశం లేదు. ఇప్పుడు ఫ్యాక్టరీ బందు అయినా కూడా లైసెన్సు తీసుకొని నడపడానికి అభ్యంతరం లేదు. ఎవరూ లైసెన్సు లేకుండా నడుపుతున్నారో వారిపై చర్య తీసుకోవాలని చెపుతున్నాను. తీసుకునేందుకు ఆఫీసర్లు వెళ్ళి లైసెన్సు తీసుకోవాలి అన్నప్పుడు—మేము తీసుకోము, ఇలానే నడిపిస్తాము అంటే, వారి క్రషర్సు సీజ్ చేస్తే, ఆ వెళ్ళిన ఆఫీసర్లను ఎసాల్ట్ చేయడం జరిగింది. ఆ ఫ్యాక్టరీని ఇంప్రూవ్ చేయాలని కూడా వారు చెబుతున్నారు. ఆ ఫ్యాక్టరీ ఏరియాలో ఎవరైనా పవర్ క్రషర్‌తో నడపాలంటే లైసెన్సు తీసుకున్న వారిని ఇబ్బందులు పెట్టము.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

1. re : Spreading of Gastro-Entenities in Hyderabad City.

శ్రీ ఎ మదనమోహన్ (ఆరోగ్య, వైద్య శాఖ మంత్రి) : — నగరంలో గ్యాస్ట్రో ఎంటైటిస వ్యాధి తీవ్రంగా ఉన్నట్లు (ఉపెటాన్) అది సోకినందువల్ల ఫీవర్ హాస్పిటల్ లోకి ప్రతిరోజు సగటున 60 కేసులు వస్తున్న మాట వాస్తవం కాదు. ఫీవర్ హాస్పిటల్ కి కొన్ని కేసులు నగర హద్దులకు వెలుపలి ప్రాంతాల నుండి వస్తుంటాయి. ఇటువంటి కేసులు నగరంలో సగటున జనవరిలో 15 కేసులు ఫిబ్రవరి నెలలో 15 కేసులు వచ్చాయి. నగరం ఏక ప్రదేశాగత స్వభావమున్నందున ఇటువంటివి వస్తుంటాయి.

2. 25-2-1981వ తేదీన ఫీవర్ హాస్పిటల్‌లో చేర్చబడినట్లుగా గౌరవ సభ్యులు చెప్పుతున్న 62 కేసులు విషపూరితమైన ఆహారం తీసుకోవడం వల్ల వచ్చిన కేసులే గాని గ్యాస్ట్రో ఎంటైరైటిస్ కేసులు మాత్రం కావు.

3 జంట నగరాలు ఏక ప్రదేశగతమైనందున ప్రధానంగా నీటి కాలుష్యం వల్ల కలరా, గ్యాస్ట్రో ఎంట్రైటిస్ మామూలుగా వస్తుంటాయి.

4 జంట నగరాల్లో ఈ వ్యాధిని అరికట్టడానికి ఈ క్రింది చర్యలు తీసుకోబడ్డాయి

(i) నిరోధక వైద్య సంస్థ సిబ్బంది నీటి పనుల శాఖ సిబ్బంది ఒకటిగా పోయి నీటి నమూనాలను సేకరిస్తారు. వారు ఆ నీటిని విశ్లేషణ చేసి ఆ నీటిని శుద్ధిచేయడానికి చర్యలు తీసుకొంటారు. కాలుష్యమయిన నీటిని శుద్ధిచేయడానికి నీటిలో క్లోరిన్ కలుపబడుతున్నది. నగరంలో ఏదైనా ప్రాంతంలో గ్యాస్ట్రో ఎంటైటిస్ వున్నట్లు తెలియజేసినపక్షంలో, హైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషను (ఆరోగ్య విభాగం) తక్షణ చర్య తీసుకొంటుంది.

(ii) జంటనగరాల్లో గ్యాస్ట్రో ఎంట్రిటిస్, కలరా వ్యాధుల పరిస్థితిని సమీక్షించడానికి ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ డైరుక్టరు చెయిర్మనుగా ఒక

కమిటీ ఏర్పాటు చేయడినది. ఆ సమితంలో గ్యాస్ట్రో ఎంటిరైటిస్, కలరా వ్యాధులకు కరికట్టు నివారకు, నిరపాయకరమైన, మంచినీటి సరఫరా గురించి ఇతర నిరోధక చర్యలను గురించి వారు చర్చిస్తారు.

5 పురాన నీటి మెయిన్లను తొలగించి వాటి స్థానే కొత్త వాటిని వేసే పనిలో ఈ గ్యాస్ట్రో ఎంటిరైటీస్ వ్యాధి రాకుండా చేయవచ్చును. ఈ పని చాలా వ్యవధితో ఎక్కువ ఖర్చుతోను కూడిన పని. దీన్ని దశలవారీ కార్యక్రమం అమలు జరపాలి అంటువ్యాధి వ్యాధినిరోధకానికి పైన పేర్కొన్న చర్యలు తీసుకోబడుతున్నవి.

శ్రీమతి జి ధనసూర్యకాంతి (నిడుదవోలు):—ఈగ్యాస్ట్రిక్ జబ్బు అనేది దేశవ్యాప్తంగా, చాలామందికి, అన్ని వర్గాలలో. ఎక్కువగా బీద కుటుంబాలలో వస్తున్నది ఈ జబ్బు ఉండడంవల్ల ఆహారం తినలేకపోతున్నారు. వాంతి అవుతూ ఉంటుంది. ఇది నీటి ద్వారా రావచ్చు. అనేక రకాలుగా రావచ్చు ఈ జబ్బును నిరోధించడానికి వెంటనే ఆస్పత్రులు పెడతారా?

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్ —గ్యాస్ట్రిక్ జబ్బు వేరు, గేస్ట్రో ఎంటిరైటిస్ వేరు ఫీవర్ ఆస్పత్రి ముఖ్యంగా గ్యాస్ట్రో ఎంటిరైటిస్ కోసమే ఉంది. గ్యాస్ట్రో ఎంటిరైటిస్ నీటి కాలుష్యంవల్ల వస్తుంది

శ్రీ బి సుబ్బారావు (సికింద్రాబాదు కంటోన్మెంటు):—జంటనగరాలలో ఈ జబ్బు రాలేదని చెపుతున్నారు ముఖ్యంగా ఈ జబ్బు మురికివాడలలో వస్తున్నది మునిసిపల్ ఆరోగ్యశాఖ, ప్రభుత్వ ఆరోగ్య శాఖ సరైన చర్యలు తీసుకోడం లేదు. జిల్లాలలో కూడా ఇది వ్యాపించింది దీని నిరోధానికి గట్టి చర్యలు ఏమి తీసుకుంటారు.

శ్రీ ఎ మదనమోహన్ తీసుకున్న చర్యల విషయం, తీసుకోబోతున్న చర్యల విషయం నా సమాధానంలో ప్రస్తావించడం జరిగింది. అదనంగా ఏమైనా తీసుకోవాలంటే సభ్యులు తెలిపితే చర్య తీసుకొంటాము.

2. re Spreading of Elephantalysis—(Fileria) in Warangal Taluk.

Sri A Madan Mahan:—Sir, Out of 21 villages mentioned in the notice, Nerukulla and Panchikalpet Villages were already surveyed during March, 1980 and analysis of survey report s given below;—

	Nerukulla	Panchikalpet
Population	4,123	2,371
Blood smears collected and examined.	2,812	1,824
Survey coverage	68%	77%
Number of positives for Microfilaria	192	92
Microfilaria positive rate.	6 8%	5 0%

2 It was suggested by the Government of India that Urban areas with a population of 20,000 and above showing a micro-filaria

rate of over 6% should be considered for undertaking anti-larval operations for the control of spread of filariasis.

3. The District Medical and Health Officer, Warangal, was already instructed to institute treatment for 12 days with Diethyl-carabamazine (D.E.C.) tablets to all the micro-filaria positive cases and also persons showing external manifestations in the above two villages.

4. The screening can be repeated after a period of two years, to know the trend of the disease, so that control measures can be organised, if found necessary.

5. A filaria survey will be undertaken in the remaining 19 villages during April, 1981, and after result of the survey reports are received, remedial measures can be implemented.

శ్రీ యం. ఓంకార్:—టెక్నికల్ టెర్మినాలజీ ఏమిటో నాకు సరిగా అర్థం కాలేదు. ఏదయితేనేమీ మంత్రిగారు సర్వే చేయడం జరిగిందన్నారు. నేరుకుళ్ళ, పంచికల్ వేటలలో సర్వే జరిపిన దాని ప్రకారం—అక్కడ ఇదివరకు కుష్ఠు వ్యాధి ఉంటే ఇప్పుడు దానికి అదనముగా ఏనుగు కాలు వ్యాధి వ్యాపిస్తూ ఉంది. మొత్తం 21 గ్రామాలలో—ఒక బెల్టు ఏరియాలో దుగ్గొండి, నర్సంపేట రెవెన్యూ ఫిర్కాంలో ఈ వ్యాధి రోజురోజుకూ పెరుగుతూ ఉన్నది. ఇది మామూలు జబ్బుగా మంత్రిగారు తీసుకోకూడదు. ఇది అంటు వ్యాధి, చాలా త్వరగా వ్యాపిస్తోంది. గత మూడు సంవత్సరాల తరువాత ఈ మధ్యనే నేను వెళ్ళి చూస్తే నాకే చాలా ఆశ్చర్యముగా ఉంది. గ్రామాలకు వెళ్ళే దానికే భయం వేస్తూ, పరిస్థితి భీకరంగా తయారైంది. ఇదివరకు కుష్ఠు వ్యాధి ఉంటే దానికి అదనముగా ఇప్పుడు బోద కాలు వ్యాధి దీనినే ఏనుగు కాలు వ్యాధి అని అక్కడ అంటుంటారు. ఇది చాలా తీవ్రంగా వ్యాపిస్తున్నది. దీనిని అరికట్టడానికి సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. 10.50 a. m.

శ్రీ ఎ. మదనమోహన్:—ఇదివరకే అందుకు చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. మేము స్పెషల్‌గా పంపించడం జరిగింది. గౌరవసభ్యులు చెప్పిన దానికి దృష్టిలో పెట్టుకొని అవసరం అయితే ఒక పర్టిక్యులర్ అటెన్షన్ పే చేసి అక్కడ ఉండే పరిస్థితిని అర్థం చేసుకొని వాటిని క్యూర్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము.

Chairman:—Now, this 3rd item is post-poned.

శ్రీ యం. ఆదెయ్య (షాయకరావ్ పేట):— పోస్ట్‌పోన్ చేసే అధికారం తమకు ఉంది. అయితే మెంబరును అడగాలా లేదా అనే సాంప్రదాయం ఉందా లేదా దయచేసి చెప్పండి. మెంబరికి తెలియకుండా పోస్ట్‌పోన్ చేయవచ్చా?

Chairman:—In the matter of Calling Attentions we need no consult the Hon'ble Members.

శ్రీ యం. ఆదెయ్య:—మెంబరుకు తెలియజేయకుండా పోస్ట్‌పోన్ చేయవచ్చా? ఆ నిబంధనలు ఏమిటో దయచేసి చెప్పండి. నిబంధనలు గాని రూల్సు గాని ఉంటే మాకు చెప్పండి.

ఛైర్మన్ :—ఉందనుకుంటాను.

శ్రీ యం. ఆదెయ్య:— ఆ రూల్సు ఏమిటో మాకు తెలియవు అవేమిటో దయచేసి చెప్పండి. క్వశ్చను ఉందని బయలుదేరి వచ్చాను వచ్చిన తరువాత ఇప్పుడు పోస్ట్‌పోన్ అంటే మేము ఎవరితో చెప్పుకోవాలి. ఇది చాలా ప్రధాన మైన క్వశ్చన్.

ఛైర్మన్ :—బాగారెడ్డి గారు కౌన్సిల్‌లో ఎంగేజయి ఉన్నారు. అందుకే పోస్టుపోన్.....

శ్రీ యం. ఆదెయ్య :—ఆయనను కౌన్సిల్‌కి వెళ్ళమనండి. ఎక్కడికైనా వెళ్ళమనండి, నాకు సమాధానం కావాలి. మెంబర్‌కి చెప్పకుండా పోస్టుపోన్ చేయవచ్చా? దయచేసి రూల్ ఏమిటో చదివి వినిపించండి

Chairman :— It is convention please.

Sri M. Adeyya— Sir Under what rule it can be postponed without the knowledge of the concerned Member? Kindly let me know that Rule please.

Chairman —See it is not done willfully.

శ్రీ యం. ఆదెయ్య :—రూల్ లేకుండా ఎలా వీలు పడుతుంది. మీ ఇష్టము వచ్చినట్లు రూలింగు ఇస్తే ఎలా కుదురుతుంది?

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—ఇది అందరికి సంబంధించినది. క్వశ్చన్ అయినా కాలింగ్ అటెన్షన్ అయినా, 329 అయినా పోస్ట్‌పోన్ చేయాలంటే కనీసం మెంబరును సంప్రదించాలి కదా, ఆ సాంప్రదాయం కూడా తీసివేస్తే ఎట్లా ?

ఛైర్మన్ :—74 క్రింద అయితే తప్పకుండా మెంబరును సంప్రదించి పోస్ట్‌పోన్ చేయవలసినదే, కాలింగ్ అటెన్షన్ నోటీసులు అయితే ఒక వేళ కొంచెము ఇన్ఫర్మేషన్ వచ్చి ఇంకా కొంచెము రాకపోతే.

శ్రీ యం ఓంకార్ :—ఇన్ఫర్మేషన్ రాకపోతే మినిష్టరుగారు రాలేదని టైము కావాలని అడగవచ్చు. కాని పోస్టుపోన్ చేయాలంటే సభ్యులను సంప్రదించడం ఆచారం. ఆ ఆచారాన్ని తీసివేయకూడదని అంటున్నాను.

ఛైర్మన్ :—సభా సాంప్రదాయం అది, తప్పకుండా మెంబరును అడిగి. this was not done wilfully.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :— గౌరవసభ్యులు నన్ను కనీసం సంప్రదించకుండా వాయిదా వేయడం ఏమిటి అంటున్నారు. కనీసం భవిష్యత్తులో అయినా జరగకుండా రూలింగ్ ఇవ్వండి.

శ్రీ సి. దాస్ :—క్వశ్చను పోస్ట్‌పోన్ చేసేదానికి మెంబర్సును అడగవలసినదే. శాసనసభ ఎంత ప్రాముఖ్యమో, కౌన్సిల్ కూడా అంతే మినిష్టరుగారు అక్కడ ఎంగేజ్ అయి ఉన్నారు. తరువాత ఆన్సరు చేయమంటే మేము రెడీగా ఉన్నాము, ఆన్సరు చేస్తాము.

Chairman :—We will try to adjust it. సభ్యులు కూడా కోపరేట్ చేయకపోతే.......

శ్రీ యం. ఓంకార్ .—నాకు రెండో హౌసులో పని ఉంది తరువాత ఒన్నరు చేస్తాను అని మంత్రిగారు చెప్పినప్పుడు సభ్యులు ఒప్పుకోకపోతే అది వేరు. అసలు సభ్యుని అడగనేలేదు. ఏదో నీ లెక్క ఏమిటని తీసుకుంటే ఎట్లా ?

Chairman :—This has to be be answered by the Minister for Youth Services and there was some dislocation and that is why it might have happened.—

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు :—సభ్యుడు హౌవుస్‌లో వెయిట్ చేస్తూ ఉంటాడు. కనీసం మెంబర్‌కి ఇంటిమేట్ చేస్తే వారికి మర్యాదగా ఉంటుంది. సభ్యులను మీరు కాపాడకపోతే ఎవరు కాపాడతారు ?

చైర్మన్ :—మెంబర్స్‌ని సంప్రదించకుండా మార్పు చేసే ప్రసక్తి లేదు. వారి సలహా తీసుకునే పోస్ట్‌పోన్ చెసే దానికి ఉత్తరువు ఇస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఆదెయ్య —ఇప్పుడు క్వశ్చన్ పోస్టుపోన్ చేసే దానికి నాకు అభ్యంతరము లేదు. ఇందులో ప్రధాన అంశం ఏమిటంటే ఇంటివగ్గర నా పరిస్థితి ఏమీ బాగోలేదు. మా అమ్మాయి చాలా ప్రమాద పరిస్థితిలో ఉంటే హాస్పిటల్‌లో ఎడ్మిట్ చేయించడానికి నేను వెళ్ళకుండా ఇంకొకరిని పంపించి వచ్చాను. ఈ క్వశ్చను ఇండస్ట్రీస్ మినిష్టరుగారికి వేశాను. అయితే ఇది యూత్ సర్వీసెస్ కానివ్వండి ఏ మినిష్టరుగారయినా కానివ్వండి దానికి నేను బాధ పడటంలేదు. ఇప్పుడు నాకు తెలియకుండా పోస్టుపోన్ చేయడం వల్ల నాకు రెండు విధాల నష్టం. అమ్మాయి పరిస్థితి ఎలా ఉందో నాకు తెలియదు. ఇక్కడికి వచ్చేక పోస్ట్‌పోన్ చేయడం జరిగితే ఇంతకంటే అపహాస్యము ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు. మెంబర్స్‌ను నిర్లక్ష్యం చెయ్యడం జరిగితే ఇంతకంటే మాకు రక్షణ లేదు. You must come to the rescue of the House and the Members Sir.

Chairman;—Hereafter such things will not recue please.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Sri T. Balagoud (Minister for Sugar Industries)-I lay on the Table a copy of the Annual Report on the working and affairs of the Nizam Sugar Factory Limited; Hyderabad for the year ended 30th September 1979 and the Audit Report with the comments of the Comptroller and Auditor General of India thereon, in compliance with section 619 (A) of the Companies Act, 1956.

Chairman :—Paper laid on the Table.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1981-82

Voting of Demands.—Social Welfare, Tribal Welfare, Women and Child Welfare

Sri K. Ranga Rao (Minister for Social Welfare):—I move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 78,11,86,000 under Demand No. VII Social Welfare.X

Sri Ravindra Naik (Minister for Tribal Welfare) —I move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 88,24,36;004 under Demand No. XXVIII Trible Welfare.

Smt. N. Vijayalakshmi (Minister for Women and Child Welfare: I move that the Government be granted a sum not exceeding Rs. 5,27,30,000 under Demard No- XXIX Women and Child Welfare.,

Chairman,—Motions moved.

1. Sri Ch Rajeswara Rao :—Sir, Imove:

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 for Soeial Welfare by Rs.100/-

For fail ure to provide house.sites for hundreds of houseless people who seek house-sites in the Anakapalli town and for failure to ocquire additional sites.

To rednce the allotment ot Rs. 78,11,86,000 for Socia Welfare by Rs. 100/-

For failure to provide houes-sites in the villages of Thummapala, Veduruparthy, Chuchikonda,Ganaparthy, Nagalepalli, Bavulavadc Somavaram, Narasingabilli village of Anakapalli Taluk, Vishakhapatnam district for Scheduled castes and other weaker sections, of the villager

1. Sri M. Omkar:— I move :

To reduce the allotment of Rs. 78'11,86,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

Distribution of house sites is snail space. Construction of house is nominal. Bonded labour Abolition Act is almot kept in cool storage Hostel facility for 80%eligible students is not provided. No adequte amenities to the boarders are given. Agricltural labourers are let to the mercy of land loids and the rich.

1. Sri R. Janardhana Reddy :—I move :—

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 for Secial Welfare by Rs. 100.

For failing to formulate and implement schemes to help the poor disabled in the State.

1. Sri N. Raghava Reddy :—Imove ;—

To reduce the allotmetnet of Rs.78,11,86,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

ఆర్థికంగా వెనుకబడిన విద్యార్థులకు మరియు బి. సి. విద్యార్థులకు తగినన్ని స్కాలర్ షిప్పులు కేటాయించి వారి విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడని ప్రభుత్వవిధానానికి నిరసనగా

1. Sri Ch. Vittal Reddy :—I move :

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

బడ్జెట్ 1981–82లో సాంఘిక సంక్షేమశాఖకు పరిపడు డబ్బులు కేటాయించనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment fo Rs. 78,86,11,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

మెదక్ జిల్లా నరసాపూరు తాలూకాలో కౌడిపల్లి, జిన్నారము మరియు దౌల్తాబాదులో సాంఘిక సంక్షేమ నూతన వసతిగృహముల భవనములకు 15 సంవత్సరములు అయ్యినప్పటికిన్ని డబ్బులు కేటాయించనందుకు నిరసనగా.

1. Sri C. Janga Reddy :—I move :

To reduce the allotment fo Rs. 78,11,86,000 for Social Welfare by Ri. 100/-

వరంగల్ జిల్లా పర్కాల తాలూకాలో నడికుడ గ్రామములో హాస్టల్ నిర్మాణము చేయనందుకు నిరసనగా .

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

వరంగల్ జిల్లాలో వరంగల్ పట్టణము లేదా తాలూకాలలో ఒకేసభ్యుని 4 లేక 5హాస్టల్స్‌లో సభ్యుని గా నామినేటు చేయుటకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

వరంగల్ జిల్లాలో వరంగల్ తాలూకా పసరకొండలో హరిజనులకు ఇళ్ల స్థలములను ఇచ్చుటలో 10 సం 11లు అయినా నేటివరకు ఇవ్వనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 78,11,86,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

వరంగల్ జిల్లా పర్కాల తాలూకాలో జగయ్యపేట, రాజపేట, హరిజన వాడ పర్కాల వెనుకబడిన జాతుల ఇళ్ల స్థలములు పర్కాలలో కాకుండా, రాయపర్తి మొదలగు గ్రామములకు రావలయునని ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ ఆఫీసర్ గారు జాప్యము చేయుచున్నందుకు నిరసనగా.

Sri D. China Mallaiah :— I move :

To reduce the allotment of Rs. 78,11,56,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

ఇందుర్తి నియోజక వర్గములో బుజ్జెంకి గ్రామంలో కోరినా, .ఎస్. సి. హాస్టలుకు ఇవ్వక కలెక్టర్ గారి ఇష్టప్రకారమే శపిగరంలో ఇచ్చినందుకు కనీసము సంబంధిత ఎం. ఎల్. ఎ. కు కూడా ఆహ్వానము లేకుండా ప్రారంభము చేయించినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Re. 78,11,86,000 for Social welfare by Rs. 100/-

బి సి. మరియు ఎస్ సి. హాస్టలు విద్యార్థులకు ఈనాడు పెరుగుతున్న ధరలకు అనుకూలంగా మెస్‌చార్జీలు, ఇతర సౌకర్యములు పెంచనందుకు నిరసనగా.

Ch. Rajeswara Rao :— I move :-

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36 000 for Tribal Welfare by Rs. 100/-

For fail-ure to check the conruption in the Chintapalli Depot of the Girijan Cor poratron, Visakhapatnam District from which controllod cloth meant for Girijans had been caught handed over to the Police on 5-3-81 at Narsipatnam while in transit by the Youth Fedreattion of Narasipatnam.

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs. 100/-

For failure to grant loans for all eligible Girijans of Chcedik'a Nakkapalli Taluk,' Visakhapatnem District although an assurance was given to them earlier

To reduce the allotment of Rs. 18,24'36 000 for Tribal Welfare by Rs. 100/-

ప్రకాశంజిల్లా, నల్లమల చెంచులకు, జీవనోపాధికిగాను బంక. కుంకుడు చింతచెట్లు పట్టాలివ్వనందుకు నిరసనగా.

1. Sri M. Omkar :— I move ;

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs. 100/–

Adequate land and irrigation facilities have not been provided Tribal land from the rich and landlords is not taken No comprehensive plans for the upliftment of triblals are adopted and implemented.

1. Sri. Ch, Vittal Reddy :— I move

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs. 100/-

1981–82 బడ్జెట్‌లో గిరిజన సంక్షేమం అభివృద్ధికిడబ్బులు కేటాయించ. నందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs, 18.24,36,000 for Tribal Welfare by Rs. 100/-

మెదకుజిల్లా నర్సాపూరు తాలూకాలోని హతనూర్‌లో గిరిజన విద్యార్థుల హాస్టల్ తొందరగా ప్రకటించనందుకు నిరసనగా

Sri C. Janga Reddy :— I move :—

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rs. 100/-

తెలంగాణాలోని బాలసంత కులము మరియు వడ్డెరవారిని గిరిజనజాతిలో చేర్చనందుకు నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36,000 for Tribal Welfare by Rsr 100/-

వరంగల్ జిల్లా వరంగల్ గిరిజన బాలికలకొరకు వసతిగృహము నిర్మించనందుకు నిరసనగా

Sri Desini Chinna Mallaiah :— I move ;-

To reduce the allotment of Rs. 18,24,36 000 for Tribal Welfare by Rs. 100/-

ఇందుర్తి నియోజకవర్గములో 10 గ్రామాలలో కల లంబాడీలకు. ఆశ్రమ పాఠశాలలు, కాలనీల నిర్మాణము, రోడ్ల నిర్మాణములు చేపట్టనందు నిరసనగా

Sri M. Omkar :— I move ;

To reduce the allotment of Rs 18,24,36,000 women and Child welfare by Rs. 100/-

No maternity facility and lavatory faeility to the rural women have been provided. No prot ction to the honour of women is ensured. Equality of women on par with man has not been achievend. Eo effective steps to prevent infantile mortality and to afford nourish food to the children are taken.

Sri P. Janardhana Reddy :— I move ;-

To reduce the allotment of Rs. 5,27,30,000 for Women and Child Welfare by Rs. 100/-

For failing in the foimulation and implementation of a nutrition programme for the chilren in our State.

To reduce the allotment of Rs. 5,27,30,000 for Women and Child Welfare by Re. 100/-

For failure in stoping the evil practiee of dowry in the State.

Sri N. Raghava Reddy :— I move ;-

To reduce the allotment of Rs. 5,27,30,000 for Women and Child welfare by Rs. 100/-

కనీసం పల్లెటూర్లలో స్త్రీలకు మరుగుదొడ్డు సౌకర్యం మరియు పనికి పోయిన వ్యవసాయ కూలీలపిల్లల రక్షణకు శిశుకేంద్రాలను ఏర్పాటుచేయలేని విధానానికి నిరసనగా

Mr Speaker: —Cut movtion moved.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న (సోంపేట):—అధ్యక్షా, ఇది సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు సంబంధించిన డిమాండు. మన జనాభాలో నూటికి 90 మందిగల స్త్రీలు, హరిజనులు, గిరిజనులు, వెనుకబడిన తరగతులవారు మొదలైన వారికి సంబంధించిన సబ్జెక్టు ఇది. ఇందులో నేను మొట్టమొదట మనవి చేసేది స్త్రీ, శిశు సంక్షేమ శాఖకు వారు మంత్రిణిగా నియమింపబడడం సంతోషకరం. వారు చాలా సంపన్న కుటుంబ లో పుట్టి పెరిగిన వారు. వారు ఈ శాఖను చేపట్టి మహిళల సంక్షేమం కోసం, ముఖ్యంగా హరిజనుల గాని, కొండల్లో వున్నటువంటి గిరిజనులగాని, ఇతర వెనుక బడిన తరగతులకు చెందిన మహిళలయొక్కగాని సంక్షేమానికి వారు పని చేయడానికి ఏమైన అవకాశం ఈ ప్రభుత్వం కల్పించలేదని నేను అంటే మంత్రిణిగారే మొట్టమొదట అవును, అని చెప్పవలసిన వారు అవుతారనే నా నమ్మకం. ఎందుకంటే వారికి 5 కోట్ల 27 లక్షలఅలాట్‌మెంట్ ఇచ్చారు. మన మహిళల జనాభా మొత్తం జనాభాలో 55 శాతం. అంటే మనం 6 కోట్ల మందిమి ఉంటే అందులో సుమారు మూడున్నర కోట్ల మంది అన్ని వర్గాలకు చెందిన మహిళలు ఉన్నారు. అంటే మూడున్నర కోట్లమందికి 5 కోట్ల 27 లక్షలు మాత్రం ఇచ్చారు ఈ డబ్బుతో తాము మహిళలందరి సంక్షేమాన్ని చూడగలనని మా మంత్రిణిగారు చెప్పలేరనే నా నమ్మకం. వారు మంత్ర శక్తిద్వారాగాని, లేక ఇతర మాయోపాయాలద్వారాగాని ఏమైనా చేస్తే చేస్తారేమో నాకు తెలియదు దాని ఈ కనీస మొత్తం మాత్రం ఈ శాఖకు సరిపోదు. ఈనాడు మన స్టేట్ ప్లాన్ చూస్తే 541కోట్లు. తలసరి లెక్కపెడితే 81 2 రూపాయలు వస్తుంది మన మొత్తం స్టేట్ ప్లాన్ చూస్తే. ఒక మనిషికి లెక్కపెడితే సుమారు 8 చిల్లర వస్తే అందులో నూటికి 55 పర్సంట్ ఉన్న ఆడవాళ్లకు మాత్రం 5 కోట్ల 27 లక్షలు ఇచ్చారు. ఇది ఆడవారి పట్ల చిన్నచూపు. అంతేకాక ఏదో ఉత్సాహంగా పనిచేస్తామని ఒక సంపన్న కుటుంబంనుంచి వచ్చిన మంత్రిణిగారిని అవమానపరచటమే అవుతుందా కాదా తమరే తీర్పు చెప్పాలి. అందువల్ల ముఖ్యంగా ఇది గమనించవలసిన విషయమని మనవిచేస్తున్నాను ఇక అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా నేను ఒక విషయం మనవిచేయదలచుకొన్నాను. ఈ సోషల్ వెల్ఫేర్‌లో హరిజన వెల్ఫేరుకు సంబంధించినంతవరకు ఆ పోర్టుఫోలియోను కొంచం అనుభవం కలిగి, హరిజనుల, గిరిజనుల సంగతి పూర్తిగా అవగాహనచేసుకున్నటువంటి కేబినెట్ హోదా కలిగిన రంగారావుగారికి ఇచ్చారు. వారు సాధ్యమైనంతవరకు న్యాయం చేయాలన్న అభిలాషకలవారేకాని వారి కాళ్లూ,చేతులూ కట్టుపడి ఉన్నాయని నా నమ్మకం. దానికి వారుకూడా అంగీకరిస్తారనుకొంటాను. వారికి కేబినెట్ ర్యాంక్ ఇచ్చారు. అంతవరకు కొంచెం సంతోషం. కాని ఉమెన్ అండ్ చైల్డ్ వెల్ఫేర్, ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ మరియు బేక్‌వర్డ్ క్లాసెస్ శాఖలకు సంబంధించిన మంత్రులకు స్టేట్ మంత్రుల హోదా ఇచ్చారు. వారికి కేబినెట్ హోదా ఇచ్చినా నేను సంతోషిద్దును. వ్యక్తిగతంగా ఆ మంత్రులకు ఏదో ఛాన్స్ రావాలని రాజకీయంగా నేను మాట్లాడుతున్నానని మీరనుకొంటే నన్ను క్షమించాలి. నా ఉద్దేశం అది కాదు. ఈ శాఖలను ప్రభుత్వం చిన్న చూపు చూసిందని నా

ఉద్దేశం. ఈ శాఖలకు చెందిన మంత్రులకు స్టేట్ హోదా సరిపోతుందని నేను అనుకోను. మంత్రులెవరు, ఎవరిది ఏ హోదా అని కాదు. స్టేట్ మంత్రుల హోదా కలిగిన వారు ఆ శాఖలకు సరిపోతారులే అన్న ఉదాసీన భావంతో ఈ ప్రభుత్వం వ్యవహరించిందని చెప్పక తప్పదు. అందువల్ల వారు కొంచెం స్వతంత్రంగా వ్యవహరించడానికీ, కాస్త హుషారుగా పనిచేయడానికి వీలులేకుండా ఉంది. ఈ బడ్జెట్ అలాట్‌మెంట్ చూస్తే నేమో జానెడు ఇంటిలో మూరెడు మంచం అన్న సామెతగా ఉంది. ఈ మూరెడు మంచాన్ని జానెడు ఇంట్లో ఇముడ్చడానికి, కనీసం దానిని విరిచైనా, ముక్కలు చేసైనా లోపల పెట్టడానికి కొంచెం ఎక్కువ హోదా, ఎక్కువ అధికారాలు కావాలి కదా. వారికి అటువంటి అధికారాలు కావాలంటే వారికి కేబినెట్ హోదా ఇవ్వడం అవసరమని నేను భావిస్తున్నాను. ఇకపోతే మొన్న తమరు ఉండగానే బడ్జెట్ జనరల్ డిస్కషన్‌కు సమాధానమిస్తూ ఆర్థిక మంత్రి గారు బ్రహ్మాండమైన మాట చెప్పారు. నిజమేకదా, మనం స్వర్గలోకానికి దగ్గరలోనే ఉన్నామన్న భావం నాకు కూడా కలిగింది. 5వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఇదివరకు 24 కోట్లే వుండింది, ఈ ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికలలో 60 కోట్లు ఇచ్చాం, మేం చదువుకొన్నామో లేదో, చదువుకొని తృప్తి పడాలన్న భావంతో వారు చెప్పారు. చదువుకొని తృప్తి పడానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు కాని ఇప్పుడు ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 2వ సంవత్సరం ప్రారంభంలో ఉన్నాం. ఒక ఏడాది అప్పుడే అయిపోయింది. ఈ రెండవ సంవత్సరం బడ్జెట్ అలాట్‌మెంట్ ఎంత? 5 కోట్ల 27 లక్షల అలాట్‌మెంట్ చూపించారు. మొదటి ప్రణాళికలో రివైజ్ ఎస్టిమేట్స్ అన్నీ చూస్తే 2 కోట్ల 13 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు. ఈ రెండో సంవత్సరం అంటే 1981-82లో, ఎంత ఖర్చుపెడతారో ఆ దేవుడికి తెలుసు, కాని ఖర్చు పెట్టదలచుకొన్నది 5 కోట్ల 27 లక్షలు. ఈ రెండూ కలిపితే 8 కోట్లు అయిందనుకోండి. ఈ రెండు కలిపితే రు. 8 కోట్లు అయింది. రు. 60 కోట్లు పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రొవైడ్ చేసిన వారు నిజంగా చిత్తశుద్ధితో చేసి ఉంటే సంవత్సరానికి రు. 12 కోట్లు యివ్వాలి గదా? ఇప్పటికి రెండవ సంవత్సరం. రు. 24 కోట్లు పూర్తి కావాలి. ఇందులో ఉన్నది. ఇదంతా మంత్రోపదేశం. మేము మంత్రిస్తాము. చింతకాయలు తప్పకుండా రాలుతాయి అనే తత్వంలో బడ్జెట్ కేటాయింపు చేస్తున్నది. కాని ఈ విషయాలు నా కంటె ఎక్కువగా గ్రహించగలిగిన శక్తి వెల్‌ఫేర్ మంత్రిగారికి వున్నది. ఏమి చేస్తారు? కాళ్ళు, చేతులు, నోటితో సహా కట్టబడి ఉన్నారు. ఈ విధమైన మోసపు బడ్జెట్ ఎందుకు పెట్టాలి. రు. 60 కోట్లు ఇస్తున్నామని ప్రణాళికలో ప్రకటించి రెండు సంవత్సరాలు రు. 8 కోట్లు అయినా లేకుండా బాక్‌వర్డ్ క్లాస్‌ను స్వర్గానికి ఎత్తివేస్తున్నారు. జుట్టు పట్టి ఎత్తుతున్నారు. ఆలోచించాలి. ఈ మాట చిత్తశుద్ధితో చెప్పి ఉంటే ఈ బడ్జెట్ ఆఖరులోగా మళ్లీ రివైజ్ చేయండి. కనీసం ఈ ఏడాదికి రు. 12 కోట్లు కేటాయించి చూపితే వారు చెప్పిన దానిలో కొంత అయినా నిజం ఉంటుందిగాని లేకపోతే లేదు. ఈ ఎలాట్‌మెంట్ చూడండి. రెండవ భాగం. ఎంత పర్సెంట్ వస్తుంది? హరిజనులు 14 పర్సెంట్ అని ఒప్పుకుంటున్నారు.

గిరిజనులు 8 పర్సెంట్ అని ఒప్పుకుంటున్నారు. బాక్‌వర్డు క్లాస్ 40 పర్సెంట్ వరకు ఉన్నారని ఒప్పుకుంటున్నారు. ఈ మూడు కలిపితే మొత్తంగా 62 పర్సెంట్ వస్తుంది. ఈ 62 పర్సెంట్ పాప్యులేషన్‌కు ప్లాన్‌లో ఎంత కేటాయించారు. మొత్తం రు. 541 కోట్ల రూపాయలలో ఈ 6 కోట్ల మందికి ఎంత? బాక్‌వర్డు క్లాస్‌కు రు. 5 కోట్లు వున్నది. సోషల్ వెల్‌ఫేర్ రు. 24 కోట్లు వున్నది. స్త్రీలకు-మహిళలకు మొట్టమొదటి స్థానం అని ఉపన్యాసాలలో చెప్తాము. మాతృమూర్తి. వారు లేకపోతే ఏమి లేదంటాము. వారికి రు. 5, 5 1/2 కోట్ల రూపాయలు యిచ్చారు. ఇది చాల మోసమైన ఎలాట్‌మెంట్. డెవలప్‌మెంట్ యాక్టివిటీస్‌కు సంబంధించినంతవరకు పాప్యులేషన్ బేసిస్ తీసుకోవడం కనీసం ధర్మం. ప్లాన్‌గాని, నాన్‌ప్లాన్‌గాని పాప్యులేషన్ బేసిస్ మీద ఎలాట్‌మెంట్ పెట్టడానికి ప్రభుత్వానికి ఎందుకు సందేహం ఉండాలి? ముఖ్యమంత్రిగా అంజయ్యగారు అయినారు అంటే కాంగ్రెస్ లోకం అంతా తిరగబడ్డారు. బాక్‌వర్డు క్లాస్ వారంతా ఉబ్బితబ్బిబ్బు అయ్యారు. ఈ టర్మ్ పూర్తి కాకుండానే వారు నేను రెడ్డిని అన్నారు. బాక్‌వర్డు క్లాస్‌కు కొంత అయినా గమనించి చేస్తారు అంటే వారు లేరు. నాకు ఏమి సంబంధం, బడ్జెట్ అయిపోయిందని ఫైనాన్స్ మినిష్టర్‌గారు వెళ్ళిపోయారు. ఇక మిగిలింది మాలాంటి లెక్క డొక్క లేని మంత్రిగారికి అప్పజెప్పారు. వారు ఏమి చేస్తారు? ఎలాట్‌మెంట్ యిస్తే గదా? ఈ అసందర్భమైన పరిస్థితిని మార్చవలసి వున్నది. ఈ మార్పు తప్పనిసరిగా జరగాలి. వుమెన్ వెల్‌ఫేర్‌కు సంబంధించి ఒక మాట చెప్పదలచుకొన్నాను. మహిళలకు కేర్ హోమ్స్ అని పెట్టారు. వాటిని కేర్‌లెస్ హోమ్స్ అని చెప్పాలి. ఎంతమంది ఉన్నారు. వారిని ఏ విధంగా చూస్తున్నారు? వారికి రక్షణ ఏమిటి? ఈ విషయాలలోకి యింకా డిటెయిల్స్‌లోకి పోదలచుకోలేదు. ఆర్ఫనేజెస్ అని పెట్టి ఉన్నారు. నెలకు 40 రూపాయలు యిస్తారు. నెలకు రు 40 చొప్పున ఆర్ఫనేజ్‌లో ఉన్న వారికి గ్రాంట్ యిస్తున్నారు. ఈ ఆర్ఫనేజెస్‌లో ఎకామడేషన్ వున్నదా? లేవట్రీస్ వున్నాయా. భోజనాలు ఉన్నాయా? గవర్నమెంట్ నడుపుతున్న ఆర్ఫనేజెస్‌కే దిక్కు మొక్కు లేనప్పుడు ప్రైవేట్ మేనేజ్‌మెంటులో వారి బ్రతుకు ఎలా ఉంటుంది? వారికి యిచ్చిన గ్రాంట్ 40 రూపాయలు అయితే రోజుకు రెండు టిఫిన్‌లు చేస్తే 15 రోజులు చాలదు. ప్రభుత్వం చెపుతుంది ఇది ఛారిటబుల్ ప్రోగ్రామ్. పబ్లిక్ ఫండ్స్ కలెక్ట్ చేసి సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమం చేస్తున్నాము. వాలంటరీ సంస్థలకు కొంచెం సహాయం అందచేస్తున్నాము. మా కుంటి చెయ్యి కూడ అందజేస్తున్నామని చెప్పడం తప్ప మరేమీ లేదని. ఆ 40 రూపాయలలో ఎంత మిగులుతుందనే ప్లాన్స్ మేనేజిమెంట్స్ చేస్తున్నాయి. ఈ 40 రూపాయలు వారికి దక్కడం లేదని తెలుస్తున్నది. అనేక సందర్భాలలో మనవి చేస్తున్నాము. బాక్‌వర్డు క్లాసెస్, హరిజనులు, సర్టిఫికెట్స్ తెచ్చి ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నారు. పావర్టీ సర్టిఫికెట్స్ తెచ్చి ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నారు. ఇందులో సగానికి సగం బోగస్ సర్టిఫికెట్స్ అని గౌరవనీయులైన రంగారావు గారు గ్రహించే ఉంటారు. బోగస్ సర్టిఫికెట్స్ సగం ఉన్నాయి. బోగస్

సర్టిఫికెట్స్ అని తెలిసినప్పుడు వాటిని నివారించడానికి తగిన చర్య తీసుకోమని 30 ఏళ్ళ నుంచి మొత్తుకుంటున్నా పెడచెవిని పెడుతున్నారు. బోగస్ సర్టిఫికెట్స్ నివారణ చేయడానికి మార్గం చీటింగ్ కేసు పెట్టండి. తెచ్చిన వాడికి, సర్టిఫికెట్ యిచ్చిన వాడికి కేసు పెట్టి నాలుగు మాసాలు శిక్ష పడితే బాగా ఉంటుంది. దొంగ సర్టిఫికెట్స్ తెచ్చి నిజమైన అర్హులైన వారు అన్ని వర్గాలలోని వారు దోపిడి చేయబడుతున్నారు మోసగింపబడుతున్నారు. ఈ చీటింగ్ కేసెస్ విషయంలో మంత్రిగారు అవసరము అయితే క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ చట్టానికి అమెండ్‌మెంట్ చేసి దొంగసర్టిఫికెట్ తెచ్చినవాడికి, సర్టిఫికెట్ యిచ్చిన వాడికి రుజువు అయితే ఆరు నెలలు తక్కువ లేకుండా శిక్ష వేయడం, అది కూడ సి. క్లాస్ యివ్వాలి. ఆ విధంగా చేస్తే తప్ప ప్రభుత్వం చేసిన కొద్దిపాటి సహాయం ప్రజలకు అందదు. అది కూడ వారికి దక్కకుండా పోతున్నది. ఇది మార్పు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. అనేక మంది బజారులో అడుక్కుతింటున్నారు. రంగారావుగారు 1980 నుంచి భిక్షాటన రద్దుచేస్తామని చెప్పినట్లు గుర్తు. అది బహుశః 1980 ఏప్రిల్ ఏమో, నేను విన్నది తప్పు కావచ్చు, అధికారంలో ఉన్నవారు పనిచేసి మాటచేసి మాట చెప్పండి, చౌకబారు ప్రసంగాలు చేసుకుంటే ఎవరికి నష్టం? మన రాష్ట్రంలో ఎంతమంది అనాథలు ఉన్నారు, భిక్షాటన చేస్తున్నారని సర్వే చేశారా? వారికి పునరావాస ఏర్పాట్లు చేస్తే గదా చట్టం అమలు అయ్యేది? మమ్మల్ను వచ్చి అడుగుతున్నారు, మా కాళ్ళు పట్టుకుంటున్నారు, మిమ్మల్ను అడగలేదా? ఈ చట్టం రద్దు అయింది, ఎక్కడనుంచి వచ్చారని మీరు అడిగారా? ఈ విధమైన తప్పుడు చట్టాలు చేయడం, వరకట్న నిషేధ చట్టం, హరిజన నిర్మూలన చట్టం, దానికి ఏదో కొంత జాగ్రత్త తీసుకుంటున్నారు, జాగ్రత్తలో అజాగ్రత్తలు కూడ ఉన్నాయి. కుష్టు నిర్మూలన చట్టం. మొత్తము మానవజాతి నిర్మూలనకు దారితీసే పద్ధతి నడిపిస్తున్నారు, ఈ భిక్షాటన విషయంలో—తిరుపతి దేవస్థానం, అన్నవరం దేవస్థానం, యాదగిరి దేవస్థానం, ప్రతి దేవస్థానాలలో అనాథ శరణాలయాలు ఈ విధంగా నడవాలని పెట్టి ఎందుకు చేయరు? దీనికి అవసరమైన సిబ్బందిని ఎందుకు పెట్టుకోరు? ఊకదంపుడు ఉపన్యాసాలు ఎందుకు? దీనిపై జాగ్రత్తగా ఆలోచించి, యీ అనాథ రక్షణ శరణాలయాలు అనాథలను చేసేవిగాక, మానవులనుగా చేసేవిగా చెయ్యాలని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఇకపోతే, ట్రైబల్ వెల్‌ఫేర్ విషయంలో – ఎలాట్‌మెంట్ చూస్తే 1 పర్సెంట్ లేదు. వారిచ్చిన లెక్కలు చూస్తే చాలా ఘోరంగా ఉన్నాయి. దురదృష్టవశాత్తో, అదృష్టవశాత్తో నేను వెల్‌ఫేర్ మినిస్టర్‌గా వున్నప్పుడు, స్వర్గీయ తెన్నేటి విశ్వనాథం గారితో కలిసి ఒక స్కీము తయారుచేయడం జరిగింది. గిరిజన ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ అని ఆ స్కీమును నేను ఉన్నప్పుడు అది చట్టరూపంగా పెట్టాము, కర్నూలులో. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు అది విస్తరింప చేశారు. దాని ఉద్దేశం ఏమిటి? గిరిజన ప్రాంతాలలో, అటవీ ప్రాంతాలలో

ఉత్పత్తి అయిన సంపద యొక్క విలువ, మధ్యనున్న దళారీలు దోపిడీ చెయ్యకుండా, గిరిజనులకే దక్కాలని, వారియొక్క ఆర్థిక, సాంఘిక స్థోమతు అభివృద్ధి కావాలని, అయితే, ఆ మాటలు ఎప్పటినుంచో వింటున్నాం. కాని, వాస్తవమేమిటో వాళ్ళకి తెలియదా? నిజంగా ఘనకార్యం చేస్తున్నారని ఆశించాము. ఫారెస్టు ప్రొడ్యూస్ అంతా కార్పొరేషన్ మొనాపోలికి ఇచ్చారు. దీనివల్ల ప్రైవేటు వర్తకులు కార్పొరేషన్ గిడ్డంగుల నుండి దొంగతనంగా సరుకు కొనుక్కువెళ్ళి వ్యాపారం చేసుకుంటున్నారు. చింతపండు, కుంకుడుకాయలు మొదలయిన వస్తువులకు గిరిజనులకు పది పైసలు యిస్తే, మార్కెట్లో 40 పైసలకు, 50 పైసలకు అమ్మడం జరుగుతున్నది. వారికిచ్చే ధరకు, మార్కెట్ ధరకు అంత తేడా ఉన్నది ఈ 30, 40 పైసలు ఉద్యోగుల జీతభత్యాలకు, లంచగొండితనం క్రింద, పోతున్నది. యీ ధర వినియోగదారులపై పడుతున్నది. ఉత్పత్తిదారులకు మాత్రం లాభం అందడం లేదు. ఈనాడు ఇతర వస్తువులకు సంబంధించి గిట్టుబాటు ధర లభించడం లేదని రోడ్లపైకి వచ్చి, ఘోషించే ప్రమాద పరిస్థితి వచ్చినట్లే, రేపు ప్రొద్దున్న గిరిజనులు కూడా ఆ విధంగా రావలసి వస్తుంది. ఈ ఈ ప్రమాదాన్ని గురించి మీ ద్వారా గిరిజన సంక్షేమ మంత్రిగారిని, ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను. మీరు గిరిజనులను రెచ్చగొట్టకండి. వారికి న్యాయమైన, గిట్టుబాటు ధర దక్కేందుకు చట్టాలు చెయ్యండి. ఏ విధంగా? అని అనవచ్చు. మీరు ప్రైవేటు వర్తకులను కూడా మార్కెట్లో వదలండి. ఎవరు ఎక్కువ ఇస్తే వారికి వారు అమ్ముకుంటారు. లేకపోతే, ప్రతి వస్తువుకూ కనీస ధర ఇంత అని గ్యారంటీ యిస్తామని చెప్పండి మీరు మొనాపోలి చేసి, మరొకరికి అమ్మవద్దని, ప్రైవేటు వర్తకులతో లాలూచీపడి, కొత్త రకమైన బ్లాక్‌మార్కెట్ జరుగుతున్న విషయం గుండెపై చెయ్యివేసుకుని ఎవరయినా కాదని చెప్పగలరా? అని నేనడుగుతున్నాను. కొత్త రకమైన బ్లాక్‌మార్కెట్ అక్కడ తయారైంది. అందువలన, ఆ రకమైన పరిస్థితికి అవకాశం ఇవ్వకుండా, ప్రైవేటు వర్తకులు సంతకువచ్చి కొనుక్కునే స్వేచ్ఛ ఇవ్వండి. లేకపోతే ఎఫ్.సి.ఐ. గోడౌన్స్‌లో ఫెర్టిలైజర్స్ స్థితి ఏ విధంగా వుందో ఆ విధంగానే ఇక్కడ కూడా తయారయింది. దీనివలన, లార్జ్ స్కేల్ దోపిడీ తప్ప మరొకటేమీ జరగడం లేదని అందరికీ తెలుసు, దీనిని అరికట్టడానికి మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? ఆ విషయం మంత్రిగారు చెప్పాలి.

తరువాత, ఆశ్రమ స్కూల్సు విషయముంది. గిరిజనాభ్యుదయానికి చాలా స్కీమ్సు పెట్టారు. ఆశ్రమ స్కూల్సు పెట్టి యీ పిల్లలను స్వర్గలోకానికి పంపుతామన్నది అందులో ఒకటి. ఈ ఆశ్రమస్కూలు పథకమే ఆశ్రమానికి వెళ్ళిపోయే విధంగా వుందనుకుంటాను. ఎక్కడనో నామినల్‌గా పెడతారు. అక్కడ టీచర్ వుండడానికి కూడా వసతి వుండదు, డి.ఇ.ఓ తో మాట్లాడి నెల రోజులకొకసారి ఎటెండెన్స్ మార్క్ చెయ్యడం జరుగుతూ ఉంటుంది. నేను

ఇందాకనే యీ బడ్జెట్ మొత్తాల గురించి చెప్పారు, ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అరవై కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చామని ఆర్థికమంత్రిగారు అంటే స్వర్గానికి మూడడుగుల దూరంలో వున్నామని నేననుకున్నాను. మహిళాలోకం విషయమున్నది. గతసారి 2.15 కోట్లు ఇచ్చారు; యీ ఏడాది 5.24 కోట్లు ఇచ్చారు. అంటే, యీ ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రెండు వత్సరాలలో ఖర్చు పెట్టడానికి యీ మొత్తం ఇస్తే యిందులో మొదటి సంవత్సరం అయిన ఖర్చు 2.18 కోట్లు. ఖర్చు కావడానికి ఒప్పుకున్నది 5 24 కోట్లు. మొత్తం దాదాపు ఎనిమిది కోట్లు. ఈ అరవై కోట్లు పొందడానికి మేము ఎన్ని పంచవర్ష ప్రణాళికలు ఎదురు చూడాలో నాకు తెలియదు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—వచ్చే మూడు సంవత్సరాలలో మొత్తం డబ్బు ఖర్చు పెడతాం.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—మీరు కొంచెం ఆకలికి ఓర్చుకుంటే, మీ ఆరోగ్యం బాగుంటే ఆ తర్వాత మీకు కావలసినంత తిండి పెడతాం—అన్నట్లుగా వుంది వారు చెప్పింది. బ్రతికి వుంటే తప్పకుండా తిండి పెడతామంటున్నారు. 60 కోట్లు అంటే సంవత్సరానికి 12 కోట్ల చొప్పున ఇవ్వాలిగదా. మీరు, నేను బ్రతికి వుంటే, యింకో మూడు సంవత్సరాలలో ఖర్చుపెడతాం అంటున్నారు, ఎవరు ఏ రోజున ఏమవుతామో తెలియదు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—కొన్ని స్కీమ్సు తీసుకుంటాము. తీసుకోంగానే యీ సంవత్సరమే 12 కోట్ల ఖర్చు పెట్టడం కష్టమవుతుంది, దానికి ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ సిద్ధం చేస్తున్నప్పుడు, మొదటిసారి, రెండవసారి తక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. టెంపో బిల్డప్ కావాలి. అందుచేత 60 కోట్లు ఖర్చు అయిందా, లేదా అని లచ్చన్నగారు అఖరున నన్ను అడగవచ్చు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—ఈ ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఎప్పుడు అంతమవుతుంది ? ఈ మధ్యలో మాకెవరికి హార్టెటాక్ రాకూడదు, అంతేగదా.

శ్రీ సి.హెచ్. శ్యామలరావు :—'83లో ఎన్నికలు కూడా వస్తున్నవి.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—అప్పుడు మీరు నేను ఎన్నికవుతామో, కాదో తెలియదు. అప్పటికి పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి కాదు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—తమరు అసెంబ్లీలో వున్నా, లేకున్నా ఆ స్థానం మీకు ఎప్పుడూ ఉంటుంది.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—నేను బ్రతికి వుంటే నేను అసెంబ్లీలోనే వుండనక్కర్లేదు, రోడ్డుపైన కూడా వీరి రెక్క పట్టుకోగలను. ఇప్పుడు ఆర్థిక మంత్రిగారు ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ సాధకబాధకాలు చెప్పారు. ఆ స్కీమ్సు నాకు ఇవ్వండి, ఆ స్కీమ్సు ఎప్రూవ్ చేయించడానికి, గవర్నమెంటు తరఫున మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వండి, నేను 12 కాదు, 20 కోట్లయినా ఖర్చుపెట్టడానికి సాధించగలను, మీకు

చిత్తశుద్ధి వుంటే 20 కోట్లు యీ సంవత్సరం సాధించగలం. వేర్ దేరీజ విల్ దేరీజ వే-తప్పకుండా సాధించగలం. అటువంటి సేవ చెయ్యడానికి, అటువంటి యంత్రాంగంతో పని చెయ్యడానికి మేము సిద్ధమే. అందువలన, దీనిని కనీసం పదికోట్లకయినా పెంచమని ఆర్థిక మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇక హాస్టల్సు విషయం, హరిజన సంక్షేమానికి సంబంధించి గ్రాంట్లు కంపల్సరీగా వస్తాయి ఇందులో రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్‌షిప్స్, నాన్ - రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్‌షిప్సు వుంటాయి. నాన్ రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్‌షిప్సు ఇవ్వము అంటున్నారు. సంవత్సరానికి ఒక రేటు పెట్టారు. హైస్కూలుకు ఒక రేటు, ఇంటర్మీడియటుకు ఒక రేటు, కాలేజి వారికి ఒక రేటు పెట్టారు. ఇంటర్మీడియటుకు రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్‌షిప్ రూ. 85 లు అనుకుంటాను. తగినన్ని హాస్టల్సు పెట్టలేకపోతున్నారు. సాంఘిక సంక్షేమానికి బాంకుల నుంచి రుణాలు దొరుకుతున్నాయని చెబుతున్నారు కనుక బాంకుల నుంచి రుణాలు తీసుకుని హాస్టల్సు పెట్టండి. ఒక స్కీము వేసుకుని బాంకుల నుంచి రుణాలు తీసుకుని ప్రతి ఫిర్కాకు ఒక హాస్టలు పెట్టండి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో క్రమ క్రమంగా కాలేజీలు విస్తృతం అవుతున్న సంగతి తమకు తెలుసు. నాన్ - రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్‌షిప్స్ సంవత్సరానికి ఒక గ్రాంటు అంటున్నారు. సంవత్సరం ఆఖరు అయ్యేసరికి డబ్బు శాంక్షన్ అయి చేతికి వచ్చేసరికి – స్పాన్సర్ చేసిన వారికి ప్రాసెస్ చేసిన వారికి డిస్బర్స్ చేసిన వారికి ఇంకా అందరికి అన్ని మర్యాదలు తీరిన తరువాతనే - చేతికి వస్తుంది. అట్లా కాకుండా ఏ నెలకు ఆ నెల అతడు హోటలులో తింటాడో, ఎవరింట్లో తింటాడో అనేది వాడికే వదిలిపెట్టి, నాన్-రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్‌షిప్ ఎందుకు నేరుగా ఇచ్చే పద్ధతి పెట్టకూడదని అడుగుతున్నాను. ఈ విషయం సీరియస్‌గా ఆలోచించండి హాస్టల్సు మేనేజిమెంటు విషయంలో చాలా అరాజకాలు జరుగుతున్నాయని అందరూ ఒప్పుకుంటూనే ఉన్నారు ఆరాచకాలున్నాయని చెప్పుకోవాలనే సరదా మాకు లేదు. వాటిని సవరించడానికి కట్టుదిట్టమైన చర్య కావాలి. స్టాఫ్‌కు సంబంధించి ప్రస్తుతం నాలుగు డైరక్టరేట్లు వున్నాయి-స్త్రీ సంక్షేమానికి షెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమానికి, షెడ్యూల్డ్ జాతుల సంక్షేమానికి, వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమానికి. జిల్లాలో ఇద్దరు వెల్ఫేరు ఆఫీసర్లు ఉన్నారు. ఒకరు కంప్లీట్‌గా సంక్షేమ కార్యక్రమం చూడాలి. రెండవ వారు లాండ్ ఎక్విజిషన్, వెనుకబడిన తరగతులు, ట్రైబ్స్ సంక్షేమం చూడాలి. ఏ డిపార్టుమెంటు నుంచి లాండ్ ఎక్విజిషనుకు సంబంధించిన రిప్రెజెంటేషను వచ్చినప్పటికి రెండవ ఆఫీసరు చూడవలసి ఉంటుంది. అయితే ఆయనకుండే అధికారాలు ఏమిటి? కలెక్టరుగారి అజమాయిషీలో రివెన్యూ అధికారుల సానుభూతితో ఆయన లాండ్ ఎక్విజిషన్ ప్రొసీడింగ్సు నడపాలి. ఆయన స్వతంత్రంగా చేయడానికి లేదు. రెవెన్యూ అధికారుల నుంచి ఆథరైజేషను వస్తే నోటిఫై చేయగలుగుతాడు. డిస్ట్రిక్టు వెల్ఫేరు ఆఫీసరుకు స్వతంత్రంగా లాండ్ ఎక్వైర్ చేయగలిగే అధికారం లేదు. ప్రచారం చేసుకోడానికి పేరు మాత్రం పెద్దగా పెట్టారు. ఊరు దిబ్బ. ఏ పని చేసినప్పటికి చిత్తశుద్ధితో చేయండి. ఎక్కడా ఫాలో అప్ యాక్షన్ ఉండదు.

ఇద్దరు వెల్ఫేరు ఆఫీసర్లకు ఒక సూపరింటెండెంటు, 2-3 గుమాస్తాలు. ఫీల్డ్ స్టాఫ్ లేనేలేదు. సూపర్వైజింగ్ అధికారులు లేరు. ఏదైన ఉంటే రిపోర్టు వ్రాసుకోవాలి. హాస్టల్సు విషయంలో కాని వేరే సంక్షేమ కార్యక్రమాల విషయంలో కాని శాంక్షన్ ఐనవి ఏ రకంగా అమలు అవుతున్నాయనేది చూడాలి. ఉదాహరణకు కార్పొరేషన్లు పెట్టారు. హరిజనులకు. ట్రైబల్సుకు, వెనుకబడిన తరగతులకు ఫైనాన్సియల్ కార్పోరేషన్లు పెట్టారు రాజ్యాంగ చట్టంలో ఉన్న తప్పనిసరియైన నిబంధన వల్ల స్టాటుటరీ ప్రొవిజన్ వల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం హరిజన, గిరిజన వెల్ఫేరు కార్పోరేషన్ ఖర్చులో 50 శాతం ఇస్తున్నారు కనుక మనం ఎంత ఇస్తే వారు అంత ఇస్తున్నారు. కనుక అక్కడ కొద్దిగానో గొప్పగానో కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి అంతంతగానైన కేంద్ర ప్రభుత్వ డిక్షనరిలో హరిజనులు, గిరిజనులే తప్ప వెనుక బడిన తరగతులనేవి లేవు కదా. అందువల్ల వారికి దొరికే అవకాశం లేదు. కార్పొరేషను ఎడాప్ట్ చేసిన స్కీములు అమలు చేయడానికి జిల్లా స్థాయిలో సొసైటీలను ఫారం చేసారు. దానికి కలెక్టరు చైర్‌మెన్, వెల్ఫేరు ఆఫీసరు, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు మెంబర్లు. మరొక నాలుగు అనధికారులను వేయాలని స్కీములో ఉంది ఇది అమలులోనికి వచ్చి ఐయిదు సంవత్సరాలు అవుతోంది. ఈ ఐయిదు సంవత్సరాలలో, వెంగళరావు గారి కాలంనుంచి ముఖ్య మంత్రులు ముగ్గురు మారితే, సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రులు ఆరు మంది మారారు. ఏ జిల్లాలోనైన ఒక్కరినైన నాన్-అఫిషియల్‌ను వేసారా అని అడుగుతున్నాను. ఎందుకు ఈ నాటకం, ఈ బూటకం వ్యవహారం. ఒకరినైన వేయాలి కదా. ఏమి చేసినట్లు ఆలోచించండి. ఏది తీసుకున్నా ఏదో కొంత చేసి అంతా చేసామని బూటకం, నాటకం ఆడుతున్నారు తప్ప చేసినంతవరకైన సంపూర్ణత సాధించాలనే పద్ధతి లేదు. శ్యామల రావు గారు ప్రతిపక్షాలకు విమర్శించడమే పని అంటారు. మేము వారిని పొగడ్డానికా ఇక్కడ ఉన్నది? పూజ చేయడానికా? వారిలో చేరితే వాటాలు, కోటాలు మాకూ దొరికేవి కదా? చేసిన విమర్శ సరైనదా కాదా అనేది చూడాలి.

శ్రీ సి.హెచ్. శ్యామల రావు (చీపురుపల్లి):— మంచిని ఆభినందించి చెడ్డను విమర్శించండి. అటువంటి సంస్కారం చూపించాలని నేను అనేది.

శ్రీ ఎస్. నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్):—మంచి ఉంటే కదా—

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న:—సంస్కారం అంటే వ్యక్తుల పుట్టుకతో వచ్చేది ఏది మంచిది ఏది చెడ్డది అనేది. వారి వారి దారిని బట్టి నిర్ణయిస్తూంటారు నాకు మంచి సంస్కారంగా ఉన్నది మరొకరికి కాకపోవచ్చును. ఒక్కొక్కరికి సంక్రమించే సంస్కారాలుంటాయి. ఒకరు సంక్రమించినదే సక్రమమైనది అనుకోవచ్చు. మరొకరు అనుకోకపోవచ్చు.

11 40 am

శ్రీ సి.హెచ్. శ్యామల రావు :--తల్లి పుట్టినిల్లు మేనమామకు తెలియ అని ఆయన సంస్కారం నాకు, నా సంస్కారం ఆయనకు బాగా తెలుసు.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న.—ఇద్దరి సంస్కారం మా జిల్లా వారికి బాగా తెలుసు. రిక్షా వారిని అడిగితే తెలుసు. ఒక మాట అనడం ఎందుకు, మరొకటి పడడం ఎందుకు? నా శిష్యుడనంటాడు. కాదు, నా అది గురువు.

ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్స్ మార్జిన్ మనీ యిస్తున్నది. ఆరున్నర పర్సెంటు వడ్డీ వేస్తున్నారు. మామూలుగా బ్యాంక్స్ వీకర్ సెక్షన్స్‌కి యిచ్చే లోన్స్ మీద 4 పెర్సెంటు వడ్డీ వేస్తున్నారు. గవర్నమెంటు ఆరున్నర పెర్సెంటు చొప్పున వసూలు చేసి ఆ రెండున్నర ఆర్థిక మంత్రి గారు దేని క్రింద పెట్టుబడి పెడుతున్నారు? వీకర్ సెక్షన్స్‌ని ఉద్ధరిస్తామని కదా చెబుతున్నారు. బ్యాంక్స్ యిచ్చిన 4 పెర్సంట్ వడ్డీకే లోను యిచ్చి మిగిలినది జనరల్ బడ్జెటు నుంచి మీట్ కాలేరా? అది మీట్ కాకపోతే హరిజనులకు, గిరిజనులను. వెనుకపడిన వర్గాలకు మీరు ఏమి సేవ చేసినట్లు? హరిజనులకు యిచ్చే లోన్స్ పైన విధించే వడ్డీలో కొంత తేడా వుంది. అట్లాగే బి.సి. వారికి కూడా కొంత తగ్గించ వలసిన అవసరం వుంది. నాకు డైరెక్టు ఇన్‌వాల్వ్‌మెంటు వున్న కేసు చెబుతాను. 1975లో రు. 60,800 లు అప్పు తీసుకొన్నారు. అసలు 61,000 కట్టినారు. దానికి 45,000 వడ్డీ కట్టాలని నోటీసు. కడతారా, అటాచ్‌మెంట్ చేయాలా అని నోటీసు యిచ్చారు. వెనుకబడిన వర్గాల వారు స్టార్వింగ్ అయిపోతే ఈ బరువు ఎవరు మోస్తారు? బ్యాంక్స్ యిచ్చే పద్ధతిలోనే ప్రభుత్వమే తీసుకొని వీకర్ సెక్షన్స్‌కి అప్పు ఎందుకు యివ్వకూడదు? 11, 11 పెర్సెంటు ఇంట్రస్టు, కాంపౌండ్ ఇంట్రెస్ట్, పీనల్ ఇంట్రెస్ట్ కలుపుతున్నారు. వీకర్ సెక్షన్స్ బలపడాలని కాంపౌండ్ ఇంట్రెస్టు కడుతున్నారా? పీనల్ ఇంట్రెస్టు వేస్తున్నారా? ఇట్లాచేస్తూ వీకర్ సెక్షన్స్‌ని ఉద్ధరిస్తున్నామంటే ఏమి లాభము? ప్రభుత్వమే బ్యాంక్స్ నుంచి లోను తీసుకొని అర పెర్సెంటు ఎక్కువతో ఇవ్వండి. ఎందుకు ఈ డ్యూయల్ సిస్టమ్. బ్యాంక్‌కి పెడితే పరిచయము వున్నవారితో మాట్లాడుతారు. ఈ పాలసీని మార్చాలని మంత్రి గారికి, వారిద్వార ఆర్థికమంత్రి గారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఆర్థికమంత్రి గారు చెబితే గవర్నమెంటు సరే అంటుంది. దానికి తగిన సవరణ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. హెడ్‌క్వార్టర్స్‌లో ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టడీ సర్కిల్ అని కోఆపరేటివ్ సొసైటీ రిజిస్టర్ చేసిన పద్ధతిలో ఒక సొసైటీని రిజిష్టర్ చేశారు. దానిలో ఇ.ఎ.ఎస్, ఐ పి యస్. ఇన్‌కమ్ టాక్స్, ఇతర పరీక్షలకు వెళ్లడానికి ట్రెయినింగ్ ఇస్తున్నారు. ఈ సెంటరు హైదరాబాదులో వుంది. శాంపిల్‌గా ఒకటి పెట్టారు. ఇంత సేవ వీకర్ సెక్షన్స్‌కి చేస్తున్నామని ప్రచారం చేసుకోడానికి పెట్టారని మోటివ్స్ ఎట్రిబ్యూట్ చేస్తే ఆర్థికమంత్రి గారికి కోపము రావచ్చు. అందులో హరిజనులు, గిరిజనులు, బి.సి. వారు ఎంత మంది ఏయే పరీక్షలకు అప్పియర్ అయినారు? ఎంత మంది ప్యాస్ అయినారు? చెప్పగలరా? ఈ విధమైన ట్రెయినింగ్ సెంటర్స్ ప్రతీ యూనివర్సిటీలోను ఒకటి పెడితే ఏమి పోతుంది? కాకతీయ యూనివర్సిటీ, నాగార్జున యూనివర్సిటీ, వెంకటేశ్వరా యూనివర్సిటీ, ఆంధ్రయూనివర్సిటీ అనేక యూనివర్సిటీలు వున్నవి. ఎస్.సి ప్రతీయూనివర్సిటీలోను ఎస్ టి బి.సిలకు ఒకటి. జనరల్‌గా వీకర్ సెక్షన్స్‌కి ఒకటి రెండు సెంటర్స్ పెడితే ఏమి తప్పు? బి.సి.ల విజ్ఞానము పెరగాలి,

వారు ఉన్నత స్థాయికి రావాలంటే ఈ సెంటర్స్ వేరు వేరుగా పెట్టడం న్యాయం కాదా? ఆ విధంగా తప్పకుండా ఏర్పాటుచేయాలి. రిజర్వేషన్స్ అమలు గురించి వీరప్పగారి అధ్యక్షతనగల కమిటీ రిపోర్టును ఇచ్చింది. ఈ రిపోర్టును ఇక్కడ చర్చకు పెట్టాలని అనేకసార్లు అడిగాము. చూస్తామన్నారు. ఆ టరమ్ అయిపోయింది. ఇప్పుడు వేంకటేశ్వరరావుగారి కమిటీ వచ్చింది. అసెంబ్లీ తరపున లెజిస్లేచర్ కమిటీని వేస్తున్నారు ఒక విషయం పరిశీలించి మంచో చెడ్డో తెలుసుకొనడానికి వేయబడిన కమిటీ యిచ్చిన రిపోర్టుపైన యిక్కడ చర్చించడానికి అవకాశం యివ్వకుండా చేయడం ఏమి న్యాయము? ఎందుకు ఈ కమిటీలు? ప్రజల డబ్బు ఎందుకు దండుగ పెడతారు? ఇక్కడ సభా నాయకులు లేరు. 11-50 a.m
కమిటీ రిపోర్టులపైన చర్చకు అవకాశము యివ్వండి. రిజర్వేషన్స్ ఎట్లా అమలు జరుగతున్నాయనేదానిపైన డైరెక్ట్ చెక్ అప్ లేదు. ప్రస్తుత మంత్రి రంగారావు గారు యిక్కడే ఒక వాగ్దానమును యిచ్చినట్లు నాకు గుర్తు. హరిజనుల రిక్రూట్ మెంట్‌లో బ్యాంక్‌లాగ్ భర్తీ చేస్తానని ఒక మాట చెప్పినట్లు నాకు జ్ఞాపకము. చెప్పలేదంటే కేసే లేదు. అప్పీలు లేదు బ్యాక్‌లాగ్ ఫిల్ అప్ చేస్తాను అనే మాట వారు చిత్త శుద్ధితో చెబితే టైము లిమిట్ పెట్టండి, బ్యాక్‌లాగ్ ఎంత వుందో చెప్పరేమి? ఎందుకు చెప్పరు? నాకు జ్ఞాపకమున్నంత వరకు, తెలిసినంతవరకు వెంకటరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నపుడు స్టాటిస్టికల్ డిపార్టుమెంటు చేత సర్వే జర్పించారు. ఏయే క్లాసెస్ వారు ఎంతమంది ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు అని సర్వే చేయించారు. స్టాటిస్టికల్ డిపార్టుమెంటు సర్వే చేసి రిపోర్టును యిచ్చింది. అది బయటకు రాలేదు. గవర్నమెంటులోనే వుంది. అది వుంటే బయట పెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. 4 డైరెక్టరేట్స్ వున్నాయి ఈ రిజర్వేషన్స్ సక్రమముగా అమలు జరుగుతున్నవా లేదా చెక్ అప్ చేయాలని ముగ్గురు డెప్యూటీ సెక్రటరీలకు బాధ్యత పెట్టారు. వారికి అదనపు అధికారం యిచ్చారు. ఎవరైనా చెక్ అప్ చేశారా? చెక్ అప్ చేయడానికి ఏర్పాటు చేశామని వారు చెప్పడానికి అవకాశం వుంది. చెక్ అప్ జరగడములేదు. అందువల్ల డైరెక్టరేట్‌లోనే దీనికి ఒక సెల్ కావాలని. జిల్లా స్థాయిలో ప్లాన్స్ అమలు చేయడానికి ఫీల్డు స్టాఫ్ కావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఫీల్డు స్టాఫ్ లేకుండా ఏమీ చేయలేరు. చాల యిబ్బందులు వున్నాయి, ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కావాలి, ప్లాన్స్ కావాలి. ప్రపోజల్స్ కావాలి, సర్వే వుండాలి అని మంత్రిగారు చెప్పారు. అవన్నీ చేయడానికి స్టాఫ్ పెడితే కదా జరుగుతాయి? వాటిని ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం వుంది డాక్టర్ల రిక్రూట్‌మెంటు సర్వీస్ కమీషన్ ద్వారా కాక డిపార్టుమెంటు సెలక్షన్ అనేటప్పటికి కొంతమంది డాక్టర్లు కోర్టుకు వెళ్ళారు. అది ఎట్లా తీర్పు ఇస్తుందో? ఏ స్టేజిలో వుందో తెలియదు. పంచాయతీ రాజ్ సెలక్షన్స్‌లో ఏమి జరుగుతోంది? చెప్పగలరా? కలెక్టరు, సెక్రటరి, జిల్లా పరిషత్తు, డి. ఎస్. ఎడ్యుకేషను, ఒక నాన్ అఫిషియల్ అంటే ఎం. ఎల్. ఎ. గవర్నమెంట్ ఎం. ఎల్. ఎ. వుంటారు. మిగతా శాసనసభ్యులు అంటరానివారు

అంటారు. ప్రతిపక్షాలవారు అంటరానివారు, చూడరానివారు, ప్రజాస్వామ్యాన్ని నూటికి నూరు పాళ్లు రక్షించడానికి భగవంతుడు వారిని పుట్టించాడు. వారే వుంటామంటున్నారు. వుండనివ్వండి. నాకభ్యంతరం లేదు. వారు వేసిన కమిటీ రిజర్వేషన్స్ ఫాలో అవుతున్నారో లేదో చూస్తున్నారని చెప్పగలరా? మనకు ౬౬ కార్పొరేషన్స్ వున్నాయి. వాటిలో రిక్రూట్‌మెంట్ జరుగుతున్నది. అక్కడ సక్రమముగా రిజర్వేషన్స్ అమలు జరుగుతున్నాయని గుండె మీద చెయ్యి వేసుకొని చెప్పగలరా? అందువల్ల మీరు ఆలోచించండి. మీరు చెప్పిందీ, చేస్తామన్నదీ చిత్తశుద్ధితో అమలు జరుగుతున్నదా లేదా అన్నది మీరు పరిశీలించండి. ఎవరైనా చెబితే చూస్తాం అని అంటున్నారు. చూస్తాం అంటే ఎగకొడతాం అని అర్థం అనుకోమంటారా చెప్పండి. రిక్రూట్‌మెంట్‌లో చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. గుజరాత్‌లో జరుగుతున్న ఎజిటేషన్ గురించి మొన్న కొద్దిగా చెప్పాను. అసలు రిజర్వేషన్స్ ఎవరు తెచ్చారు? ఇది బలహీన వర్గాలలో పుట్టినవాడు తెచ్చిన పిశాచం. రాజ్యాంగచట్టం వ్రాసినవారు అంబేడ్కర్ డ్రాఫ్ట్ చేసినంతమాత్రాన ఆయన సంతకం పెట్టకపోతే ఎవరినైనా చంపేస్తానన్నాడా? దానిని కాన్‌స్టిట్యూయంట్ ఎసంబ్లి చర్చించింది. భారతదేశంలోనున్న ఎసెన్స్ అంతా ఇంటలెక్చువల్ క్రీమ్ అంతా ఆనాడు అందులో వున్నారు. నెహ్రూ, పటేల్, అల్లాడి కుప్పుస్వామి వంటి మహామహులు వున్నారు. మన సమాజంలో సనాతనంనుండి, కొన్ని యుగాల నుండి కొన్ని వర్గాలను అంటరానివారుగా, చూడరానివారుగా, హీనులుగా, చిత్రించి త్రొక్కివేసివున్నాము అని ఒప్పుకొని వ్రాసిన వ్రాత అది. సర్వేజన సుఖినోభవంతు అనేమాట ఎప్పుడు పుట్టిందో కాని సర్వజనులూ ఎప్పుడు సుఖంగా వుంటారో తెలియదు. అక్కడ జరుగుతున్న ఎజిటేషన్ గురించి పరిష్కారం వచ్చినట్లు పత్రికలో చూశాను. బాక్‌లాగ్ భర్తీ చేస్తామని ఇక్కడ మంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. నేను తప్పుగా అర్థం చేసుకుంటే దిద్దుకుంటాను, వెంకటసుబ్బయ్యగారి స్టేటుమెంటులో క్యారీఫార్వర్డు పద్ధతి రద్దు చేస్తామని చెప్పినట్లుగా నాకు అర్థం అయింది. అదే నిజం అయితే అది మోసం కాదా? ద్రోహం కాదా? అర్హత లేనివాడికి రిజర్వేషన్ ఇస్తున్నారా? ఏ పోస్టుకు అయినా క్వాలిఫికేషన్ వుండాలికదా. టెస్ట్ పాస్ కావాలికదా. 100 మార్కులు వచ్చినా, 80 మార్కులు వచ్చినా ఒకటేనా అని అన్నారు. యుగాలనుండి రెక్కాడితేగాని డొక్కాడని, మురికి కూపాల్లో, అక్షరజ్ఞానంలేని, తండ్రిని నాన్నా అని, పిలిచే సంస్కృతిలేని పిల్లవాడికి, అమ్మను మమ్మీ అని, తండ్రిని పప్పా అని నాజూకుగా పిలిచే కుటుంబంలో పుట్టిన పిల్లవాడికి పోటీపెట్టి వారిలో ఎక్కువ మార్కులు వస్తే వారిని బలపరుస్తామని చెప్పడం చదువులేనివారిని పాతాళంలో వుండండి అని చెప్పడం కాదా అని అడుగుతున్నాను. చదువులేనివాడని పైకి తెచ్చే మార్గం ఏమిటని అడుగుతున్నాను. ఇది ఒక్క గుజరాత్‌కు సంబంధించిన సమస్యకాదు, మొత్తం భారతదేశానికి సంబంధించిన సమస్య. భారత

జాతికి సంబంధించిన సమస్య. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కళ్ళు తెరచి కుల ద్వేషాలను, వర్గ సంఘర్షణలను నిలుపుదల చేయకపోతే భారతదేశం నిలువుగా చెక్కలవుతుందని హెచ్చరిస్తున్నాను. ఇక్కడ కూడా కొంతమంది స్టేటుమెంటు ఇచ్చారు, 17వ తేది ర్యాలి నడపటానికి దారితీసిన స్టేటుమెంట్సు. రేపు 15వ తేది వారు సమావేశమవుతున్నారు. 17వ తేది ర్యాలి నడుపుతున్నారు. దామాషా ప్రకారం ఎవరికి ఎన్ని ఉద్యోగాలు ఇస్తారో ఇవ్వండి అంటే రాజ్యాంగచట్టంలో ప్రమాణంచేసి చెప్పినదానిని ఈ రోజు త్రొక్కిపెట్టాలని ప్రయత్నించడం, అధికారంలో వున్నవారు చూసీచూడనట్లు మౌనం వహించడం, పరోక్షంగా రెచ్చగొట్టం 80 సంవత్సరాల స్వతంత్ర్యం భారతదేశాన్ని సర్వనాశనం చేస్తుందని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. పాపయ్య (రామన్నపేట) :—అధ్యక్షా, సోషల్ వెల్ ఫేర్ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తున్నాను. హరిజనవెల్ ఫేర్ కు 78 కోట్లు, బి.సి. వెల్ ఫేర్ కు 11 కోట్లు, ట్రైబల్ వెల్ ఫేర్ కు 8 కోట్లు, వుమెన్ వెల్ ఫేర్ కు 5 కోట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆరవ ప్రణాళికలో 200 కోట్లు ఇస్తున్నట్లు తెల్పారు. ప్రతి సంవత్సరానికి 40 కోట్లు ఇవ్వవలసివుంటుంది. ఈ శాఖకు కేటాయింపులు ఇంకా పెంచితే బాగుంటుంది. బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు హాస్టల్స్ కట్టే కార్యక్రమం అసంపూర్ణంగా వుంది. మన రాష్ట్రంలోని 445 హాస్టల్స్ లో 140 హాస్టల్స్ కు మాత్రమే బిల్డింగులు వట్టారు. ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించి మిగిలినవాటికి కూడా బిల్డింగులు కట్టాలని కోరుతున్నాను. వుమెన్ వెల్ ఫేర్ కార్యక్రమాలు పంచాయితి సమితులలో నామమాత్రంగా వుంటున్నాయి. బాల్వాడీలు, కుట్టుమిషనులు, న్యూట్రిషన్ ప్రోగ్రాములు చురుకుగా నడపడంలేదు. దానికి కారణం స్టాఫ్ లేకపోవడమే. ముఖ్యసేవికలు తక్కువగా వుండటంవల్ల కార్యక్రమాలు కుంటుపడి వున్నాయి. మా పంచాయితి సమితిలో రెండు, మూడు సంవత్సరాలనుండి ముఖ్యసేవిక లేదు. సెంట్రల్ సెక్టారులో స్త్రీ సంక్షేమ కార్యక్రమాలు తీసుకుంటున్నారు. కాని అక్కడ ముఖ్య సేవికలు లేకపోవడంవల్ల ఆ కార్యక్రమాలు కుంటుపడుతున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక కరువు గురించి చెప్పాలంటే నేను ఇటీవల 32 గ్రామాలను చూశాను. అక్కడ మంచినీటి బావులలో నీరు లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

టెంపొరరి చైర్మెన్ :—మీరు తిరిగి రేపు మాట్లాడండి. ఇప్పుడు నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్ తీసుకుంటాము.

NON-OFFICIAL BUSINESS

12-00 noon (a) Non-Official Bill:

The Andhra Pradesh Buildings (Leases, Rent and Eviction) Control (Amendment) Bill, 1981.

Sri P. Janardhan Reddy :—Sir I beg to move for leave to introduce The Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control (Amendment) Bill, 1981.

Mr. Chairman : —Motion moved. The question is :

That leave be granted to introduce The Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction) Control (Amendment) Bill, 1981.

The motion was adopted and the Bill was introduced.

NON OFFICIAL RESOLUTIONS

(1) Remunerative prices for the Agricultural Produce of Peasants —(Contd.)

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, వ్యవసాయ పంటలకు గిట్టుబాటు ధరలు యివ్వాలనే సమస్య మీద తగినంత చర్చ జరిగింది స్పష్టంగా చెప్పవలసింది ఏమంటే నూటికి 80 వంతుల మంది గ్రామాల్లో రైతులు వున్నారు. ప్రధానమైనటువంటిది వ్యవసాయ వృత్తి. ఆ దృష్ట్యా వ్యవసాయోత్పత్తులకు గిట్టుబాటు ధరలు నిర్ణయించడం అంటే 80 వంతుల జనాభా యొక్క జీవన ప్రమాణం పెంచడం అన్న మాట. నూటికి 80 వంతుల జనాభా జీవన పరిస్థితులను మెరుగుపరచడం అన్న మాట అలా చూచినప్పుడు యీ గిట్టుబాటు ధరలు అనేవి చాలా ప్రధానమైనటువంటివి. ఆ ధరను నిర్ణయించడానికి తీసుకోవలసినవ చర్యల గురించి యిదివరకే చెప్పాం. ఒకటి వ్యవసాయం స్టేటు సబ్జెక్టు. ధరల నిర్ణయం అనేది స్టేటు సెంటరుకు సంబంధించినటువంటిది. కేవలం పరాధీనంగా సెంటరు మీద వదిలిపెట్టి కూర్చుండడం గాకుండా స్టేటు, వారి బాధ్యతను సంపూర్ణంగా వ్యక్తిత్వం నిలబెట్టుకోడానికి స్వతంత్రంగా వ్యవహరించవలసిన అవసరం వుంటుంది. ఏ విధంగా చేయాలన్నప్పుడు విత్తనం నాటడానికి ముందే స్పష్టంగా ఫలానా వరి రకానికి యీ ధర వుంటుంది, మొక్కజొన్నకు, జొన్నకు, తెల్ల జొన్నకు, పచ్చ జొన్నకు, వేరుసెనగకు పత్తికి యీ ధర వుంటుందని నిర్ణయం చేయాలి. ఈ వివిధ రకాల వుత్పత్తులకు యీ వివిధ ధరలు నిర్ణయం పంట కల్లం ముందు చేయడం గాకుండా తొలకరిలోనే ధర నిర్ణయం జరుగాలి. జూన్ నెలలోనే ధరల నిర్ణయం జరుగాలి. ఆ ధరలు ఖచ్చితంగా రైతులకు కల్లాల మీద వచ్చేట్లు చూడాలి కల్లాల మీద గిట్టుబాటు ధర రావడం చిక్కుతో కూడిన సమస్య గాబట్టి ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ధరలు నిర్ణయించడం ఎంత ప్రధానమో ఆ నిర్ణయించిన ధరలు రైతులకు చేరడం కూడ అంతే ప్రధానం. అందుకని ప్రభుత్వం పండించిన పంటలను కొనుగోలు చేసే ఏర్పాట్లు

చేసుకునే హామీ యిస్తేనే యిది అమలులోకి వస్తుంది. ఇప్పటి మాదిరిగా ప్రయివేటు వర్తకులకు వదిలిపెడితే వున్న ధాన్యాన్ని డిస్ట్రెస్ సేల్స్‌కు అమ్ముకునే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అందుకని సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషను గాని ఫుడ్ కార్పొరేషను ఆఫ్ ఇండియా గాని యితర ఏజన్సీలు గాని ప్రభుత్వం వైపునుండి ఉండాలి. ప్రభుత్వం నుండి ఆ హామీ వుంటే రైతులు అడ్డగోలుగా అమ్ముకోరు. లేకపోతే కొన్ని మిల్లులవారిని గాని, ప్రయివేటు వర్తకులు గాని కొనే ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. అయితే వారు ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరకు కొని రసీదులు యిచ్చే ఏర్పాటు వుండాలి దాని మీద చెకప్, సూపర్విజను చేసే పద్ధతిలో ప్రభుత్వం చేపడితే బాగుంటుంది. కాని అలాంటి ఏర్పాట్లు లేకుండా కేవలం సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషను, లేక ఫుడ్ కార్పొరేషను ఆఫ్ ఇండియా వారు ఓపెన్ చేసిన సెంటర్సుకు వెళ్లి అమ్ముకోవాలంటే అయ్యే పనికాదు. రైతాంగానికి న్యాయం జరుగదు. నిర్ణయించే ధరలు తొలకరిలో నిర్ణయించాలి, జూన్‌లో నిర్ణయించాలి. ఆ నిర్ణయించిన ధర కల్లాల మీద రైతుకు అందేట్లు చూడాలి. అన్నిరకాల ధాన్యం ప్రభుత్వం కొనే ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఏ ధర అయితే ప్రభుత్వం నిర్ణయిస్తుందో అది రైతుకు ముట్టే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామనాయుడు (పార్వతీపురం) :- అధ్యక్షా, రెమ్యునరేటివ్ ప్రైస్ అనేమాట అందరినోటి నుండి వస్తున్నది. అపోజిషను, రూలింగు పార్టీ ఆ నోట యీ నోట అనకుండా అన్ని పార్టీల నుండి రెమ్యునరేటివ్ ప్రైస్ అనేదానిని ఒక సిద్ధాంతముగా ఊతపదంగా ఒక శాస్త్రంగా అందరు మాట్లాడుతున్నారు. ముఖ్యంగా అపోజిషను పార్టీలు దానిని ఒక ఎజిటేషనలు ప్లాటుఫారమ్‌గా వుపయోగించుకునే పద్ధతిలో రాజకీయ చైతన్యం తెస్తున్నామనే పద్ధతిలో అగ్రికల్చరిస్టులు తమ అవసరాల నిమిత్తం పోరాడే మూడ్‌ను వుపయోగించుకుని దానిని ఒక ఊతగా తీసుకొని తమ రాజకీయ ప్రయోజనాల కొరకు ప్రయత్నం చేయడం మనం చూస్తున్నాము. దానిగురించి విమర్శ చేసేదానికంటే మొత్తంపైన గుర్తించవలసిన విషయం—వ్యవసాయదారులకు, వ్యవసాయ సమాజానికి చాలా కాలమునుండి జరిగే అన్యాయం—అయితే యీనాడు దానిని తీర్చిదిద్దడానికి ఆ సమాజము కొరకు వుద్దేశం వెలువడిందనేది సంతోషదాయకమైనటువంటి విషయం. ఒకప్పుడు అయితే యీ రెమ్యునరేటివ్ ప్రైసెస్ కావాలని ఆచార్య రంగా గారు అన్నప్పుడు వారు బ్లాకు మార్కెటు కొరకు ప్రచారం చేస్తున్నారని ధరలు పెంచడానికి చేస్తున్నారని వారిని ఏ విధంగా అయినా అపుజేయాలని వచ్చిన పార్టీలు వున్నవి. వారందరు కూడ యీనాడు సహకరించి సుహృద్భావముతో వ్యవసాయదారులకు అవసరమైనటువంటి మంచి రెమ్యునరేటివ్ ప్రైసెస్ కావాలని నినాదం చేయడం వెల్కం చేయవచ్చు అంగీకరిస్తాను. అదే రెమ్యునరేటివ్ ప్రైసెస్ సిద్ధాంతం మీద ఆనాడు తగిన వాతావరణం లేనందున నేను నాలుగుసార్లు అసెంబ్లీకి పోటీ చేసి ఓడిపోయాను. 1952 నుంచి 1972 వరకు ఓడిపోయాను. అయితే రాజకీయరంగం విడిచిపెట్టిపోలేదు.

?-10 p.m. గ్రామగ్రామం పోయి ప్రచారం చేస్తూ ఉన్నాను 1972 నుంచి మంత్రులు నిలబడినా ఈ సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరించి, నన్ను అంగీకరించి వారిని తిరమారు. This doctrine has come to stay. It has to be recognised as a vital force. అందరూ రెమ్యూనరేటివ్ ప్రయిస్ కావాలని చెబుతున్నారు. ప్రభుత్వం చేసిన మంచిపని ఒక్కటి చెబుతాను. ఈనాడు 110 రూపాయలు అని అంగీకరించారు. ఇతర పంటల గురించి కూడా చెప్పారు. ఇది మెచ్చుకోతగిన విషయము. ఆ రెమ్యూనరేటివ్ ప్రయిస్ కావాలనే సిద్ధాంతం కోసం 50 సంవత్సరాల పోట్లాడుతున్న నాలాంటివాడికి అది సంతోషం ఇవ్వదు. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వాలి. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర అంటే దాని అర్థం ఏమిటి ? What is it content? What is it's shape? What is it's substance దానిని గురించి తగినటువంటి ఆలోచన కావాలి. ఈ సందర్భంలో నేషనల్ అగ్రికల్చరల్ ప్రయిస్ కమీషను ఫెయిల్యూర్ అయింది దేశంఅంతటా వ్యవసాయ పరిస్థితులు ఒకేవిధంగా ఉన్నాయని అనుకోవడంకన్నా ఇంకొక పొరపాటూ ఏమీలేదు. రైతులనుంచే కొనే సరుకుల ధరలో తేడా ఉంది. ఇక్కడ చెరకుకు ఇచ్చే ధర, లెవీ షుగర్ కు ఇచ్చే ధర ఒకటిఉంటే మహారాష్ట్రలో ఇంకొకటి ఉంది. ఇంకా ముఖ్యమైన వేరుశనగ మొదలైన పంటలు ఉన్నాయి. అందుచేత మన రాష్ట్రంలో స్టేట్ అగ్రికల్చరల్ ప్రయిస్ కమిషను ఒకటి ఉండాలి. అది ఇచ్చటి పంటల ధరలు నిర్ణయించేట్లు ఉండాలి. ఇప్పుడు ఏ మంత్రిగారికి అయినా బుద్ధిపుడితే దానధర్మంగా 10 రూపాయలు సపోర్టింగు ప్రయిసు ఇచ్చామనిఅంటారు. అందుచేత ఆ విధంగా కాకుండా ఒక సైంటిఫిక్ ప్రాతిపదిక మీద నిర్ణయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఏమిటా కొలతబద్ద ? రైతు జీవితానికి కావలసిన గిట్టుబాటు ధర, కష్టానికి తగ్గ గిట్టుబాటు ధర ఏ విధంగా ఇవ్వాలనే విషయం గురించి ఆలోచించాలి. ఈ ప్రయిసు నిర్ణయంలో కొత్త సిద్ధాంతం వచ్చింది. ఇదివరకు కమ్యూనిస్టు మిత్రులు, ఇతర మిత్రులు వర్కరుకు ఈ విధమైన వేజ్ ఉండాలని, వేజ్ ఇండెక్స ప్రకారం ఇవ్వాలనిఅనేవారు. అదే విధంగా రైతులకు ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. అగ్రికల్చర్ ను ఒక ఇండస్ట్రీగా రికగ్నయిజుచేసి అందులో పనిచేసే వారి జీవిత ప్రమాణాలను బాగుపరచాలి. వారు గౌరవంగా బ్రతకడానికి, కడుపు నిండడానికి కావలసినది సమకూర్చడానికి లైఫ్ ఇండెక్సు తయారుచేయాలి. వారికి అయ్యే ఖర్చులు అన్నీ చూసి వారికి భూమిమీద మిగిలేట్లు చూస్తున్నామని అంటున్నారు. వారికి మిగలడం అంటే మనలాగ నాలుగు జతల బట్టలు వేసుకొని తిరిగేట్లు చూడాలి. ఈనాడు వరి పండించేవారికి అది తినే అవకాశం లేకుండా ఉంటున్నది. అదేవిధంగా వంకాయలు పండించేవానికి వంకాయలు తినే అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. ఈ పద్ధతి ఎంతకాలం జరుగుతుంది ? అటువంటి అన్యాయాన్ని తొలగించే విధానం ఉండాలి. ఇటువంటి విప్లవం రావాలి, అటువంటి విప్లవం వచ్చి తీరుతుంది. చిరకాలం నుంచి పట్టణవాసులు, పారిశ్రామికవేత్తలు, ఉద్యోగస్థులు-అందరం కూడా వారిని మరచిపోయాం. పబ్లిక్ అండర్ టేకింట్సులో స్ట్రయికు చేస్తే భయపడిపోయి ఇదిగో నీకు ఇంత అని ఇస్తున్నారు.

ఆ రైతులకు నోరులేదని ఈ అన్యాయం చేయడం తగదు. శ్రీడ్ యూనియన్ బేంక్‌లో వారికి బ్రతుకు ఇవ్వకపోతే వారికి అన్యాయం చేసినవారం అవుతాము. ఏమిటి వేషాలు, ఏమిటి షోకులు? అక్కడ 5 రూపాయలు స్టాండర్డు ఏమిటి? ఇక్కడ 10 రూపాయలు స్టాండర్డు ఏమిటి? అందుచేత అగ్రికల్చర్‌ను కూడా ఒక ఇండస్ట్రీగా గుర్తించి వారికి గిట్టుబాటు ధరలను, కావలసిన సౌకర్యాలను సమకూర్చకపోతే వారే శిక్ష విధిస్తారని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ శ్రీనివాసరావు :— అధ్యక్షా, రైతు పండించే వస్తువులకు సరసమైన ధర ఇవ్వనందువల్ల ఎంత తీవ్రమైన ఆందోళన రైతాంగం పడుతున్నదో మనకందరికి తెలుసు. ఈనాడు రైతులయొక్క పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. సరైనటువంటి ధర నిర్ణయించే విధానం లేనందువల్ల రైతాంగం ఎన్నో దోపిడీలకు గురి అవుతున్నది. ఈనాడు గోధుమ, ప్యాడీలకు తప్ప ఇతర వాటికి ధరలు నిర్ణయించడంలో అగ్రికల్చరల్ ప్రయిస్ కమిషను వారి జోక్యం లేదు. రైతాంగం శ్రమతో పండించిన పంటలకు ఫ్రీ మార్కెట్ ఆపరేషన్సుకు వదిలాము. ఫ్రీ మార్కెట్ ఆపరేషన్సులో ధర నిర్ణయించడంలో కొన్ని గైడ్ లైన్సు ఉన్నాయి. వాటిని పాటించడం లేదు. వారు పెట్టిన పెట్టుబడి అంతా పంచిన పంటలో రాని పరిస్థితి నేడు ఉంది. వారు చేసినటువంటి శ్రమ, పెట్టినటువంటి ఖర్చు వీటన్నింటినీ బేరిజు వేసుకొని సరసమైన ధర నిర్ణయించాలి. కాని అలాగ జరగడం లేదు. మేము అడిగేది ఫెయిర్ ప్రయిస్ కాదు, శ్రమకు తగిన ఫలితం ఉండాలని, పెట్టినటువంటి ఖర్చు, భూమి విలువ అన్ని చూసుకొని ఇచ్చే పరిస్థితి ఉండాలంటేలేదు. మనం సపోర్టు ప్రయిస్ అని పెట్టిచేస్తున్నాము. అది సమస్యను పరిష్కరించదు. ధర నిర్ణయించి దానికి ఇంత సపోర్టు ప్రయిసు ఇస్తావని అంటే చచ్చే మనిషికి నీరుపోసినట్లు అవుతుంది కాని బ్రతికించడానికి దోహదకారి కాదు. సరసమైన ధరను నిర్ణయించే సూత్రాలను బట్టి నిర్ణయించి ఆ రకమైన అమ్మకునే ఏర్పాట్లు ప్రభుత్వనుంచి ఎంతవరకు రాదో అంతవరకు జరగదు. ఈ గిట్టుబాటు ధర గురించి ఎన్నో రాష్ట్రాలలో ఉద్యమాలు చేస్తూనే ఉన్న విషయం మీకు తెలుసు. మనం తక్షణ చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరము ఎంతైనా ఉంది. ఈ రోజు రైతు పండించిన పంటను మార్కెట్‌కి తీసుకువెడితే పెద్ద పెద్ద వ్యాపారస్థులు డబ్బును మార్కెట్‌లో వదలరు. పంపిణీచేయరు. ఇంత రేటుకి బజారులో కొనాలి, అమ్మాలి అని ఏమీ లేనందువల్ల ఒక వస్తువు ఈ రోజు బజారుకి పట్టుకువేడితే ఒక రేటు వస్తుంది రేపు ఒక రేటు వస్తుంది. రైతు తీసుకువెళ్ళిన డబ్బు ఉన్న ఫైనాన్సియర్సు దానిని తీసుకోకుండా ఆగుతారు. అటువంటి మొనాపలీస్ జరిగితే అది తీవ్రమైన దోపిడి కాదా? దానికి ప్రభుత్వము పర్మిషను ఇచ్చినట్టు అవదా? ఇవి అన్ని పరిశీలించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అటువంటి గుత్త వ్యాపారస్థులు చేస్తున్నవాటిని చెక్ చేయాలి. పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ అనేది ఇందిరా కాంగ్రెస్ అంగీకరించిన సిద్ధాంతమే కావలసి ఉంటే మానిఫెస్టో చూడండి. అది అమలు చేయడానికి మనం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నాము? రాష్ట్రప్రభుత్వము తక్షణమే అవసరమైతే చట్టము చేసి ఇది ఏర్పాటు చేయాలి. సివిలు సప్లయిసుకి తగు నిధులు

ఇచ్చి సరైన ధరలకు రైతాంగం వారు పండించిన పంటలు అమ్ముకునే ఏర్పాటు చేయకపోతే రైతాంగం చిక్కి నగి వారు కృశించి బాధ పడుతూ ఉంటారని దానికి తగిన చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని వేడుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను,

12-20 p.m. శ్రీ సి హెచ్. విఠల్ రెడ్డి:--అధ్యక్షా, ఇది చాలా ప్రధానమైన సమస్య, ఇది జాతీయ సమస్య కూడా. రైతులు పండించేదానికి గిట్టుబాటు ధర చాల అవసరం దేశం స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 33 సంవత్సరాలు అయినా తరువాత కూడా దేశంలో రైతులకు గిట్టుబాటు ధర శాస్త్రీయ పద్ధతులలో నిర్ణయించక పోవడం చాల శోచనీయమైన విషయం. అంతేగాక స్వాతంత్ర్యంవచ్చిన తరువాత ఈ కాలంలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోనే గాని, తమిళనాడునే గాని కర్నాటకలోనేగాని, హర్యానాలోగాని, ఉత్తరప్రదేశ్‌లోనే గాని, మధ్య ప్రదేశ్‌లోనేగాని బ్రహ్మాండంగా రైతుల ఉద్యమం ప్రారంభం అయింది. రైతులు అన్ని రకాల ప్రజలను కలుపుకొని బ్రహ్మాండమైన ఉద్యమం తీశారు అనే సంగతి మరచి పోకూడదు. రైతులు రంగంలోకి రావడం ఇదే మొదటిసారి. రైతులు ఉద్యమాలలో పాల్గొనడం ఇదే మొదటిసారి. ఈనాడు ఈ రైతుల ఉద్యమాన్ని మీరు ఆలోచించకుండా రైతుల సమస్యలు పరిష్కరించకుండా మీకు తృణీకరించినట్లయితే ఈనాడు దేశంలో రైతలు మవునం వహించరు. ఈనాడు వారి న్యాయమైన కోరికల కోసం పోరాటం చేస్తున్నారు. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల ధరలు పెరగాలి. వారికి అప్పులు, బకాయిల భారము విపరీతంగా పెరిగింది పారిశ్రామిక వస్తువుల ధరలు కూడా విపరీతంగా పెరుగుతున్నాయి. వారి న్యాయమైన కోరికలకొరకు రైతులు తీవ్ర పోరాటం చేస్తున్నారు. ఆ రైతు ఉద్యమాన్ని విచక్షణా రహితంగా అణచివేస్తున్నారు. ఫైరింగులు చేస్తున్నారు. జాతీయ భద్రతా చట్టము క్రింద వారి పైన కేసులు పెడుతున్నారు. రైతు ఉద్యమాన్ని అణచివేస్తున్నారు. ఈనాడు రైతులు పండించే ధరలకు గిట్టుబాటు ధర ఇచ్చినట్లయితే దేశంలో ఆర్థిక సంక్షోభంవస్తుంది అని ప్రచారము చేస్తున్నాను. దీనిలో గుత్తపెట్టుబడిదారుల పాత్ర ఎక్కువగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను రైతులు పండించే వస్తువులకు గిట్టుబాటు ధర ఇస్తే ఆర్థిక సంక్షోభం ఎట్లా వస్తుంది? కాబట్టి ఇది ఒక కుటిలమైన కుట్ర పన్నుతున్నారు. దానిని మనం నమ్మకూడదు దానికి వ్యతిరేకంగా దేశ వ్యాపితంగా ఒక తీవ్రమైన ఉద్యమం ప్రారంభించాలని మనవి చేస్తున్నాను. రైతుల కోరికలు ఏ విధంగా ఉన్నాయి అనేది మీకు ఆలోచించాలి 1971-72లో రైతుల అగ్రికల్చర్ ప్రోడక్టుకి ఎట్లా ధర ఉన్నది అంటే 101.4 ఉంటే మాన్యుఫాక్చర్ ప్రోడక్టుకి 109.5. దానికి అగ్రికల్చర్ ప్రోడక్టు 91.7 శాతము 1971-72లో అగ్రికల్చరల్ ప్రోడక్టు 113. ఉంటే మాన్యుఫాక్చరు ప్రోడక్టు 119 ఉంటే 95 శాతము 1964-75లో 169 అగ్రికల్చర్ ప్రోడక్టు ఉంటే మాన్యుఫ్యాక్చర్ ప్రోడక్టు 168.8 ఉన్నాయి. దీనికి నూరు శాతము ఉన్నది. 1971-8 లో చూసినట్లయితే అగ్రికల్చర్ ప్రోడక్టు 189.6 ఉంటే పారిశ్రామిక వస్తువుల ధరలు 230 కి పెరిగాయి దీని శాతము 82కి పెరిగి పోయింది అగ్రికల్చర్ ప్రోడక్టును ఈనాడు ఈ విధంగా ఉన్నది కాబట్టి రైతులు దేశంలో గిట్టుబాటు ధరలు కోరుతున్నారు. అది న్యాయంగా ఉన్నది. కాని

జాతీయ వస్తువుల ధరల నిర్ణీత కమిటీ శాస్త్రీయ పద్ధతిని ఆలోచించడంలేదు. వ్యవసాయ రంగంలో ఖర్చులు పెరిగాయి. పారిశ్రామిక వస్తువుల ధరలు పెరిగి పోయాయి. దానితోబాటు యూరియా మొదలైన ఎరువుల ధరలే గాని ఇతర వస్తువుల ధరలేగాని గమనంలోనికి తీసుకోకుండా శాస్త్రీయ పద్ధతిలో పరిశీలించకుండా గిట్టుబాటు ధర చేస్తున్నారు. పొగాకు ధర చూస్తే 950కి పెంచారు. ప్రత్తి ధర చూస్తే 480. ధాన్యం ధర 105 నుంచి 110, 1?5 చెరకు ధర 135. వారు ఇవి ఏ పరిస్థితిలో నిర్ణయించారో అర్థము కావడంలేదు. కాబట్టి శాస్త్రీయ పద్ధతులలో ధరలు నిర్ణయం చేయడంలేదు, కాబట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కూడా ఈ న్యాయమైన కోరికలు ధర కూడా నిర్ణయించి ఈ శాసనసభలో అన్ని పక్షాల వారు ఎలాంటి దేశాభిప్రాయం లేకుండా ఈ తీర్మానాన్ని అందరు అంగీకరించాలని రైతులకు గిట్టుబాటుధర ఇప్పించాలని ఈ తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వము వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ కోరాలని మీ ద్వారా ఈ సభను కోరుతూ నేను ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. శేషారెడ్డి:—అధ్యక్షా. వ్యవసాయోత్పత్తులకు గిట్టుబాటు ధరలు కావాలని కోరుతూ ఈ తీర్మానాన్ని రాజేశ్వరరావుగారు ప్రతిపాదించారు. అందుకు వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. ఇది చాలా ఉత్తమమైన ప్రతిపాదన. గతంలో దీని గురించి ఎవరైనా చెపితే—ఇది భూస్వాములకు, పెట్టుబడిదారులకు ప్రయోజనం చేకూర్చేందుకు మాత్రమే ఉపకరిస్తుందని వామపక్షాల వారు, సోషలిస్టులు భావించేవారు. రైతులు అంటే భూస్వాములేనని. వారికి మంచి రేటు ఇవ్వడం అంటే పెట్టుబడిదారులను బలపర్చడమేనని సోషలిస్టులు, వామ పక్షాల వారు అంటూ ఉండేవారు. కానీ ఇప్పుడు దేశ పరిస్థితులలో మార్పులు వచ్చాయి. దేశంలో సగం మందిగా ఉన్న ఈ రైతుకు సరైన రేటు ఇవ్వకపోతే మంచిదికాదని వామపక్షాల వారు కూడా రైతుకు సరైన రేటు ఇవ్వాలని ఇటువంటి తీర్మానం తెచ్చినందుకు అభినందిస్తున్నాను. ఒక గుడ్డ ధర నిర్ణయించడం విషయంలో—ప్రత్తి ధర, ఎంత, కార్మికుల వేతనం ఎంత, ఇలా దానికి అయ్యే అన్ని ఖర్చులు లెక్కలోకి తీసుకొని బట్టధర నిర్ణయిస్తున్నారు. అలాగే పారిశ్రామిక ఉత్పత్తులకు కూడా ధరలు నిర్ణయించడంలో అన్ని అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకొంటున్నారు. అలాగే వ్యవసాయోత్పత్తుల ధరలు నిర్ణయించే సందర్భంలో కూడా భూమి ఖరీదు ఎంత, ఎరువుల ఖరీదు ఎంత, కూలీల వేతనాలు ఎంత, నారుమళ్లకు అయిన ఖర్చు ఎంత — ఇలా అన్ని ఖర్చులను లెక్క వేసినప్పుడు సరైన రేటు వస్తుంది గానీ లేకపోతే రైతులకు తీరని అన్యాయం జరుగుతుంది. పారిశ్రామిక వేత్తలను ఒకలాగాను నోరులేని రైతులను మరొకలాగాను చూడడమనేది మంచిదికాదు. ఇటీవల కిసాన్ ర్యాలీ సందర్భంగా లక్షలాది రైతులు మా ప్రియతమ నాయకురాలు ఇందిరాగాంధి నాయకత్వంలో సమావేశమై, తమకు కూడా ఇటువంటి రేట్లు నిర్ణయించాలని; తమ ఉత్పత్తులకు రేట్లు నిర్ణయించడంలో సేద్యానికయ్యే ఖర్చులన్నిటినీ పరిగణనలోకి తీసుకొని తమకు సరైన ధరలు నిర్ణయించి రైతాంగాన్ని కాపాడాలని కోరడం జరిగింది. 12-30 p.m.

(కోరం బెల్)

లేవీ కొలవలేనే కారణంతో ఈ ప్రభుత్వాలు రైతుల్ని రైలుకి పంపించాయి. అటువంటి రైతుకి సరైన రేటు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈ రేటు నిర్ణయించడం విషయంలో జనవరి నెంలో ఒక రేటు ఉంటుంది, దీనికి డిసెంబరు నెలలో ఉండే రేటుకి సంబంధం ఉండదు. జనవరిలో రైతు తన ధాన్యం అంతా అమ్మేస్తాడు. ప్రభుత్వం జనవరిలో నిశ్చితమైన రేటు ఇచ్చి అందరూ దానిలో కొలుచుకొనే విధానం చేయాలి నూటికి 80 మంది ఉన్న ఈ పేద రైతుల శ్రేయస్సు చూడాలని రాజేశ్వరరావుగారు ఇటువంటి తీర్మానం తెచ్చినందుకు వారిని అభినందిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ బి నిరంజనరావు —అధ్యక్షా, రైతుకు గిట్టుబాటు ధర కావాలనడం సర్వత్రా అంగీకరించారు ఇటీవల పత్రికలలో చూశాను—కౌన్సిల్ లో ధాన్యం తమిళనాడుకు తీసుకుపోతున్నారు. కాబట్టి అది రిస్ట్రిక్టు చేయాలనే వాదం చేసినట్లు తెలుస్తున్నది ఈ సమస్య కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాలలోనే కాక మరే చోట పండిన ధాన్యాన్ని అయినాసరే ఇప్పుడు తమిళనాడు నుంచి వచ్చినవారు ఆ ధాన్యాన్ని కొని ఉండ పోతే—ఇక్కడ ఉన్న మిల్లర్సు రు. 50, రు. 60 ఇచ్చి కొనేవారు తమిళనాడు మిల్లర్సు వచ్చి రు 95, రు. 95 వరకు ఇచ్చి కొన్నారు. దీనిపై డెల్టాలోని మిల్లర్సు ఇదివరకు ఆందోళన చేశారు తమిళనాడు ప్రభుత్వం గానీ, అక్కడి నుంచి వచ్చినవారు గానీ ఇక్కడి ధాన్యం కొనుక్కుపోతున్నారు కాబట్టి మేము ప్రభుత్వానికి ఇవ్వవలసిన లేవీ ఇవ్వడంలేదు అని ఇక్కడి మిల్లుల వారు ఒక వాదన మొదలుపెట్టారు అత్యంత విచారకరమైన విషయం ఏమిటంటే రైతుకు గిట్టుబాటు ధర కావాలనే పార్టీ వారే ఆ మిల్లర్సు తరఫున తమిళనాడుకు ధాన్యం పోకుండా రిస్ట్రిక్షను పెట్టాలని చెప్పడం జరిగింది ఇది ప్రభుత్వం గ్రహించిందో లేదో తెలియదు. అటువంటి రిస్ట్రిక్షన్సు ఉంటే రైతుకు వంద రూపాయలకు అమ్మినా గిట్టుబాటు కాదు అఫిషియల్ రిస్ట్రిక్షను వచ్చినట్లు తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి రామచంద్రన్‌గారు హిందూ పత్రికలో వ్రాసినట్లు వచ్చింది మీరు ముఖ్యమంత్రికి ఈ విషయం తెలపాలి. దేశం మొత్తం ఒకే జోన్‌లో ఉంది కాబట్టి ఇలాంటి రిస్ట్రిక్షన్సు పెట్టడం సరైంది కాదు రైతుకు గిట్టుబాటు ధర ఉండాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :—అధ్యక్షామహాశయా, గిట్టుబాటు ధర విషయంలో రాజేశ్వరరావు గారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని అన్ని పక్షాలు బలపరుస్తున్నందుకు సంతోషం, ఈ విషయంలో దేశ వ్యాపితంగా ఎన్నో ఉద్యమాలు వచ్చాయి, మన రాష్ట్రంలో ఎన్నో ఉద్యమాలు వచ్చాయి. ఇంకా రాబోతున్నాయి, దీనిని కుణ్ణంగా చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది, ఇప్పుడు జరిగేదేమంటే ఆర్బిట్రరీ ధర ఫిక్స్ అవుతున్నది, దానిని ఖండిస్తూ వచ్చాము. నేను మాత్రం రెమ్యూనరేటివ్ ప్రయిస్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. పారిశ్రామిక వస్తువుల, వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల ధరల మధ్య సమన్వయం ఉండాలి, లేకపోతే దేశం దరిద్రమవుతుంది. 1968-69 లో మొత్తం దేశం సంపదలో 18 శాతం వ్యవసాయం నుంచి వచ్చేది, ఇప్పుడు 13 శాతానికి పడిపోయింది. అంటే నూటికి 70 మంది శ్రమచేసి, కష్టపడి

దానిని ద్రవ్యరూపంగా చేస్తే అది 13 శాతానికి వచ్చింది, దీనికి కారణం ఏమిటి ఈ కారణాలు చాలా ఉన్నాయి. ప్రైవేటు పెత్తనం పెట్టబడిదారులు, ప్రభుత్వము కుమ్మక్కయి ఈ మోసాన్ని 30 సంవత్సరాల నుంచి సాగిస్తున్నాయి. ఇప్పుడు రైతాంగము మేల్కొంది కార్మిక వర్గం మేల్కొంది. అన్ని పార్టీలలో ఉన్న రైతాంగము, కార్మికవర్గము మేల్కొంది. దీనిని అంతమొందించడానికి గ్రామాలలోని యువకులు ఇప్పుడు సిద్ధమైనారు. ఉమ్మడి జనతాపార్టీ ఉన్నప్పుడు వాజపేయిగారితో "The farmer must get remunerative price based on the principle of party" అని అప్పుడే శంఖారావం మేము పెట్టాము. దానికన్నా రాజగోపాలాచారిగారు ఏమన్నారు అంటే.

"If we aim at raising the standard of living in the country as a whole, it is obvious that we should consider the case of the largest section, which is also poorest in the country viz., those whose livelihood is agriculture. 70% of our population lives by agriculture. It follows from this stark reality, that we cannot raise the standard of living in our country, unless we raise the prices of farm produce. It is by increasing the self-earned purchasing power of the 70% of population can we truly raise the general standard of living in villages,....

అప్పుడెప్పుడో 20 ఏళ్ల క్రింద చెప్పారు. దానిని మనము గ్రహించలేక పోయాము. ఇప్పుడైనా ఈ విషయాన్ని గ్రహించే పాలకులు ఇప్పటికైనా మన రైతుకురక్షణ కల్పించాలి. ఇప్పుడు వెంకటస్వామిగారి సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్, యఫ్‌సిఐ ఉంది. వారు రైతుకు రు 50 తక్కువ ఇస్తున్నారు. ఆ రు.50 జీతాలతో, స్టోర్సులతో, ఇంకా దుబారా ఖర్చులుగా పోతున్నాయి. కాని రైతుకు దక్కడం లేదు. ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టినట్లే వెడుతున్నది. కాని కష్టించిన రైతుకు చెందకుండా పోతోంది. అటు కన్స్యూమరూ లాభ పడడం లేదు, ఇటు రైతూ లాభ పడడం లేదు. నడుమ ఉద్యోగులు దిగమింగుతున్నారు. ఇది కాకుండా కోఆపరేటివ్ సెక్టర్‌ను ప్రభుత్వం గ్రామ గ్రామాలలో రైతాంగముతో బలపరచినట్లయితే ఈప్రభుత్వ డబ్బు 12-40p.m.
దుబారా కాకుండా కన్స్యూమర్‌కైనా ఇవ్వగలుగుతాము. అందుకనే దీనికితోడు కోపరేటివ్ సెక్టరును బలపరచాలని కోరుకుంటున్నాను. సపోర్టు ప్రయిస్ ఫిక్స్ చేస్తున్నాము. మేము అనేది పారిటీ ప్రయిస్‌తో The farmer will be assured of the support price which will not be less than 85% of the parity price. సపోర్టు ప్రయిస్ నిర్ణయించడంలో ఒక శాస్త్రీయమైన పద్ధతిని అవలంభించాలి. ఇప్పుడు కొందరు సోదరులు అడిగారు—మీరు దనుసు ధర—అగ్రికల్చర్ ప్రొడ్యూస్ ధర బాగా పెరగాలి అంటున్నారు, కొనుక్కునే వాని గతి ఏమి కావాలని అన్నారు. అందుకే పారిటీ ప్రైస్ అంటున్నాము. ఎప్పుడయితే ఇండస్ట్రియల్ ప్రొడ్యూస్ ధర పడిపోతుందో అప్పుడు మా అగ్రికల్చర్ ప్రొడ్యూస్ ధర పడేయండని అంటున్నాము. ఇప్పుడు మేము కొనే వస్తువుల ధర ఎక్కువగా ఉంటోంది, అమ్మే వస్తువుల ధర పడిపోతోంది. ఈ 20 సంవత్సరాల నుంచి మేము అమ్మే వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పడి

పోయాయి. మేము కొనే వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతూ ఉండడం వల్ల గ్రామ గ్రామాలలో టెన్షన్ బయలుదేరి విప్లవంగా తయారైంది. అందుకే నేను ఈ టిచిదరులతో మనవి చేస్తున్నాను. అగ్రికల్చరల్ ప్రొడ్యూస్ ధరలు, ఇండస్ట్రియల్ ప్రొడ్యూస్ ధరలు రెంటికి పారిటీ ఉంచాలి. అది అర్థం చేసుకుంటే కార్మికుడూ సుఖముగా ఉంటాడు. బిర్లాలు సుఖముగా ఉంటారు, రైతూ సుఖముగా ఉంటాడు. ఈ సపోర్టు ప్రయిస్ నిర్ణయించడంతో పారిటీ ప్రయిస్‌లో ఎక్కువగా నిర్ణయం చేయండి. పారిటీ ప్రైస్ 85 శాతం చేస్తే మాకు చెమ్మది. అందుకే మేము అఖిలపక్షం వారు పెట్టిన డిమాండులో 180 రూపాయలు పెట్టినాము. కాని మార్కెట్లో రు. 150, రు. 160 కి తక్కువ లేదు. ఇంక స్వామిగారికి తెలుసు. కార్మికుడూ మా వాడే, కర్షకుడూ మా వాడే. వాడూ నష్టపడకూడదు. అది ఈ పారిటీ ప్రయిస్ వల్లే సిద్ధిస్తుందని మేము అనుకుంటాము. మార్కెట్లో ధర బాగా పడిపోతున్నది. ఎట్లా కంట్రోలు చేయాలి అంటే కంట్రోల్ చేసే శక్తి మీ దగ్గర లేదు. Because you have sold commission business to Tatas and Birlas, అందుకని మీరు ఇప్పుడు ఏమి చేస్తారు, ఏమి చేయలేరు. ఇక మేము విదేశాలకు అమ్మనీయము, అదీ, ఇదీ అంటారు. ప్రత్తి విషయం రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. ప్రత్తిని విదేశాలనుంచి తెప్పిస్తున్నారు. రైతు ఏమి చేయాలి, ఏమి చేసుకోవాలి. ఈ అగ్రికల్చరల్ ప్రైసెస్ కమిషనును ఢిల్లీలో ఇందిరా గాంధీగారి దగ్గర ఉంచాను. ఆమెకు వ్యవసాయం గురించి తెలియదు, పెద్ద కుటుంబములో పుట్టింది. ధాన్యం చెట్టుకు పండుతుందా, వరికి పండుతుందా అనేది తెలియదు. అటువంటి నాయకత్వములో మనము ఉన్నాము. అగ్రికల్చరల్ ప్రయిసెస్ కమిషను కూడా,.... ... .

Sri B. T. L. N Chowdary (Anantapur) :—Sir, he is casting aspersions on our beloved leader and saying that our beloved leader is ignorant of cultivation etc. It has to be withdrawn...

(interruptions)

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి (కమలాపూర్) :—వారిది రైతు కుటుంబము కాదు అని చెప్పడానికి ఇది. ఈ సపోర్టు ప్రయిస్ అనేది చాలా ముఖ్యమైనది. అగ్రికల్చరల్ ప్రయిసెస్ కమిషను ఢిల్లీలోనే కాకుండా ప్రతి జిల్లాలోను ఈ కమిషను ఉండాలి. ప్రత్తి ప్రొడ్యూస్ గురించి విచారించి కమిషన్ రేటు ఫిక్స్ చేయాలి. ఆ కమిషనుతో రైతు సంఘాల తరఫు నుంచి వచ్చిన వారిని మెంబర్స్‌గా నియమించాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యముగా వ్యవసాయోత్పత్తుల దేశం. ఈ దేశములో నూటికి 80 మంది వ్యవసాయం మీదనే బ్రతుకుతున్నారు. అందుకని మనము ఇక్కడనుంచి తీర్మానము చేయకపోయినా రాజేశ్వరరావుగారు పెట్టిన తీర్మానమును ఒక రికమండేషన్‌గా ఢిల్లీకి పంపాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. శ్యామలరావు :—అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షాల వారు ప్రవేశ పెట్టినటువంటి ఈ అనధికార తీర్మానము ఒక రాజకీయ ప్రచారం కోసము పార్టీ

ప్రయోజనాలు ఏమైనా ఉంటే వాటిని సాధించుకోడానికి ప్రయత్నించే రైతు ప్ర- వాస్తవానికి ఈ మాట ఎందుకు అన్నాను అంటే.....

శ్రీ పి. జనార్ధన రెడ్డి :— దీని మేము సహించాలా ? ఇది ఏ తరహా సమంజసము ?

శ్రీ సి.హెచ్. శ్యామలరావు :— నాకు ప్రతిపక్షాల పట్ల ము, ముఖ్యంగా ఈ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టినటువంటి రాజేశ్వరరావుగారి పట్ల అమితమైన భక్తి విశ్వాసాలు ఉన్నాయి. అంటే గౌరవము లేని కాదు—ఏదో రైతుల పట్ల వారికే అభిమానం ఉన్నట్లు రైతుల సమస్యలను ఏదో విధంగా కూడగట్టుకొని వాటిని పరిష్కరించలేకపోతే వారు ఆవేదన, ఆందోళన చెందుతున్నట్లు, ప్రభుత్వం రైతుల సమస్యలను అలక్ష్యం చేస్తున్నదనే భావనతో ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని మరి రాజకీయ తీర్మానం అనక అనరికారి తీర్మానం అనాలా అని మంటారు? ఎందుకంటే రైతు సంక్షేమాన్ని కోరి ఏవైనా వారు ప్రవేశ పెట్టారో లేక వారి ప్రసంగాలలో వ్యక్తపరిచారో ఆ సంశాలను సరిగా పరిశీలన చేయాలని అన్నారో అంతకు మించినటువంటి ప్రయోజనాలను రైతులకు చేకూర్చేదానికి ఈ ప్రభుత్వం అనేక పనులు చేస్తూ ఉంది దీని ద్వారా ఏదో మేము చేయనట్లు వారు అడిగినట్లు రేపు పేపర్ల ద్వారా రేడియో ద్వారా ప్రచారం చేసుకోడానికి ఇది. ఎందుకంటే చివరలో ఎలాగూ మేము ఈ తీర్మానాన్ని తిరస్కరించక తప్పదు. తిరస్కరించిన తరువాత రైతుల పట్ల సానుభూతి లేక పోయిన ఈ ప్రభుత్వం తిరస్కరించింది కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వానికి రైతుల పట్ల శ్రద్ధ లేదు, ఆసక్తి లేదు అనే ప్రచారం కోసం తప్పిస్తే ఈ వేళ దేశ వ్యాప్తముగా ఇందిరాగాంధిగార్కి రైతుల పట్ల ఉన్నటువంటి సానుభూతిని అర్ధం చేసుకోలేక జనార్ధనరెడ్డిగారు ఒక చిన్న విమర్శ-ఆమెకు వరి అంటే ఏమిటో తెలియదని- చేశారు. ఇలాంటి విమర్శలు చేసిన చరణ్ సింగ్ గారికి ఏ గతి పట్టిందో ఆయనను ఒక్కసారి అర్ధం చేసుకోమని కోరుతున్నాను. ఆయన కూడా ఇదే విధంగా అన్నారు.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :— జనార్ధనరెడ్డిగారు చెప్పింది వాస్తవం 12-50 p.m.
కాదని వారు చెపుతున్నారు. జనార్ధనరెడ్డిగారికి అనుభవం ఉంది. లోగడ అసలు ఈకట్టక్రింద ఉన్న నీరంతా వృధాగా పోతోంది కాబట్టి అది తీసివేస్తే వృధా ఖర్చు తప్పుతుంది అన్న నాయకులు కూడా ఉన్నారు. వ్యవసాయానికి మడి కట్టి నీరు నిలపాలని తెలియని నాయకులు ఉన్నారు, ఆ నాయకత్వంలో వారి పార్టీ ఉంది కాబట్టి జనార్ధనరెడ్డిగారు అలా చెప్పారు. ఇందిరాగాంధీగారు చెప్పిన మాటకు జవాబు చెపుతున్నారు.

శ్రీ సి.హెచ్. శ్యామలరావు :— వారికి దేశంలో ఏదో ఒక రూపంలో ఇందిరాగాంధీ పేరు రావాలి. సరే మాకు ఎట్లాగూ ఆ నామస్మరణ తప్పదు. వారు కూడా విమర్శిస్తూ ఇందిరాగాంధీ గారి పేరు రోజుకు పది సార్లయినా

తలవకపోతే వారికి ఉబుసుపోదు, ప్రచారానికి అసలు సబ్జెక్టే లేదు. విమర్శ చేసైనా లేక పొగడ్త చేసైనా ఇందిరాగాంధీగారి పేరు ఈనాడు దేశంలో ఉన్నటువంటి ప్రతిపక్షాలూ, ప్రభుత్వ పక్షం, సర్వ ప్రజలూ, యావత్ ప్రపంచం ఘోషిస్తూ ఉందన్న విషయం తమరు అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. రైతుకు అసలు సమస్యలే లేవా ? ఆ సమస్యలు మీ దృష్టికి తీసుకువస్తే వాటిని మీరు అంగీకరించడం లేదని వారు అనవచ్చు. రైతులకు సమస్యలు ఉన్నాయని మేమూ ఒప్పుకొన్నాం. 30 ఏళ్ళుగా రైతుల అనేకమైన సమస్యలను ఈ ప్రభుత్వం పరిష్కరించుకొంటూ వచ్చినందునే ఆ రైతుల, శ్రామికుల ఆదరాభిమానాలతోనే 30 సంవత్సరాలుగా రాజ్యం చేయగలిగాం. ఉమ్మడి జనతా ప్రభుత్వం రైతులకు రెమ్యునరేటివ్ ప్రైసెస్ ఇచ్చే విషయం తన మానిఫెస్టోలో పేర్కొన్నదని వారు అన్నారు. పరిపాలన చేసిన మూడు సంవత్సరాలలో జనతా పార్టీ రైతులకు ప్రయోజనాలు కల్పించి ఉంటే మళ్ళీ మధ్యంతర ఎన్నికలలో వారు జనతా పార్టీ అధికారంలోకి తీసుకువచ్చి ఉండేవారు. రైతుల కోసం ఈ ప్రభుత్వం 30 సంవత్సరాలుగా ఆందోళన చెందుతున్నది. రైతు ఈ దేశానికి వెన్నెముక, రైతు పండించిన పంట ఈ జాతి ఆకలిమంటను తీరుస్తున్నది, మానవ జాతి మనుగడకు అతడు కర్త, రైతు శ్రేయస్సే ఈ దేశానికి యశస్సు, రైతు ఆరోగ్యమే ఈ దేశానికి మహాభాగ్యం అని భావించే, 30 సంవత్సరాల కృషి తరువాత ఈ రోజున దేశవ్యాప్తంగా రైతులలో ఉన్న అసంతృప్తిని సమీకరించి ఏదో ఒక ఉద్యమ రూపంలో తీసుకు వద్దామని గుజరాతులోనో, మహారాష్ట్రలోనో, తమిళనాడులోనో ప్రయత్నం చేస్తే శ్రీమతి ఇందిరాగాంధి గారు ఈ రాజకీయ కుట్రను గుర్తించే ఢిల్లీనుంచి సింహగర్జన చేసి 25 లక్షలమంది రైతు సోదరులతో కిసాన్ ర్యాలీని ఏర్పాటుచేసిన విషయం మరచిపోయారా ? ఇది రాజకీయ ఉద్దేశంతో చేయలేదు.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—రైతులు కాక మిగిలిన వాళ్ళు ఉన్నారు అందులో.

శ్రీ సిహెచ్. శ్యామలరావు :—కావచ్చు, ఇది తరువాత మాట్లాడుకుందాం. ఇది రైతులపట్ల ఎంతో సానుభూతిని ప్రదర్శిస్తున్న పార్టీ. ఆమె నాయకత్వంలో ఈరోజున ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌ను పాలిస్తున్న పార్టీ గత మూడు సంవత్సరాలుగా రైతులకు రాయితీలు ప్రకటించలేదా అని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపక్ష నాయకులతో సంప్రదించి రైతులకు ప్రకటించిన రాయితీలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఏమయ్యాయ్, మీ ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా మంచి పనులు చేసి ప్రతిపక్షాల విమర్శకు మాటర్ లేకుండా చేస్తున్నారని ఒకసారి శోభనాద్రీశ్వర రావుగారే అన్నారు. మంచి చేసినప్పుడు అభినందించాలి కదా అని చెప్పి. అయితే ఈ హౌస్‌లో అనకపోవచ్చుగాని బయటవారు నాతో అన్న విషయాన్ని వారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వానికి సానుభూతి ఉంది, వాళ్లను ఆదుకోవాలని ఉంది. ఒక్క రెమ్యునరేటివ్ ప్రైసెస్ అనే కాదు,

ఈనాడు 10 ఎకరాల మెట్ట లేక 5 ఎకరాల మాగాణి గలిగిన రైతులకు శిస్తు మాఫీ చేశారు. అన్నింటికంటే ముఖ్యమైందీ, నేషనల్ డెవలప్‌మెంట్ కౌన్సిల్‌లో ప్రధానమంత్రి అప్రిసియేషన్ ... తం పొలం గలిగిన రైతులకు బీమా పథకాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టబోతున్నది. 60 ఏళ్ళు నిండిన వ్యవసాయ కార్మికులకు జీవనోపాధి కల్పించడానికి కూడా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ విధంగా రైతు సంక్షేమం కోసం 30 ఏళ్ళనుండి సాధించింది పోగా ఈరోజున ఒక మహత్తర ఉద్యమం ప్రారంభమైంది కాబట్టి ఈ ఉద్యమానికి చేయూతనిచ్చి, వారు ప్రతిపాదించినదానికన్నా ఎక్కువ సదుపాయాలను రైతులకు కల్పించాలనే ఉత్సాహంతో ఈ ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలను చేపట్టింది కాబట్టి ఈ తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకొని ప్రభుత్వంతో సహకరించవలసిందిగా ప్రతిపక్షాలవారిని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, అధికార పక్షం నుంచి మాట్లాడిన సోదరులందరూ ఈ తీర్మానం యొక్క స్ఫూర్తితో ఏకీభవించారు. చాలా సంతోషకరమైన విషయం. అయితే సహజంగా రాజకీయంగా దీనికి ఏవో కొన్ని దురుద్దేశాలను అంటగట్టారు. అది వేరే విషయం. కాని మౌలికంగా రైతులు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధరలు ఇవ్వాలనే విషయంతో వారు ఏకీభవించారు. కాబట్టి రాజేశ్వరరావుగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ అనధికార తీర్మానాన్ని అధికార పక్షానికి చెందిన పెద్దలందరూ ఏకగ్రీవంగా, హృదయ పూర్వకంగా బలపరచాలని కోరుతున్నాను. ఇక పోతే అనేక రకాలైన పంటలు ఉన్నాయి కాని తక్కువగా వున్నందున ఆ వివరాల్లోకి పోక ఒక విషయం మాత్రం మనవిచేయదలచుకొన్నాను. ఈ తీర్మానం ద్వారా మన అభిప్రాయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుపోవలసిందిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇక పోతే మౌలికమైన అభివృద్ధికి తోడ్పడే వ్యవసాయోత్పత్తుల ధరల నిర్ణయ విధానంలో లోపం వల్ల రైతాంగానికి తీరని నష్టం జరుగుతోంది. సిమెంటు, స్టీలు, టూత్ పేస్టు, టంగ్ క్లీనర్ వంటి పారిశ్రామికోత్పత్తుల విషయంలో వాటి ఉత్పత్తికి అయ్యే వ్యయం, వాళ్ళు తీసుకున్న అప్పులు, వాటిపైన వడ్డీ, ఆ ఫ్యాక్టరీలో ఉన్న పరికరాలన్నింటికి డిప్రిసియేషన్, కార్మికుల బోనస్ జీతభత్యాలు మొదలైన వాటన్నింటినీ కలుపుకొని, దానికి తోడు పరిశ్రమకు కూడా కొంత లాభాన్ని జోడించి ప్రభుత్వం వాటి ధరలను నిర్ణయిస్తుంది. కాని అదే విధంగా కేంద్రంలోని అగ్రికల్చరల్ ప్రైసెస్ కమిషన్ వ్యవసాయోత్పత్తుల ధరలను నిర్ణయించేటప్పుడు వాటి ఉత్పత్తికయ్యే వ్యయాన్ని పరిగణలోకి తీసుకోకపోగా, దానితోపాటు కన్స్యూమర్ ఇంట్రస్ట్ అనే పేరుతో ప్రైసెస్ ఫిక్సేషన్ ఫార్ములా పెట్టడంవల్ల రైతాంగానికి తీరని అన్యాయం జరుగుతోంది. ఇంతదాక సోదరుడు జనార్దన రెడ్డిగారు మనవి చేసినట్టు రైతాంగానికి గిట్టుబాటు ధర ఇస్తే వినియోగదారులకు అపకారం చేసినట్లు కాదు. బియ్యానికి సంబంధించినంతవరకు ఫుడ్ కార్పొరేషన్

ఆఫ్ ఇండియా 50 రూపాయలు మార్జిన్ తీసుకొంటోంది. రైతులకు ఇస్తున్నది 120 రూపాయలైతే క్వింటాలుకు 50 రూపాయల చొప్పున స్టోరేజ్, ట్రాన్స్‌పోర్టేషన్, లాసెస్ ఇవన్నీకలుపుకొని ఓవర్ హెడ్ ఛార్జెస్ క్రింద ఫుడ్ కార్పొరేషన్ కలెక్ట చేయడం జరుగుతున్నది. దీనివల్ల ఎవరికి లాభం? ఇకపోతే నూటికి 80 మంది ప్రజలు భూమి యజమానులుగానో, లేక వ్యవసాయ కార్మికులుగానో గ్రామాలలో బ్రతుకుతున్నారు. రైతాంగానికి గిట్టుబాటు ధరలు రానందున వారి కొనుగోలు శక్తి తగ్గిపోతోంది. అదే సమయంలో అతనికవసరమయ్యే నాగటికర్రగాని, బండిచేసుకోవడానికి సామానుగాని, పార పలుగు వంటి అనేక వ్యవసాయపనిముట్లయొక్క, మరియు ఎరువులు మొదలైన వాటి యొక్క ధరలు పెరగడం మూలంగా కూడా రైతుయొక్క కొనుగోలుశక్తి తగ్గిపోతున్నది. At the same time the economic standard of the agricultural labour is also going down, ఇక శ్యామలరావు గారు చెప్పినట్లుగా భారతదేశం మొత్తంమీద అన్ని రాష్ట్రాలలోనూ రైతాంగం మేల్కొన్నారన్నది నిర్వివాదాంశం. ఇటీవలి కాలంలో జరిగిన సంఘటనలే దానికి తార్కాణం. వచ్చే సంవత్సరం నుంచి అయినా అగ్రికల్చర్ ప్రైసెస్ నిర్ణయించే దానిలో మన రాష్ట్రంలో రైతుకు పంట పండించడానికయ్యే ఖర్చుకు, యింకో రాష్ట్రంలో అదే పంట పండించడానికయ్యే ఖర్చుకు సంబంధంలేదు. యు. పి.లో షుగర్ కేన్ మిక్స్‌డ్ క్రాప్ వేస్తారు. మామూలు క్రాప్ వేసి తరువాత చెరుకు క్రాప్ వేస్తారు. దానికి పెట్టుబడి ఎక్కువ కాదు. మనకు 470 రూపాయలు అయితే అక్కడ కాస్ట్ ఆఫ్ షుగర్ రు. 205 లు అవుతుంది. అగ్రికల్చర్ మినిమమ్ ప్రైస్ నిర్ణయించడంలో ఎక్కడికక్కడ ఒక రేట్ నిర్ణయించాలి. రాష్ట్ర స్థాయిలో అగ్రికల్చర్ మినిమమ్ ప్రైస్ కమిషన్ ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం వున్నది. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల యొక్క ధరలు నిర్ణయించడంలో రైతుకు

1-00 p.m. అయ్యే మామూలు ఖర్చులతో పాటు ఆ భూమి యొక్క విలువ పైన యింటరెస్టు, భూమికి డిప్రిషియేషన్ పరిశీలించి మంత్రులయొక్క స్థాయిలో కాకపోయినా యు.డి. క్లర్కు జీవించే స్థాయిలో అయినా ఆ రైతు జీవించేదానికి మార్జిన్ యిచ్చి అగ్రికల్చర్ ప్రైస్ నిర్ణయించాలని కోరుతున్నాను. గవర్నమెంట్ తీసుకొన్న మంచి నిర్ణయాన్ని తప్పకుండా హర్షిస్తాము. రైతుకు క్వింటాల్‌కు 10 రూపాయలు బోనస్ యిస్తాము అన్నారు. మేము ఎక్కువ అడగము. ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతిపక్షాలతో చర్చించి ఆ చర్చలలో 10 రూపాయలు యిస్తాము అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు గత నెల 19వ తేదీన దిల్‌కుషా గెస్టు హౌస్‌లో మీటింగ్‌లో ఈ సంవత్సరం ఖరీఫ్ సీజన్ పంటకు ఎఫ్.సి.ఐ. కొనే ధాన్యానికి 10 రూపాయలు ఎక్కువ యిస్తామని అంటే యిక్కడ మంత్రి గారు చీఫ్ మినిష్టర్‌గారు అని ఉంటే అని అంటున్నారు. 19వ తేదీ చెప్పినది. ఈ నెల 9వ తేదీకి ముఖ్యమంత్రిగారు అని ఉంటే అంటున్నారు. మీరు పనులు చేస్తే

హర్షిస్తాము. వాగ్దానాల ప్రభుత్వంగా ఉంటున్నది గాని ఆచరణలో ఉండడం లేదు. కిసాన్ ర్యాలీ. కిసాన్ ప్రదర్శనలో రైతులు తప్ప మిగతా వారంతా పాల్గొన్నారు. ఆ మీటింగ్‌లో కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి రైతాంగాన్ని పిలిపించి ఆ మీటింగ్‌లో న్యాయమైన ధరలు అడగడం.........

శ్రీ బి.టి.ఎల్.ఎన్. చౌదరి :— కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి రైతులను పిలిపించాము అన్నారు. రైతులను అంత తీసివేయకూడదు. మా నాయకురాలికి రైతుల మీద విశ్వాసం ఉన్నదో లేదో మేము చేసే చర్యలవల్ల కనిపిస్తున్నది.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :— ఈ రాష్ట్రంలో లక్షల రూపాయలు కలెక్టు చేశారు. కృష్ణా జిల్లాలో కోట్ల రూపాయలు కలెక్టు చేశారు. కావాలంటే ఋజువు చేస్తాను.

శ్రీ నిజాం వలి (కదిరి) :— వారు చెప్పిన వివరణలో భూమి యొక్క విలువ, రైతు కొనే వస్తువుల ధర మొత్తం వీటినన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ధర నిర్ణయం చేయాలని అన్నారు. కన్‌స్యూమర్ విషయం ఏమిటి? అది కూడ వివరిస్తే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :— అధ్యక్షుల వారు రెండునిముషాల వ్యవధి యిచ్చారు. ఆ వివరాలలోకి వెళ్ళలేదు. మేము రూల్ 329 క్రింద యిచ్చాము. స్పీకరుగారు షార్ట్ డిస్‌కషన్ పెడతాము అన్నారు. అప్పుడు చెపుతాము. ఇందిరాగాంధీ గారి మీద నాకు ద్వేషం లేదు. శతృత్వం లేదు. మాకేమి సరిహద్దు తగాదాలు లేవు. కోపం లేదు. ఈ దేశానికి ప్రధాన మంత్రిగా ఉండే-ఆ స్థానంలో ఎవరు ఉంటే వారు ఈ రైతాంగం పట్ల సానుభూతితో ఉండి యిన్ని సంవత్సరాల నుంచి వీరికి జరిగిన అన్యాయాన్ని సెట్ రైట్ చేస్తామనే అభిప్రాయం ఉంటే తప్పకుండా వారి చర్యలకు హర్షిస్తాము. ఎన్నో లక్షలమందిని ఢిల్లీ పిలిపించి వారి నాయకురాలు గిట్టుబాటు ధరలు అడగవద్దు, కన్‌స్యూమర్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకొని మీరు త్యాగం చేయాలి, అంటే రైతాంగాన్ని మోసం చేయడం. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నారా? ప్రభుత్వంవారు తీసుకొన్న చర్యలను పునః పరిశీలించుకొని త్వరలో రైతాంగానికి గిట్టుబాటు ధర యివ్వకపోతే సహించరని మాకు సంవత్సరం క్రితం ఏ పరిస్థితి జరిగిందో అది మీకు కూడ జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— అధ్యక్షా, చాల యింటరెస్టింగు సబ్జక్టు. నాన్ అఫిషియల్ రిజల్యూషన్ మూవ్ చేశారు. కాంగ్రెస్-ఐ ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా అంజయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చిన దగ్గర నుంచి రైతులలో విప్లవం తీసుకు రావాలనే స్వప్నం వచ్చినదని దానికి పాల్గొనవద్దు అని ఈ రిజల్యూషన్ యిక్కడ మూవ్ చేస్తున్నారని నేను అనుకుంటున్నాను. వీరు ముఖ్యమంత్రిగారు కాగానే 5 ఎకరాలు, 10 ఎకరాలు వారికి పన్ను లేదని చెప్పారు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :— చెన్నారెడ్డిగారు చేశారు.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—ఆయన రెండున్నర ఎకరాలు పల్లం, 5 ఎకరాలు మెట్ట అన్నారు. ఎత్తుకు పై ఎత్తు అని రెండున్నర 5 అన్నారు. 5 ను 10 చేశారు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—10 ఎకరాలు చేస్తే సంతోషమేగాని ఒకరు చేసిన దానిని యింకొకరు రద్దుకోవడం సరికాదు. అంజయ్య మీద కోపం లేదు. చెన్నారెడ్డిగారి మీద మాకు కోపం లేదు.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—రాష్ట్రంలో ఉండే రైతులకు లాభం కావాలి. ప్రభుత్వం ఎప్పుడైతే మంచి పనులు చేస్తుందో దానిపై అపోజిషన్ ఎప్రిషియేట్ చేస్తే బాగా ఉంటుంది, అదే నిజమైన డెమొక్రసి. ఈ ప్రైసెస్ యింక్రీజ్ విషయంలో ఆ యింక్రీజ్ వారు పండించే పంటలకు కూడ చేయాలని మనవి చేశారు. చెరుకుకు ప్రైస్ పెంచడం జరిగింది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియా అగ్రికల్చర్ కమిషన్ రిపోర్ట్ ప్రకారం వారు యిచ్చిన సలహా ప్రకారంగానే కాకుండా మేము ఫిక్సు చేసిన ప్రైస్ దాని కంటె ఎక్కువ అవుతున్నది. లాభమే అవుతున్నది గాని నష్టం జరగడం లేదు. పొగాకుకు యిక్కడ ప్రైస్ పడిపోయింది కొనేవారు లేరు. గవర్నమెంటు ఆఫ్ యిండియా యింటర్ ఫియర్ అయి, ఆదుకోవాలి అని అతి తొందరలో గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు పంపించి అక్కడ ఉండే మంత్రులతో మాట్లాడి వారి ప్రైజ్ యింక్రీజ్ చేయడం జరిగింది. ఆదే విధంగా కాటన్. ఎంతో స్టాక్సు ఉండిపోతున్నాయి. ఎస్.టి.సి.కి అయినా యిచ్చి రైతులకు సహాయం చేయాలి, యిది కొనిపించాలి అని చేశాము. సభ్యులు యిక్కడ ప్రశ్న అడిగారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రణబ్ ముఖర్జీగారితో చర్చలు చేసి ఎస్.టి.సి. ద్వారా ఎస్.టిసి. కి యివ్వాలని నిర్ణయానికి వసున్నారు. ఇవ్వాళ కూడ రేట్ మీద యిన్ఫర్మేషన్ రావచ్చు. ధాన్యంపైన 10 రూపాయలు పెంచడం జరిగింది. గవర్నమెంట్ అఫ్ యిండియా అన్ని రాష్ట్రాల ముఖ్య మంత్రులను పిలిపించి అగ్రికల్చర్ ప్రైస్ కమిషన్ రిపోర్ట్ ప్రకారంగా ఈ ప్రైస్ పెంచితే బాగా ఉంటుంది గదా అని చర్చలు చేసి గవర్నమెంట్ అఫ్ ఇండియా డిక్లేర్ చేసినది. అది అయిన తరువాత మా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసి నేను అనుకుంటాను, అపోజిషన్ సలహా కూడ లేకుండా ఈ సమయంలో ఈ 10 రూపాయలు సరిపోవు అని మన స్టేట్ గవర్నమెంట్ తరఫునుంచి 10 రూపాయలు యింక్రీజ్ చేస్తే బాగా ఉంటుందని జనవరిలో ఆ నిర్ణయం జరిగింది, కొంత ఆలస్యం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఒక ఇన్ఫర్మేషన్ కావాలి, రైతులకు గిట్టుబాటు ధర కావాలని ఆందోళన చేసింది అక్టోబర్లో. మీరు ధరలు నిర్ణయించింది జనవరిలో. దీనికి దానికి మూడు నెలల తేడా వుంది.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—ఇప్పుడు వుండేది చూసిన తరువాత పది రూ.లు పెంచడం జరిగింది. అది మాత్రం కొంత ఆలస్యం జరిగింది. నేను ఒప్పుకుంటాను.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—అప్పుడు లేటయింది. సరే, మొన్న 19వ తేదీన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానికి ఇంకా జి.ఓ. ఇష్యూ చెయ్యలేదు. ఈ సంవత్సరం ఖరీఫ్ ప్రారంభం అయిన తరువాత, ఎఫ్.సి.ఐ కొన్న దానికైనా ఇస్తామన్నారు. దానికి మీరు జి.ఓ ఇష్యూ చెయ్యలేదు.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—ఆ పది రూ.లు ఇచ్చిన తరువాత కూడా మేము కోటి రూ.లు పెట్టాము. ఈ పది రూ.లు వారికి కట్టి ఇవ్వడానికి 7 లక్షలు ఖర్చయింది; ఇప్పటివరకు, రైతులందరూ మా వద్దకు రావడం లేదు ఎఫ్.సి.ఐ వద్దకు పోవడం లేదు. మద్రాసుకు దాదాపు 5 లక్షల వరకు ధాన్యం ఇక్కడ నుంచి పోయింది. ఇక్కడ వుండే ప్రజలకు రేట్లు పెరుగుతున్నవి రోజు రోజుకూ. ఈ పది రూ.లు ఇవ్వాలా, ఇంకా పెంచాలా ? అనే ఆలోచనలో వున్నాం. ఇక్కడ మనం రైతుకు ఎలక్ట్రిసిటీ, వాటర్, ఫెర్టిలైజర్ మొదలయినవన్నీ ఇచ్చి పండిస్తే లాభం మాత్రం మిడిల్‌మన్ పొందుతున్నాడు, రైతులు పొందడం లేదు. తమిళనాడు నుంచి వస్తున్నారు. అక్కడి ప్రజలు, రాష్ట్రప్రభుత్వము లాభపడుతున్నారు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—రైతు నుంచి ధాన్యం అక్టోబర్ 15-20 ల మధ్య మార్కెట్లోకి వచ్చింది. నూటికి 90 మంది సామాన్య రైతాంగం నవంబరు ఆఖరులోగా, డిశంబరులోనూ అమ్ముకున్నారు. మీరు ధర పెంచడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నది జనవరిలో. దీనిని అమలు జరపడానికి మీ ఏజెన్సీస్-ఎఫ్.సి.ఐ గాని సివిల్ సప్లయ్స్ కార్పొరేషన్ గాని, అవసరమైనచోట్ల పెట్టలేదు. ఈలోగా ఇతర ప్రాంతాల నుంచి వచ్చి మార్కెట్లో ఎక్కువ ధర పెట్టి కొంటున్నారు. రైతులకు మీరు పెంచినప్పటికీ, మీ వద్దకు రావడం లేదు, 5 లక్షల ధాన్యం ఇతర రాష్ట్రాలకు పోయింది అంటే దానికి బాధ్యత ఎవరిది ? మీరు బాధ్యత తీసుకుని కొనవచ్చునుగదా. మీరు ఎందుకు కొనలేకపోయినారు? తరువాత, శోభనాద్రీశ్వరరావుగారు చెప్పిన విషయం వుంది. ఎఫ్. సి. ఐ. ఆ మధ్యన కొన్న ధాన్యం సంగతి. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపక్ష నాయకులతో సమావేశం జరిపి, ఇచ్చిన వాగ్దానం ప్రకారం జి.ఓ. ఇష్యూ చేశారా? లేదు, ఎందుకని?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:—శోభనాద్రీశ్వరరావుగారు అడిగిన ప్రశ్నకు నేను తప్పకుండా సమాధానం చెబుతాను. ఆలస్యం జరిగిన విషయంతో నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. వారు అడగకముందే నేనే ఆ విషయం చెప్పాను. మేము ఇంప్లిమెంటేషన్ జనవరిలో ప్రారంభించినతరువాత, సామాన్య రైతు ధాన్యం నుంచి పోయిందనే విషయం నేనే చెబుతున్నాను, వారు ఆ విషయమే రిపీట్ చేస్తున్నారు. ఆ పొరబాటు జరిగింది. మేము ఇస్తామన్న దాని విషయంలో ఆలస్యం జరగడంవలన అట్లా జరిగింది. మా అంచనా ప్రకారం అయిదులక్షల టన్నుల ధాన్యం వరకు ఆ విధంగా పోయింది. ఆ తరువాత తిరిగి ధరలు పెరగడం ప్రారంభించాయి. బయటివారు తక్కువ ధరకు కొంటున్నారు, మనవద్ద ధరలు

పెరుగుతున్నాయి, బయటకు పోయే పాడినీ ఆపగలమా? ఆపాలంటే ఎట్లా ఆపాలి? ఆపితే, ఆ రేటు పోతుంది అంటారు. మినిమమ్ 20 రూ.లు ఇక్కడ పెంచాము, పది రూ.లు కేంద్రప్రభుత్వం, పది రూ.లు రాష్ట్రప్రభుత్వం భరిస్తూ పెంచడం జరిగింది. కనీసం వచ్చే పంటనుంచయినా, ధాన్యాన్ని ఎట్లా కాపాడు కోగలం, దానికి ఏమి చెయగలం అనే విషయం ఆలోచించాలి. పార్లమెంటులో కూడ ప్రైస్ రైజ్, గిట్టుబాటుధర గురించి ప్రస్తావన వచ్చింది. గిట్టుబాటుధర విషయంలో మనం అది పెంచితే, పెంచినది కన్‌స్యూమర్ పైనపడుతుంది, అయితే, ప్రధానంగా, రైతుకు నష్టం లేకుండా ప్రైసెస్ ఎట్లా కంట్రోల్ చెయ్యాలనే ఆలోచన చేస్తే బాగుంటుందనుకుంటాను. ఒకవైపున రైతు బాగుపడాలి, మరో వైపు కన్‌స్యూమర్ నష్టపడకూడదు అంటే కుదరదు. ఇది చాలా గంభీరమైన సమస్య. ఫ్రీ జోన్ పద్ధతివలన ఆపలేకపోతున్నాము. నేనీ విషయం చాలా సార్లు కేంద్రప్రభుత్వానికి రిప్రజెంట్ చేశాను, మావద్ద ప్రైసెస్ పెరుగుతున్నాయి, కన్‌స్యూమర్ నష్టపోతున్నాడని చెప్పాము. ఈ జోనల్ సిస్టమ్ ఇట్లాగే ఉండాలని, దీనిలో ఏమీ చెయ్యలేమని వారన్నారు, మేము కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి పర్మిషన్ తీసుకోనిదే యీ పది రూ.లు పెంచడం కూడా వీలుకాదు. కాబట్టి, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశాము. రెండు నెలలు తీసుకుని, చివరకు వారు చెయ్యడానికి వీల్లేదన్నారు. అప్పుడు—ఎఫ్.సి.ఐ. కి మేము ఇస్తాము, మీరు డబ్బు ఇచ్చి కొనండి అని అన్నప్పుడు వారు పర్మిషన్ ఇచ్చారు. అందువలన, జనవరి వరకు ఆలస్యమైంది, తరువాత, ఇకముందు యిది అమలుజరపడం విషయమై కూడ మళ్ళీ కేంద్రప్రభుత్వంతో మాట్లాడతాము. మాట్లాడి, మనకు యీ నెలాఖరులోగా ధాన్యం వస్తుంది, కాబట్టి యీ లోపలనే ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

1-20 p.m. శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు:—నేను చెప్పిన విషయానికి సమాధానం రాలేదు. మీరు మొట్టమొదట్లో పది రూ.లు ఇస్తామని—జనవరి 10 తేదీ నుంచి అన్నారు. జి.ఒ. ఇస్యూ చేశారు. సి. ఎం. గారితో 19 వ తేదీన డిస్కషన్ జరిగింది. దానిలో రెట్రాస్పెక్టివ్‌గా—ఈ సంవత్సరం ఖరీఫ్ సీజను స్టార్టు అయిన దగ్గర నుంచి ఎఫ్.సి.ఐ. మాత్రం కొన్న ధాన్యాన్ని పది రూ.లు ఇస్తామన్నారు. ఆ జి.ఒ. ఇస్యూ కాలేదు. దానికి కొద్ది లక్షలు మాత్రం అవుతుంది.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి:— ఆ రోజున డిస్కషన్‌లో ఆ విషయం వచ్చినమాట నిజమే. రెట్రాస్పెక్టివ్‌గా ఇవ్వడమనే విషయం ఇప్పుడు శోభనాద్రీశ్వరరావు గారు చెబుతున్నారు.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—మిగిలిన రాష్ట్రాల వారు ధాన్యం కొనడం వల్ల మన కన్‌స్యూమరుకు ధర పెరుగుతోందని అంటున్నారు. రాష్ట్రంలో మనకు కావలసిన ధాన్యం నిలువలు లేవా?

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—మన దేశంలో పంజాబు తరువాత మన రాష్ట్రమే వస్తుంది. మనం బాగా పండించినాము. స్టాకులో కూడా ఉంది, వైట

ఉండే ధర వల్ల ఇక్కడ పెరుగుతోంది. ఐనప్పటికి ఎలాంటి ఆందోళన పడవలసిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను, ధరలు పెరుగుతున్న విషయం వారు కూడా తెలుసుకునే ఉండవచ్చును. కన్స్యూమర్ కు కూడా సహాయం చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వం పై ఉంటుంది. రైతులకు నష్టం రాకూడదనే విషయం పై ప్రభుత్వం పూర్తిగా సహాయపడుతుంది. ఎట్లా సహాయం చేయాలని ఇంకా ఆలోచన చేస్తున్నాము. రిట్రాస్పెక్టివ్ గా ఇవ్వాలని చెప్పారు. జనవరి 10 నుంచి అమలు చేస్తున్నాము, అంతకు ముందే ఎఫ్. సి. ఐ ప్రొక్యూర్ చేసిన ధాన్యానికి కూడా రూ. 10 ల చొప్పున ఇప్పిస్తారా అనే విషయం ఆ రోజున మీటింగులో వచ్చింది. అది ఇంకా ఆలోచనలో ఉంది. ఇంకా నిర్ణయం కాలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వర రావు :—ముఖ్య మంత్రి గారు ఒప్పుకున్నారు. కమిట్ ఐనారు.

శ్రీ జి. వెంకట స్వామి :—ఆలోచనలో ఉందంటే సరిపోదా? రిట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్ట్ వచ్చేదే కదా.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వర రావు :—ఇప్పటికే ఆలస్యమైనది. అక్కడ తహసిల్దారుల వద్ద డబ్బు ఉంది. మీరు జి. వో. పంపితే పుచ్చుకుంటారు.

శ్రీ జి. వెంకట స్వామి :—ఆలోచనలో ఉందని చెబుతున్నాము. ఫైనాన్స్ వారు అందరూ ఒప్పుకోవాలి కదా. ఈ విషయాలన్నింటిపై ప్రతి పక్షాలతో పాటు, ప్రతిపక్షాల కంటె కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది కనుక విఠల్ రెడ్డి గారు ఈ తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మద్దతు ధర ధాన్యం, చెరుకుకు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. రైతులు పండించే రకరకాల పంటలకు శాస్త్రీయమైన పద్ధతులల్లో గిట్టుబాటు ధర నిర్ణయించాలని ఈ తీర్మానం ఉద్దేశం. ధాన్యానికి చెరుకు మద్దతు ధర ప్రకటించామని చెబుతూ ఏదో నామ మాత్రంగా జీ.వో. ఇస్యూ కాకపోవడానికి కారణాలు చెబుతూ కన్స్యూమర్ దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని మంత్రి గారు సమాధానం ఇచ్చారు. చిన్న రైతులు పెద్దరైతులు మీరు మద్దతు ధర ప్రకటించకముందే పంటను అమ్ముకున్నారు. వారికి మద్దతు ధర కూడా దొరకలేదు. ఇప్పుడు పంట అంతా పెద్ద భూస్వాముల వద్ద మిల్లర్ల వద్ద ఉంది. ఇప్పుడు లాభ పడేవారెవరు? వారే. శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో మొదటనే ధరలు నిర్ణయిస్తే పేద రైతులు కూడా లాభ పడేవారు. ఇప్పుడు లాభ పడేది ధనవంతులు, భూస్వాములు. కన్స్యూమర్స్ కూడా లాభపడడం లేదు. మధ్య దళారీలకు మీరు అవకాశం కలిగిస్తున్నారు. మొదటనే గిట్టుబాటు ధరలు నిర్ణయిస్తే పేద రైతులందరికి ఆ ధర దొరుకుందని తీర్మానం ఉద్దేశం జాతీయ స్థాయిలో కేంద్ర ప్రభుత్వం వేసిన కమిషన్ ఉంది, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా రైతుల నాయకులతో వ్యవసాయ విశ్వ విద్యాలయం నుండి నిపుణులతో ఒక కమిటీని వేస్తే ఇక్కడ పండించే పంటకు శాస్త్రీయమైన

పద్ధతిలో ధర నిర్ణయించారనే తృప్తి ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మన ప్రభుత్వం రికమెండ్ చేయడానికి కూడా అవకాశం ఉంటుంది. ఇందులో పార్టీ భేదాలు అక్కర లేదు. ప్రిస్టేజిగా తీసుకోనక్కరలేదు. రైతు కుటుంబాల నుంచి వచ్చిన శాసన సభ్యులు ఇటూ అటూ కూడా చాలామంది ఉన్నారు. అందువల్ల ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతిపక్షం నుంచి వచ్చిన తీర్మానం అనే భావం లేకుండా అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—రైతు నాయకుని మాదిరి ఆయన ఉపన్యాసం చేసారు. ఇందులో రెండు అభిప్రాయాలు లేవు. నేను అంతా మనవిచేసాను. మేము మా పార్టీ తరఫున రైతులకు అన్ని సౌకర్యాలు కలిగించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామని మనవిచేస్తాను. ఈ తీర్మానం ఇప్పుడు ప్రత్యేకంగా అవసరం లేదని మనవి చేస్తూ దీనిని ఉపసంహరించుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—మేము రైతులకు గిట్టుబాటు ధర గురించి
1-30 p. m. మాట్లాడితే కన్స్యూమర్‌ను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని మంత్రిగారు చెప్పడం వాదన కోసం చెబితే చెప్పవచ్చును కాని ఈ విధమైన పోటీ అవసరం లేదు. కన్స్యూమరు విషయంలో వారి కంటే కూడా మాకూ బాధ్యత ఉంది. మేము స్టాండర్డయిజ్ చేయాలి అంటున్నాము వ్యవసాయ రంగాన్ని పారిశ్రామిక రంగాన్ని సమతూకంలో కలిపి సప్లయి చేయండి. ప్రభుత్వం ఈ స్పిరిట్‌ను దృష్టిలో ఉంచుకుని రైతుకు గిట్టుబాటు ధర రావడానికి వీలుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తమ స్వతంత్ర అధికారాన్ని ఉపయోగించుకుని, కేంద్రప్రభుత్వంతో గట్టిగా దెబ్బలాడి లేదా ప్రయత్నం చేసి సాధిస్తామని. ఎష్యూరెన్స్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :—కన్స్యూమర్ విషయం చెప్పవలసి వచ్చింది. పప్పుల ధరలు ఎట్లా ఉన్నాయో వారికి తెలుసునా ?

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—వర్తకులను సపోర్టు చేసి మీ అధికారులు, మంత్రులు మంత్రి అంటే వెంకట స్వామి గారే కారు పెద్ద మొత్తాలల్లో చందాలు తీసుకుని వర్తకులకు బలాన్ని ఇచ్చి చేయడం వల్లనే రైతుల నుంచి ధాన్యం వారు కొని నిలువ చేసుకుని ఎక్కువ ధరలకు అమ్ముతున్నారు. రైతు రూ. 5 లకు అమ్మిన సరుకు ఈ రోజున రూ. 10 లకు కొనుక్కొంటున్నాడు. చిన్న రైతు పంటను తక్కువ ధరకు అమ్ముకుని ఇప్పుడు తన అవసరానికి కూడా ఎక్కువ ధరకు కొనుక్కుంటున్నాడు. పండించిన రెండు నెలలు దాటే సరికి అతడు-కూడా కన్స్యూమరు అవుతున్నాడు. ఇది మంత్రిగారు గుర్తించారా ?

శ్రీ జి. వెంకట స్వామి :—మీకు తెలుసునా సెనగపప్పు ఎట్లా పెరిగిందో, పెసర పప్పు ఎట్లా పెరిగిందో ?

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అవి ఈ నాడు పండించినవి కావు. పెసలు జూలై నుంచి అక్టోబరు మధ్యలో వస్తాయి. మార్చి నెలలో మనం ఉన్నాం.

పప్పులు షావుకారు కొన్నాడు. షావుకారు నీవు ఒకటి ఐనావు. నన్ను ఏమి చేయమంటావు? షావుకారుతో మిలాఖత్ ఐనావు. పండించిన రైతే కొనుక్కుంటున్నాడు.

శ్రీ జి. వెంకట స్వామి :—ఓంకార్ గారు చాల ప్రోగ్రెసివ్ మనిషి. ఆయన సి. పి ఎం లో వున్నారు. కాంగ్రెస్ (ఐ)లో వున్న వారంద , మంత్రులు లంచగొండులు అన్నారు. నేను కూడ అనవచ్చు. ఛాలెంజిగా చెప్పగలను. నా క్యారెక్టరు వారికి తెలుసు. కార్మికుల ఇంటరెస్టు కోసము పోరాడే మనిషిని. ఇవాళ కూడ ఛాలెంజి చేస్తున్నాను. ఒక్క పైసా తీసకున్నాను అని ఎవరైనా చెబితే వారి కాలు మొక్కుతాను. ఋజువు చేస్తే రిజైను చేస్తాను. వారు ఋజువు చేయలేక పోతే రిజైన్ చేస్తారేమో అడగండి. ఈ ప్రకారంగా హౌస్‌లో మాట్లాడడం మంచిది కాదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఆ ఛాలెంజిని స్వీకరించడానికి నేను సిద్ధమే. నేను మొదలే చెప్పాను. మంత్రి అంటే వెంకట స్వామిగారేనా? మీ ప్రభుత్వానిది బాధ్యత. మొత్తం మీ మంత్రి వర్గం మీద విచారణ జరిపించండి. ఋజువు చేస్తాను,

శ్రీ జి. వెంకట స్వామి :—నేను వినియపూర్వకముగా మనవిచేస్తున్నాను. ఎవరైనా ఒక పైశా యిచ్చినవారుంటే తీసుకురండి. వారి కాలు మొక్కుతాను. మంత్రులను ఈ ప్రకారంగా తిట్టటం న్యాయం కాదు. డెమక్రసిలో ఏదైనా వుంటే ప్రూఫ్ వుంటే చెప్పాలి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—ఆ ఛాలెంజిని నేను స్వీకరిస్తాను. నేను చెప్పినది వారు వినకపోతే అది నా తప్పు కాదు. ప్రొసీడింగ్స్ వున్నాయి రైతు దగ్గరనుంచి పప్పులు, ధాన్యము చౌకధరకు పోయాయి వర్తకులు నిల్వ చేస్తున్నారు. వర్తకులు బ్లాకుమార్కెట్ చేసే దానికి వారి ప్రభుత్వ విధానమే కారణం. అందులో లంచగొండితన విధానమే మూలము అని అన్నాను. మంత్రి అంటే వెంకట స్వామిగారినే కాదు. మిగతా మంత్రులు వున్నారు. అందరిది బాధ్యత అంటున్నాను. గుమ్మడి కాయ దొంగ అంటే భుజాలు తడుముకొన్నట్లు నన్నే అంటున్నారని వారు అంటున్నారు. మొత్తం మంత్రివర్గం మీద విచారణ వేయండి. ఏ మంత్రి పాత్ర ఎంత వుందో తేలుతుంది. వెంకటస్వామి గారు చేసిన ఛాలెంజికి నేను సిద్ధమే. నేను ఋజువు చేయలేకపోతే రిజైన్ చేస్తాను. అవసరమైతే జైలుకు పోతాను. ఉరికంబమెక్కడానికి కూడ సిద్ధముగా వున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్. శ్యామల రావు :—మంత్రులు అవినీతిపరులు ఈ ప్రభుత్వం బ్లాక్‌మార్కెటీర్లకు, వర్తకులకు లొంగిపోయి లంచాలు పుచ్చుకొని వ్యవహరిస్తున్నది అని ఓంకార్ చెప్పారు. ఇది పచ్చి అభూతకల్పన

ఈ దేశములో ఇందిరాగాంధీ గారు అంటే ఎలర్జీ వర్తకులకు, బ్లాకు మార్కెటీర్లకే గాని ఇతర్రతా కాదు. వారికే ఎలర్జీ అని ఓంకార్ గారి సవాలుకు నా సమాధానము.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఉద్రేకపడవలసిన అవసరం లేదు. రైతు అంటే వారు అర్థము చేసుకోవాలి. పేద రైతులు, గ్రామీణ రైతులు, బలహీనవర్గాల వారు. ఉత్పత్తి చేస్తున్న వీరికి గిట్టుబాటు ధర వస్తున్నదా అనేది మంత్రిగారు ఆలోచించాలి. పండించిన రైతు పెసలు బస్తా 120 రూపాయలకు అమ్ముకొన్నాడు. ధాన్యము 95 నుంచి 100 వరకు అమ్మారు. కాని ఇప్పుడు ఎందుకు పెరుగుతున్నాయి. మధ్య దళారీల చేతులలోకి వెళ్ళిన తరువాత పెరుగుతున్నాయి. గుత్త పెట్టుబడిదారుల దగ్గరకు పోయిన తరువాత పెరుగుతున్నాయి. మధ్య దళారులు ధరలను పెంచుతుంటే ప్రభుత్వం ఎందుకు మౌనం వహిస్తున్నది? శాస్త్రీయ పద్ధతిలో నిర్ణయిస్తే కన్స్యూమర్ ఉపయోగ పడతాడు. రైతు ఉపయోగపడతాడు.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి :— మధ్యదళారులని ఓంకార్ గారు, విఠలరెడ్డిగారు అంటున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం అక్టోబరులో వచ్చింది. ఎన్ని కోట్ల రూపాయల విలువగల పప్పులు, ధాన్యము పట్టుకొన్నామో లెక్కలు యిస్తాను. ఇండియాలో మధ్యదళారులు ఎవరు? మధ్యదళారుల విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుందో వారికి తెలుసు. మా నోటితో ఎందుకు చెప్పించాలి? రైతులకు ఎక్కువ ధర యిచ్చిన తరువాతనే మేము కొంటున్నాము. సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ వారు తాండూరులో దాదాపు 5000 టన్నుల పప్పులను ప్రొక్యూర్ చేశారు. ఖమ్మంలో చేశారు. ఈ పప్పులను రేషన్ షాపులద్వారా యిస్తే బాగుంటుందని ప్రొక్యూర్ చేస్తున్నాము రైతులనుంచి కొంటున్నాము. మధ్య దళారులు లేరు. డైరెక్టుగా సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషన్ కొంటున్నది. మధ్యదళారులు పెంచుతున్నారంటే ఎట్లా ఒప్పుకోవాలి? రైతుల పరిస్థితి, కన్స్యూమర్ పరిస్థితి చూడాలి. అగ్రికల్చరల్ ప్రైసెస్ కమీషన్ స్టేటు లెవెల్ లో కావాలన్నారు. వ్యవసాయ మంత్రిగారు యిక్కడ లేరు. లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడుతాను. ఇది సాధ్యమవుతుందా అని ముఖ్యమంత్రిగారి నోటీసుకు తీసుకువస్తాను. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటినుంచి రైతులకే ఎన్నో చేస్తున్నది. భవిష్యత్తులో చేస్తుందని మనవిచేస్తూ ఈ తీర్మానమును విత్ డ్రా చేసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :— నేను ప్రెస్ చేయడం లేదు. పంట వచ్చినపుడు పెసలు ధర రూ. 120 లు వుంది. ఇప్పుడు పెరిగింది ఇట్లా పెంచేవారి పైన చర్యలు తీసుకొనే అధికారం వీరికి లేదు. ధరలను తగ్గించడానికి పప్పులను కొన్నామని మంత్రిగారంటున్నారు. పంట వచ్చినపుడు రైతునుంచి తక్కువకు కాని తరువాత మధ్య దళారులు పెంచుతున్నప్పుడు చర్యలు తీసుకొనే అధికారం స్టేటు గవర్నమెంటుకు లేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ తీర్మానము అందరికీ

సంబంధించినది కాబట్టి భేదాభిప్రాయం వుండవలసిన అవసరంలేదు. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని కనీసము ఆ అధికారాన్ని అయినా తీసుకోవాలని, ధరలను పెంచేవారి పైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ ఈ తీర్మానమును ప్రెస్ చేయటం లేదు.

శ్రీ టి. వెంకటస్వామి:—అది తప్పకుండా చేస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—మంత్రిగారిచ్చిన హామీ దృష్ట్యా ఈ తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొంటున్నాము.

Mr. Chairman:—The question is that leave be granted to withdraw the following resolution :

"This House recommends to the Government for remunerative prices for the Agricultural produce for the peasants."

Leave was granted and the resolution was withdrawn.

re : (2) Need For Legislation Regarding Trial And Taking action Against Those Who Misappropriate Public Funds. 1-40 p.m.

Sri M. Yerraiah Reddy (Bhadrachalam) :—Sir, I beg to move: This House recommends that a self contained Bill be brought before the Legislature with regard to detection, investigation, enquiry, trial and imposition of various liabilities and appropriate punishment regarding misappropriation of public funds as recommended by the Committee on Public Acoounts in its Fifth Report presented to the House on 27th March 1980.

Mr. Chairman :—Resolution moved.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, శ్రీ ఎర్రియ్యరెడ్డిగారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవిచేయదలచాను. ఈ తీర్మానం చాలా ప్రాముఖ్యం కలది. పబ్లిక్ ఎకౌంట్స్ కమిటి తన అయిదవ రిపోర్టులో ఈ విషయం చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా మిస్‌ఎప్రోప్రియేషన్స్ అండ్ లాపెస్ అన్న హెడ్డింగుతో ఈ రిపోర్టును ప్రవేశపెట్టిన ఘనత ఈనాటి న్యాయ శాఖామంత్రి అయ్యపురెడ్డిగారికి దక్కింది. వారు న్యాయవాద వృత్తిలో వుండి విశేష అనుభవాన్ని, వివిధ సమస్యలపై వున్న విజ్ఞానాన్ని జోడించి చాలా లోతుగా పరిశీలన జరిపి, అమలులో వున్న అనేక చట్టాలను పరిశీలించారు. అవి నీతిని నిరోధించటానికి వున్న ప్రొవిజన్స్‌ఏమిటి, అనే విషయాలపై అనేక మంది అధికారులను వారు పరీక్షించారు. చీఫ్ సెక్రటరి ఎస్.ఆర్.రామమూర్తిగారిని, డైరెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ పోలీసు నారాయణరావుగారిని, ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరి ఫర్ రెవెన్యూ ఎన్.రమేశన్ గారిని, ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరి ఫర్ ఫైనాన్స్ విఠల్ గారిని ఫుడ్ అండ్ ఎగ్రికల్చర్ సెక్రటరి వీర రాఘవన్ గారిని, హైకోర్టు పబ్లిక్

ప్రాసిక్యూటర్ ఓబులపతి చౌదరిగారిని, ఎడిషనల్ సెక్రటరీ ఫర్ లా కృష్ణమాచారి గారిని, ఎడ్వకేట్ జనరల్ రామచంద్రా రెడ్డిగారిని వారు పరీక్షించారు. వారి అభిప్రాయాలు తీసుకున్న తరువాత వారు రిపోర్టును సమర్పించారు. ఈ రిపోర్టు చూశాక మేము ఉత్తేజితులమయ్యాము. ఈ మధ్య కాలంలో పి.ఎ.సి.కి అధ్యక్షులుగా వుండే అవకాశం నాకు కల్గింది. నాకు దొరికిన కొద్ది నెలల అనుభవం వల్ల అయ్యపురెడ్డిగారు చేసిన సిఫార్సులకు చాలా విలువ వున్నట్లు తెలిసింది. ఆచరణలో గుర్తింపుకు వచ్చింది. దానికి ఆధారంగా సమగ్రమైన చట్టం రూపం దాల్చినా దేశంలో పెరుగుతున్న అవినీతిని అరికట్టడం కష్టం అని తేలుతున్నది. కంట్రోలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్‌కు సంబంధించిన ఆడిట్ పార్టీవారి పరిశీలనలు సమగ్రంగా, నిశితంగా వుంటున్నాయి. కాని వారు పరిశీలన జరిపేది లక్షలలో ఒక వంతు మాత్రమే వుంటుంది. అన్ని కేసులూ, అన్ని డిపార్టుమెంటులూ వారు చూడలేరు. లక్షలలో ఒక కేసు వస్తుంది, వారు పరిశీలించిన కేసులు వారు చెబుతున్నారు. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు, ఫుడ్ అండ్ ఎగ్రికల్చర్, ఫైనాన్స్ అండ్ ప్లానింగ్, హోమ్, జి.ఎ.డి. హౌసింగ్ అండ్ మునిసిపల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్, ఫారెస్టు అండ్ రూరల్ డెవలప్‌మెంటు, ఎడ్యుకేషన్, ఇండస్ట్రీస్ అండ్ కామర్స్, హెల్త్ అండ్ మెడికల్, ట్రాన్స్‌పోర్టు, రోడ్ అండ్ బిల్డింగ్స్ ఇలా అన్ని డిపార్టుమెంటులలో అవినీతి, లంచగొండితనము, డబ్బు దుర్వినియోగం ఆవడం అనేవి తీవ్రస్థాయిలో వున్నాయని చెప్పడం జరుగుతూవస్తున్నది. వాటికి పట్టిన గతి ఏమిటి? అయ్యపురెడ్డిగారు చెప్పిన దానిలో పేజీ 5 పేరా 1-16లో యిలా వుంది.

Page 5: Para 1.16: "A perusal of the Committees proceedings of the last decade will show that no usefull purpose has been served by the discussions, observations and recommandations of the Committee. The questions that are usually raised in the Committee about the action taken and proceedures instituted in detecting cases of misappropriation are met with the usual monotonous answers. The general impression that has been created by a review of the previous cases of detected misappropriations is that only one out of ten culprits is prosecuted and punishsd. Even this conclusion that one amongst the the convicted is on the high side. The usual excuses for failure to take prompt action against the detected cases of misappropriation and non-recovery of the Government money run into a common pattern. They can be classified as follows:

(i) Tee delinquents were absconding and the police could not trace them.

(ii) The delinquents did not leave any movable or immovable property marring the chances of recovery. The only course open to the department is to recover the amount from the DCRG and Pensin. of the accused officials which fall short of the amount to be recovered

(iii) The disciplinary action by the department dragged on for several years and as a result, the accused officers either retired from service or died rendering the recovery impossible,

(iv) Cases were pending since 1954–55 onwards as no time limit was fixed for finalisation of the departmental enquiry.

శ్రీ సి.హెచ్. శ్యామలరావు:– ఇప్పుడు పదినిమిషాలు తక్కువ రెండు గంటలు అయింది. సభలో అరగంట నుంచి కోరం లేదు. బిజినెస్ ఎడ్వైజరి కమిటిలో చర్చించి ఒకటిన్నర వరకు పెట్టుకోవచ్చు కదా, నాన్ అఫిషియల్ బిజి నెస్ వున్న రోజొనసే వారికి శ్రద్ధ లేకపోతే ఎలా ? సెషన్స్ పెట్టకపోతే పెట్ట లేదని అంటారు. పెడితే కోరం వుండదు.

శ్రీ వి.శోభనాద్రీశ్వర రావు:—29 వున్న మాలో నలుగురమైనా వున్నాము. రూలింగుపార్టి వారు అ విధంగా కూడా లేరు.

Sri M. Omkar:—(v) Legal opinion was found defective and there were delays in filing execution petitions and institution of civil suits.

(vi) The accused officials were kept under suspention for usually onger periods.

(vii) There was delay in receiving the enquiry reports generally due to frequent changes in Enquiry Officers.

(viii) There was irordinate delay in the investigation by the Police. As a result, the official records could not be available for departmental action.

(ix) When the accused officers were acquitted by the Court they claimed the acquittal as a defence against the departmental enquiry.

Para 1.17: This phenomen on is strikingly similar in all the States of India, The Committee had an occasion to discuss this problem with the Public Accounts Committee of Maharashtra and with the Public Accounts Committees of Panjab, Meghalaya and Kerala. A few typical cases which arose in this State, illustrating the inadequacy of the administrative, prosecuting and judicial processes in dealing with the misappropriation cases are mentioned in the Annexture–II. ఏది వున్నప్పటికి విషయం ఏమంటే అనేక అనుభవాల తరువాత మొత్తం అనుభవాన్ని క్రోడీకరించి చాలా సంక్షిప్తంగా దాని స్వభావం ఆ రిపోర్టులో చెప్పారు. ఇక్కడ చెప్పవలసింది ఒకటి వుంది. మన హౌస్‌లో అనేక సార్లు అనేక సమస్యలు చర్చకు వస్తున్నవి. ఈ చర్చలు అన్నిటిలో కూడ పూసలో దారం సాగి నట్లుగా సాగుతున్నది. సాధారణమైనటువంటి విషయం ఏమంటే ఏదో ఒక కారణం చేత లంచగొండి తనాన్ని లంచగొండి విధానాన్ని యిక్కడ సమర్ధించడం అనేది అధికారంలో వున్నటువంటి బాధ్యత కలిగినటువంటి నాయకులు చేస్తున్నారు. ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. సరూర్ నగర్ హౌసింగ్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీలో పదకొండున్నర లక్షలు అని ఒకరు అంటే 21న్నర

లక్షలు అని మరొకరు అంటున్నారు — తిన్నారని దాని మీద ఎంక్వయిరీ చేయించండి అని అనేకసార్లు యీ హౌస్‌లో చెబితే కుమారస్వామి రెడ్డి గారు రిజిస్ట్రారు ఆఫ్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్‌గా వున్నప్పుడు ఎంక్వయిరి కొరకు చెప్పారు, యు. ఓ నోటు పంపించారు చెన్నారెడ్డి గారు వున్నప్పుడు, కాని దానిని తొక్కి పెట్టారు ఆఫీసులో. ఎందుకు తొక్కిపెట్టారో కారణాలు చెప్పలేదు. ఆ తరువాత హౌసింగ్ మినిస్టరు గారు యీ హౌస్‌లో హామీ యిచ్చారు మూడు నెలల్లో విచారణ జరిపి రిపోర్టు యిస్తామని. పోయిన సెషనులో చెప్పారు ఒకటిన్నర సంవత్సరం అయిపోయింది, దాని సంగతి ఏమి అయిందో తెలియదు. అ తరువాత ఎం. ఎల్. ఏ. గా నేను కంప్లెంటు యిస్తే యిప్పుడున్నటువంటి కోఆపరేటివ్ రిజిస్ట్రారు గారు రిపోర్టుపంపించారు. దాని మీద ఏమి అయిందో తెలియదు. ఏ సాక్ష్యులను అయితే విచారించ వలసి వుండెనో అందులో కొంత మంది చచ్చిపోయారు. గత పది ఏండ్లనుండి పెండింగులో వున్న విషయం గురించి యీరోజు విచారణ జరుపాలంటే ఒకరి తరువాత ఒకరు సాక్షులు చచ్చిపోతూ వుంటారు అయిన కేసు వున్నదని చెబుతూ వుంటారు. కాని నెరస్తుల మీద చర్య తీసుకోరు. అదే విధంగా అధికారుల విషయం. ఒక్కొక్క అధికారి లక్షలు మింగుతాడు. పట్టుకోడానికి సిద్ధంగా వుండరు. అతని నుండి వసూలు చేయరు. పైగా అతనికి ప్రమోషన్సు వస్తూ వుంటాయి. క్రింది తరగతి నుండి పై తరగతికి పోతాడు. తహసిల్దారుగా వున్నవాడు యీరోజు జాయింట్ సెక్రటరీ అయినాడు. మామూలు అసిస్టెంటు యింజనీరు యీ రోజు చీఫ్ యింజనీరు అయినాడు. సూపర్వయిజరు ఎస్.ఇ.అయినాడు. ఇంకా వారి మీద కేసులు నడుస్తున్నట్లు రికార్డులో వుంటుంది. పైగా డిపార్టుమెంటల్ ఎంక్వయిరా ? అమలు జరిపేవారు ఎవరు? డిపార్టుమెంటల్ ప్యాటిజం వుంటుంది-అందరు తోడు దొంగలు, ఒకరికొకరు సహాయం చేసుకుంటారు. ఉన్న కేసులు అలాగే నడుస్తాయనే పద్ధతిలో సవరించుకొని జరిగినటువంటి లంచగొండితనాన్ని నష్టాన్ని బయటకు రానివ్వకుండ తొక్కి పెడతారు. ఒక విషయం చెబుతాను. 1975 సెప్టెంబరు నాటికి ఆడిటు పార్టీవారు కనుకొన్నవి 1570 కేసులు. ఇన్‌వాల్వ్ అయిన డబ్బు ఒక కోటి 50 లక్షల 66 వేలు. వారిపైన కేసులు మాత్రం జరుగుతున్నాయి. ఇటీవల జరిగిన సంఖ్యను చేరిస్తే మనం వూహించలేనంతగా పెరుగుతుంది.

శ్రీ సి.హెచ్. శ్యామలరావు అధ్యక్షా ఒక విషయం. ఈ సందర్భంగా నేను ప్రెస్ వారిని అభినందిస్తున్నాను మనకంటే ఎక్కువమంది వారు వున్నందుకు.

CHAIRMAN : Mr. Omkar can continue on the next Friday. The House now stands adjourned till 9 A.M. on Monday, the 16th March 1981.

2-00 p.m. (The House then adjourned till 9 o'Clock on Monday, the 16th day of March 1981.)